

SEÇİM 2019-2

**23 HAZİRAN 2019
(İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)**

**HER SANDIKTA BİR AVUKAT
EL KİTABI**

İSTANBUL BAROSU

ÖNSÖZ

Haziran,2019

Sevgili Meslektaşlarımız;

Demokrasinin temelini teşkil eden seçimlerin adil bir şekilde yapılıp tamamlanabilmesi için, kasten veya yanlışlıkla yapılabilecek hatalı uygulamaların tümüne engel olmak mümkündür. Bu konuda en önemli görev, Sandık Kurulu görevlileri ve yine sandık başındaki müşahitler yani gözlemcilerine ait olduğundan, onlara vereceğimiz hukuki desteğin önemi de açıktır. Sandıklara ve oyumuza sahip çıkmak hepimizin sorumluluğudur.

Bu çalışma, Seçim Kanunu ile YSK 138, 138/II, 139 sayılı Genelgeleri doğrultusunda, seçimlerde uygulanacak ve dikkat edilmesi gereken hususların neler olduğunu bilgilendirme amaçlıdır.

Sandık kurulu üye ve müşahitler ile seçmenlerin seçim günü yaşayacağı hukuka aykırı uygulamalara karşı, avukatlar olarak işlem ve eylemlerin usul ve yasaya uygun yapılmasını temin etmek amacıyla bu kitapçık hazırlanmıştır.

23 Haziran Seçimlerinde seçim hukuku çalışmalarımıza destek veren, emeği geçen tüm meslektaşlarımıza teşekkür ederiz.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI

1.SEÇİMDE SANDIK GÜVENLİĞİ İÇİN AVUKATLARIN BİLMESİ GEREKENLER :

1- GİRİŞ

- 298 Sayılı **Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun** esas alınarak YSK tarafından yayımlanan ;
- 138 sayılı genelge; Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde **sandık kurullarının** oluşumu ile görev ve yetkilerini, yapacakları iş ve işlemleri, oy verme şeklini, şikâyet ve itirazlar ile ilgili esas ve usulleri kapsar.
- 138/II sayılı genelge; Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde **seyyar sandık kurullarının** oluşumu ile görev ve yetkilerini, yapacakları iş ve işlemleri, oy verme şekli ile ilgili esas ve usulleri kapsar.
- 139 sayılı genelge; “Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde İl, İlçe ve Geçici İlçe Seçim Kurullarının Görev ve Yetkileri”ni kapsar.

SEÇİM GÜNÜ

- Oy verme işlemi Türkiye genelinde saat 08:00’da başlar.
- Sandık Kurulu’nda görev alan kişilerin ve müşahitlerin, oy verme işlemi başlamadan en geç 1,5 SAAT ÖNCE, yani saat 06:30’da görevli oldukları sandıklarda bulunması gerekir.
- Sandık Kurulu Başkanı, içerisinde mühür (EVET / TERCİH) ve Sandık Kurulu Mühürü bulunan ağız kapalı keseyi ve içerisinde oy pusulalarının ve zarfların olduğu paketleri açmadan sandık başına getirmelidir.

Sandığın konulacağı yerin belirlenmesi

- Sandığın konulacağı yer ilçe seçim kurulunun denetiminde sandık kurulunca kararlaştırılır.
- Sandığın konulacağı yerlerin belirlenmesinde, seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi göz önünde bulundurulur.
- Engelli seçmenlerin kayıtlı olduğu sandık seçmen listelerine ait sandıklar, bunların rahatlıkla ve kolaylıkla oy kullanmalarını sağlamak amacıyla İlçe seçim kurulunca belirlenen binaların uygun yerlerine konulur (298/36-7, 74).
- Ceza infaz kurumlarında ilçe seçim kurulu başkanı ile birlikte sandığın konulacağı yeri sandık kurulu başkanı tespit eder, bu tespit cezaevi yönetiminin görüşü alınır.
- Kışla, karargâh, ordugâh gibi askeri bina ve tesislerle, karakollara ve parti binalarına, muhtarlık odalarına ve mabetlere sandık konulamaz (298/74).

- Ayrıca **cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla oy verme yerine girilmesinin yasak olduğunu** ve cezasının bulunduğunu, bu tür cihazların oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere sandık kuruluna bırakılması gerektiğini belirten levhalar (Örnek: 20) sandık çevresinde herkesin görebileceği yerlere asılır (298/92). (138 Sayılı Genelge 10.md.)

Sandık çevresi:

- Sandık çevresi, **oy sandığının konulduğu ve sandık kurulunun görev yaptığı oda, bölüm veya bu amaçla oluşturulan yerdir.** (298/81). (138 Sayılı Genelge 15.md.)
- Sandıkların ve oy kabinlerinin üzerinde Yüksek Seçim Kurulu ibaresi ve logosu bulunur.(298/68)

Sandık çevresinde kimler bulunur?

1. Sandık kurulu başkan ve üyeleri,
2. Adaylar,
3. Milletvekilleri,
4. sandık bölgesinde kayıtlı seçmenler,
5. Müşahitler,
6. Bina sorumluları,
7. Çağrı veya ihbar üzerine gelen kolluk güçleri,
8. Siyasi partilerin seçim kuruluna bildirdikleri itiraza yetkili kişi ve temsilciler, seçim kurullarınca daha önce verilmiş belgeleriyle sandık çevresinde bulunabilirler.
9. Medya mensuplarının sandık çevresinde, sandık başı işlemlerine engel olmamak şartıyla, haber amacıyla görüntü ve bilgi elde etmeleri serbesttir (298/82-2) (138 Sayılı Genelge 16.md.)

SANDIK KURULU VE SEYYAR SANDIK KURULU NASIL OLUŞUR?

- Sandık Kurulu, biri başkan olmak üzere toplam 7 üye ile, oy verme işlemi başlamadan 1 saat önce (saat 07:00'da) oluşur
- İlçe Seçim Kurulu, kurulan her seyyar sandığı, o ilçede bulunan bir sabit sandık ile ilişkilendirir.
- Sandık Kurulu başkan dahil 4 üyenin altına düşerse, etrafta bulunan okur-yazar kişiler tarafından bu eksik kapatılır. Bu noktada müşahitler sandık kuruluna girme talebinde bulunmalıdır.

SEYYAR SANDIK KURULLARI

- İlçe seçim kurulu başkanı, ulaşım, seyyar sandık sayısı, sabit sandık kurulan binaların konumu ve sandık sayılarını dikkate alarak seyyar sandık kurulu ile sabit bir sandık kurulunu ilişkilendirir.
- Seyyar sandık kurulu üyeleri normal sandık kurulu üyeleri gibi belirlenir.
- Seyyar sandık kurulu, seçmenlerin adreslerine göre bir güzergâh belirler ve sandık seçmen listesinde kayıtlı olan tüm seçmenlerin bildirdikleri adreslere tahsis edilen araçla gider.
- Parti müşahitleri araçta yer yoksa kendi araçlarıyla sandığa eşlik edebilir.

- Onaylı seyyar sandık seçmen listesinde yazılı her seçmen, oy verme yetkisine sahiptir.
- Seçmenin, gizliliği ihlal etmeyecek şekilde oy vermesi sağlanır.
- Adreste seçmenin bulunmaması veya makul sürede kapının açılmaması durumunda, bu husus sandık seçmen listesine şerh düşülür ve aynı zamanda tutanak defterine işlenerek imza altına alınır. Bu durumda o seçmenin adresine tekrar gidilmez.(138/II Sayılı Genelge 14.md.)

Sandık çevresinde düzeni kim sağlar?

- Sandık çevresinde düzeni sağlamak “Sandık Kurulu Başkanına” aittir.

Sandık çevresi dışındaki inzibat tedbirleri

- Sandık çevresi dışında, zabıtaya emir verme yetkisine sahip makamlarla, zabıta amir ve memurları tarafından alınacak tedbirler, seçmenin sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatına serbestçe girmesini engelleyici veya güçleştirici mahiyette olamaz (298/85).(138 Sayılı Genelge 17.md.)

Sandık Kurulu Üyesi ve Müşahit Görevleri Aynı mıdır?

- Sandık kurulu üyelerinin ve müşahitlerinin görev ve sorumlulukları farklıdır.
- Sandık kurulu üyeleri, oy verme, sayım ve döküm işlerini yürüten kuruldur.
- Müşahitler ise, siyasi partilerin şikayet ve itiraza yetkili gözlemcileridir. Müşahitlere “gözlemci” de denilebilir.
- Partilerin her sandıkta hem bir sandık kurulu üyesi, hem de bir müşahidi bulunabilir.
- İstanbul Barosu Başkanlığımızın “Her Sandıkta Bir Avukat ” çalışmasıyla, okullarda ve sandıklarda bulunan parti görevlileri yanında bir avukat da bulunması amaçlanmaktadır. Çıkabilecek sorunların çözümü için sandık görevlileri ve müşahitlerin, o okulda, sandıklarda bulunan avukatla irtibat halinde olması önemlidir.

2- SANDIK ÇEVRESİNDEKİ GÖREVLİLER

Sandık kurulu kimlerden oluşur?

- Bir başkan, 6 (altı) asıl, 6 (altı) yedek üyeden oluşur. Asıl üyeler ile toplanır.
- Sandık kurulu üyeleri, sandık başında resmi görev yapar. Oy pusulasını ve zarfı vatandaşa veren, kimlik kontrolü yapan, seçim bittikten sonra sandığı açıp oyları sayan ve tutanağı düzenleyen kurulun üyeleridir.
- İlçede görev yapan tüm kamu görevlilerininin (298 sayılı Kanununun 26.maddesinde sayılanlar hariç) listesi, mülki idare amiri tarafından yerleşim yeri adresleri esas alınmak suretiyle ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilir. İlçe seçim kurulu başkanı, bu kamu görevlileri arasından ihtiyaç duyulan sandık kurulu başkanı sayısının iki katı kamu görevlisini ad çekme suretiyle tespit eder ve bu kişiler arasından mani hali bulunmayanları sandık kurulu başkanı olarak belirler.

Sandık kurulu başkan ve üyelerinden gelmeyen olursa ne olacak?

- Sandık kurulu başkanının göreve gelmemesi halinde, kamu görevlileri arasından belirlenen üye, bu üyenin de bulunmaması durumunda en yaşlı üye kurula başkanlık eder. (298/22).
- Eğer sandık kurulu üyelerinden eksik varsa; gelmeyen üye yerine, aynı partinin gönderdiği yedek üye geçer. Sandık başkanı gelmemişse veya bırakıp gitmişse nüfus cüzdanı kayıtları esas alınarak, kurulun en yaşlı partili olmayan üyesi başkanlık eder. Yaş konusunda uyuşmazlık çıkarsa resmi kimlik belgesindeki bilgi esas alınır. Doğum tarihlerinin de aynı olması durumunda ad çekilir.
- Göreve gelmeyen veya bırakıp giden başkan yahut üyenin yerine görevlendirilen kişi, önceki başkan veya üye daha sonra gelse dahi görevini sürdürür.
- Sandık Kurulu Başkanı ve üç üyenin hazır olması halinde sandık kurulu kurulmuş sayılır, eksik üyeliklerin tamamlanması yoluna gidilmez. (138 Sayılı Genelge 9 md.)

Sandık Kurulunun görevleri nelerdir?

- Sandık kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

a) Sandık çevresinde düzenin sağlanması, [Sandık çevresinde düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına, sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatında (binanın bahçesi müstemilata dahildir.) ise bina sorumlusuna aittir. Bina sorumlusunun bulunmadığı yerlerde ise bu yetki, en küçük numaralı sandık kurulu başkanı tarafından görevlendirilen üye tarafından kullanılır (298/71-1, 82/1)].

b) İlçe seçim kurulunca belirlenen bina, yapı ve benzeri yerlerde, sandığın konulacağı yeri tayin etmek ve sokak başlarına bu yeri göze çarpacak surette gösterir işaretleri koymak veya alışılmış araçlar ile duyurmak(298/71-2),

c) Ceza infaz kurumlarında cezaevi idaresinin de görüşü alınarak ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde sandığın konulacağı yeri belirlemek (298/85-A),

d) Görev yaptığı sandığın seçmen listesinde kayıtlı olmayıp da, başka bir sandık seçmen listesinde kayıtlı olan sandık kurulu başkan ve üyelerine, bina sorumlularına, görevli olan kolluk güçlerine ve ilçe seçim kurulu tarafından sandık kurulu üyelerini görev yerlerine ulaştırmak için görevlendirilen kişilere ilçe seçim kurulundan aldıkları belgelere istinaden oy kullandırmak, oy kullandıkları seçmen listesinin sonuna yazmak, imzalarını almak ve belgeleri ilçe seçim kuruluna teslim etmek,

e) Sandıktan çıkan zarfları, oy pusulalarını saymak, dökümlerini ve sonuçlarını tutanağa geçirmek,

f) Hesaba katılan ve geçerli sayılan oy pusulaları, sandık kurulunca düzenlenen tutanaklar, sayım ve dökümde kullanılıp alt tarafı kurulca imza edilen sayım cetvelleri, hesaba katılmayan, geçerli sayılmayan veya itiraza uğrayan oy pusulaları ve hesaba katılmayan zarflar, tutanak defteri, kurulca mühürlü ve imzalı ayrı ayrı paketler halinde kurulun mührü ile mühürlendikten sonra, başkan ve üyeler tarafından imzalanıp bir torbaya konularak, kurulun bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna, sandık kurulu başkanı ve siyasi partili üyeler arasından ad çekme ile seçilecek en az iki üye tarafından götürülüp teslimini sağlamak (Kurulun diğer üyeleri ile müşahitler de isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanmak suretiyle katılabilirler.) (298/107-1-2),

- g) Oy verme işleri hakkında ileri sürülecek şikâyet ve itirazları incelemek ve karara bağlamak, kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak (298/71-3-4),
- h) Sandık kurulu tutanak defteri ile gerekli diğer tutanakları düzenlemek ve altını imzalamak,
- i) Oyların sayım ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemler ve sandıkla ilgili kararları vermek,
- j) Sandık kurullarının kararları, oyların sayımı ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemleri aleyhine yapılan itirazları ilçe seçim kuruluna göndermek (298/128-3),
- k) Kanunlarla ve Yüksek Seçim Kurulu genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak (298/71-6). (138 Sayılı Genelge 6.madde)

Oy verme gününde sandık kurulunun toplanma zamanı ve hemen yapacağı işler

- Sandık kurulu başkan ve üyeleri, sandık kurulu oy verme günü olan 23 Haziran 2019 Pazar günü göreve başlamadan önce, oy verme saatinden en az bir saat önce sandık başında toplanarak ilk iş olarak sandık başında bulunanlar önünde 138 Sayılı Genelge'nin 8. Maddesinde gösterilen şekilde andiçer.
- Başkan, ilçe seçim kurulundan kontrol ederek teslim almış olduğu keseyi açarak içerisinde bulunan sandık kurulu mührünü ve ayrıca "TERCİH" veya "EVET" mührünü masanın üzerine koyar.
- Bundan sonra seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit ederek sandığın kapağını kapatır ve kapağı mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık kurulu mührü ile mühürler.
- Sandık kurulu; and içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işini bitirdikten sonra hazır bulunanlar önünde ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldığı ve filigranlı kâğıttan üretilmiş, üzeri Yüksek Seçim Kurulunca numaralanıp mühürlenerek paketlenmiş birleşik oy pusulası paketini açıp, tümünü sayar; birleşik oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürler ve birleşik oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasının sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.
- Sandık kurulu ilçe seçim kurulundan teslim alınan filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan sarı renkte bastırılmış olan oy zarflarını sayar, her zarfın üzerine sandık kurulu mührünü basar ve zarfların sayısı ile her birinin ön yüzünün sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.
- Birleşik oy pusulaları ve zarflar masanın üzerine düzenli bir şekilde konulur.
- Sandık kurulu, sandık numarasını gösteren etiketi sandığın önüne yapıştırır.
- Sandık kurulu, yaptığı tüm bu işlemleri bu Genelge gereğince tutanak defterine geçirip imzalar (298/77). (138 Sayılı Genelge 24.madde)

Özetle Sandık kurulu;

- -Seçim için (138 sayılı genelgenin 7.maddesinde belirtilmiş) ön hazırlıkları yapar,

- -Saat 07.00 de sandık başına toplanarak yemin etmesinin ardından, "EVET" ya da "TERCİH" mührünü masanın üzerine koyarak, sandığın boş olduğunun tespit eder ve oy sandığını, oy zarf ve pusulalarını mühürler,
- -Seçim sırasında kimlik kontrolü yapar, seçmenin adının seçmen listesinde bulunup bulunmadığını kontrol eder,
- -Oy pusulasını ve zarfı vatandaşa verir, gerekirse nasıl oy kullanacağını seçmene açıklar,
- -Oy verme işleminden sonra seçmenin imzasını alır,
- -Seçim bitiminde sandığı açıp oyları sayar,
- -Sandık seçim sonuç tutanağını düzenler,
- -Şikayetleri karara bağlar,
- -Yapılan her işlemin tutanaklarını düzenler,
- -Sonuç tutanağı, diğer malzemeler ve belgeleri İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'na ulaştırır.

Sandık Kurulu Kararlarını Nasıl Alır?

- Alınan kararlar konusunda kurul arasında anlaşma sağlanamadığı takdirde, üyelerin yarısının bir fazlasının alacağı karar ile işlem yapar.
- Oyların eşitliği halinde, başkanın katıldığı tarafın kararı ile karar verilmiş sayılır.
- Kararlar tutanak altına alınır. (138 Sayılı Genelge 20 madde.)

"Müşahit" kime denir, görevleri nelerdir?

- Sandık başı işlemlerini takip etmek üzere, siyasi partilerin belirleyip, İlçe Seçim Kurulu'na sunacağı yetkiliye "müşahit" veya "gözlemci" denir.
- Siyasi partilerin müşahitleri ile adayları, sandıkbaşı işlemlerini takip etmek üzere hazır bulunabilirler.
- Müşahit, seçimin tarafsız bir şekilde yürütülüp yürütülmediği, sandık kurulunun görevini gerektiği şekilde yapıp yapmadığı gibi hususları denetler. Gerekirse itiraz ve şikayet hakkını kullanır. Öncelikle çıkan sorunlarda okulun görevli avukatını arayarak, koordineli bir şekilde müdahale yapılması istenebilir, bu durum avukatların çözüm sürecine etkide bulunduğu alanlardan biridir.
- Sayım esnasında sayım masası başında hazır bulunan parti müşahitlerinin sayısı beşten fazla ise, hazır bulunanlar arasından başkan tarafından kurul önünde ad çekme suretiyle, sandık başında kalacak beş parti müşahidi her biri ayrı partiden olmak üzere tespit edilir. Diğer müşahitlerle bağımsız aday müşahitleri için sayım işlemi yakından takip edebilecekleri bir yer ayrılır.
- Sandık çevresi dışında açık bir müşahit sayısı sınırlaması bulunmamaktadır. Ancak; Müşahitlerin görev kapsamının tek sandık çevresi ile sınırlı olup olmadığı konusunda yine açık bir hüküm bulunmamakla birlikte, 298 sayılı Kanununun 82. maddesinde sandık çevresinde bulunabilecek kişilerin kimler olduğu belirtilirken "o sandık çevresinde görevli olan müşahit" olarak anılmıştır.
- Seçim bitip oylar sayıldığında, oy sayılarının yazıldığı mühürlü tutanağın bir örneğini İlçe Başkanlığı'na ulaştırır.

Müşahidin sandık başında bulunma hakkı:

- Sandık sürecinin başından itibaren, müşahitlerin de, tüm işlemleri takip etmek ve denetlemek, tutanağa geçirmek ve gerektiği yerlerde itiraz ve şikâyet etmek üzere sürekli sandık çevresinde kalma hakkı vardır. Bu yasal hak, hiçbir şekilde engellenemez.
- Müşahitlerin sandık kurulunda eksiklik olduğu takdirde görev alabilmesi için ant içmeden evvel 6:30'da görevli olduğu okulda hazır bulunması önemlidir.
- Müşahitler, bu yasal hakkın engellenmesi durumunda, derhal avukatlarla iletişime geçeceklerdir.

Müşahidin ve sandık kurulu üyelerinin oy kullanması:

- Müşahit, kendi görev alacağı sandıktan başka bir sandıkta oy kullanacak olabilir. Bu durumda, sabah saat 08.00'de oy vereceği sandıkta oyunu kullanıp derhal müşahit olarak görevli olduğu sandığa gitmelidir.
- Sandık kurulu üyeleri ise, zaten görevli oldukları sandıkta oy kullanırlar.

3- SEÇİM GÜNÜ: SANDIK ÇEVRESİ YASAKLARI VE KURALLAR

Seçim günü yasakları:

- **Propaganda yasağı:** Sandık alanında hiç kimse, başkalarının görebileceği şekilde bir siyasi parti veya adaya ait rozet, amblem veya benzeri işaretler veya propaganda amaçlı yayınlar taşıyamaz; yazılı, sözlü veya görüntülü propaganda yapamaz (138 Sayılı Genelge 16 madde.)
- **Alkol yasağı:** Oy verme günü, alkol yasağı vardır ve uyulması zorunludur.
- **Silah yasağı:** Oy verme günü, emniyet ve asayişini korumakla görevli olanlardan başka hiçbir kimse, köy, kasaba ve şehirlerde silah taşıyamaz.

Görevli olmayan yabancı şahıslar:

- Sandık çevresinde, sandık kurulu başkan ve üyeleri, adaylar, milletvekilleri, o sandık bölgesinde kayıtlı seçmenler, siyasi partilerin seçim kuruluna bildirdikleri itiraza yetkili kişi ve temsilciler ve görevli müşahitler ile bina sorumluları ve çağrı, ihbar üzerine gelen görevli kolluk güçlerinden başka kimse bulunamaz.
- **Telefon, ses ve görüntü kayıt cihazı:**
- **Dikkat çok önemlidir,**

Seçmenlerin yanlarında telefon, fotoğraf makinesi, herhangi bir kayıt cihazı var ise oy vermeden önce sandık görevlilerine bu cihazların tümünü bırakmaları gerekir.

Sandık kurulunca çağrılmamış, üniformalı güvenlik görevlileri:

- Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçleri dışında, özel güvenlik görevlileri ve belediye zabıtalara gibi görevliler de dâhil olmak üzere resmî üniforma ve silah taşıyan kimseler sandık alanına giremezler.

Medya sandık alanına girebilir mi?

- Medya mensuplarının sandık çevresinde sandık başı işlemlerine engel olmamak şartıyla, haber amacıyla görüntü ve bilgi elde etmeleri serbesttir. (138 Sayılı Genelge 16 md.)

4- SEÇİM GÜNÜ: OY VERME

Oy verme ne zaman başlar, ne zaman biter?

- YSK'nın bildireceği istisnai haller dışında saat 08.00'de başlar ve 17.00'de biter. (138 Sayılı Genelge 23 madde.)

Oy verme işleminin biteceği saat geldiğinde hala seçmen varsa ne olacaktır?

- Bitiş saati geldiği halde, sandık başında oy vermek için bekleyen seçmen varsa, bunlar sandık başkanı tarafından sayılır, kimlikleri tespit edilir ve sıra ile oyları kullanılır.
- Oy verme bitiş saatinden (saat 17.00) sonra sandık başına gelen seçmen oy kullanamaz. (298 Sayılı Kanun 298/89,96)(138 Sayılı Genelge 23 md.)

Kimler oy kullanabilir?

- İstisnai haller dışında, ancak "**onaylı sandık seçmen listesinde**" adı yazılı olan kişiler oy kullanabilirler.
- 298 sayılı Kanun'da sayılan istisnalar dışında, sandık seçmen listesinde kaydı olmayanların oy kullanmalarına izin verilmez.
- **Ancak kesinleşen muhtarlık bölgesi askı listelerinde adı yazılı olduğu veya bu listelere yazılması için askı süresi içinde başvurduğu ve listeye kaydedilmesine karar verildiği halde, çoğaltılarak sandık kurullarına verilen sandık seçmen listelerinde ismi yer almayan seçmenlerin, muhtarlık bölgesi askı listelerinin kesinleşmesine bakılmaksızın, ilçe seçim kurulundaki liste ile oy verecekleri sandık seçmen listesine ilave edilmelerine, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından karar verilir ve seçmene bu yolda verilecek bir yazı ile sandık kuruluna başvurması ve listeye dâhil edilmek suretiyle seçmenin oy kullanması sağlanır** (298/86-2).
- Her seçmen, kanunda sayılan istisnalar dışında, hangi sandık seçmen listesinde kayıtlı ise ancak o sandıkta oy kullanabilir.
- Bir seçmen, aynı seçim türü için birden fazla oy kullanamaz.
- Oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden resmî belge gelmiş bulunan seçmenler ile tutuklu sandık seçmen listesine kaydedilmiş olup da tahliye edilen veya taksirli suçlar dışında bir suçtan hüküm giyerek cezası kesinleşenlerin durumlarını gösteren resmî belge gelmiş bulunanlara, seçmen listesinde kayıtlı olsalar bile ceza infaz kurumunda oy kullanırlmaz ve bu husus sandık kurulunca tutanağa geçirilir (298/86).

Kimlik Tespiti:

- Sandık başına gelen seçmen;
 - Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan;
 - Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı,
 - Geçici Kimlik Belgesi,
 - nüfus cüzdanı,
 - resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı,
 - pasaport, evlenme cüzdanı,
 - askerlik belgesi,
 - sürücü belgesi,
 - hâkim ve savcılar ile
 - yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı,
 - avukat kimlik kartı,
 - noter kimlik kartı,
 - askerî kimlik kartı
- gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden birini başkana verir ve seçmen sıra numarasını söyler.
- Bu belgelerden birini vermeyen seçmen oy kullanamaz. (298/87, 91).
 - Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri seçmenin kimliğinin tespitinde geçerli değildir (298/87).
 - Üzerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası olmayan resimli ve resmî bir kimlik belgesi ibraz eden seçmenin oy kullanabilmesi için, bu belgelerin yanında ayrıca seçmen bilgi kâğıdını veya nüfus müdürlüklerince verilmiş nüfus kayıt örneğini ibraz etmesi şarttır.
 - Ceza infaz kurumlarında tutuklu ya da taksirli suçlardan hükümlü bulunan seçmenlerden yukarıda sayılan kimlik belgeleri bulunmayanlar için, cezaevi idaresince verilmiş belge, kimlik belgesi yerine geçer (298/87). (138 Sayılı Genelge 29.md)

Oy verme düzeni

- Sandık başında seçmene, vereceği oy hakkında hiçbir kimse müdahale, telkin veya tavsiyede bulunamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz (298/88).
- Oyunu kullandıktan sonra sandık başından ayrılmayan seçmene başkan uzaklaşmasını hatırlatır. Seçmen yine orada kalırsa, başkan onu kolluk aracılığı ile uzaklaştırır.
- Sandık kurulu başkanı, oyunu kullanmış, mührünü teslim etmiş ve sandık seçmen listesini imzalamış seçmenlerin, seçmen bilgi kâğıdının arka yüzünü imzalayıp mühürledikten sonra kimliği ile birlikte kendisine iade eder. Sandık kurulu başkanları, bu işlemlerin düzenli bir biçimde yapılıp yapılmadığını denetler.
- Zarf ve birleşik oy pusulasını alan seçmenin oyunu kullanmadan önce danışmak veya görüşmek amacı ile başka bir yere gitmesine veya sandık çevresinden başka bir kimse ile görüşmesine izin verilmez.
- Kapalı oy verme yerine girmeyen veya birleşik oy pusulası ile oy zarfını aldığı halde oy kullanmayan seçmenden birleşik oy pusulası, zarf ve mühür geri alınır (298/78, 88, 91, 93, 101; 2839/27).
(138 Sayılı Genelge 31.madde)

Oy verme sırasında nelere dikkat edilmelidir?

-Oy kullanmada öncelik

- Gebeler,
- Hastalar
- Engelliler
öncelikle oy kullanır.
- Engellilere yardım edenler
- Görevli güvenlik görevlileri
- Yaşlılar
öncelikle oy kullanmalarına izin verilebilir (298/90). (138 Sayılı Genelge 25.madde)

-Engellilerin oy kullanması

1. Görme engelliler,
 2. Felçliler,
 3. Elleri eksik olanlar
 4. Bedeni engelleri açıkça belli olanlar
seçim çevresi seçmeni olan ve o sırada sandık çevresinde bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler.
- Bir seçmen birden fazla engelliye yardım edemez (298/93-2).
 - **Görme engelli seçmenlerin, oy kullanma amacıyla hazırlanmış ve yanlarında getirecekleri şablonlarla da oy kullanabilmeleri mümkündür.** (138 Sayılı Genelge 28 madde)
 - Sandık kurulu başkan veya üyeleri, engelli seçmenlere yardım etmek amacıyla oy verme kabinine giremez, oy kullanma sırasında yardım edemez. (138 Sayılı Genelge 26 madde)

-Okuma - yazma bilmeyen seçmenlerin oy kullanmaları

- Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere, oylarını kullanmaları konusunda başkaları tarafından sandık çevresinde yardım edilemez.
- Okuma - yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde sandık kurulu başkanı, birleşik oy pusulaları üzerinde bulunan işaretlerden hangisinin hangi siyasi parti veya bağımsız adaya ait olduğunu ve tercih ettiği siyasi parti veya bağımsız adaya, diğer bölüme taşırmamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması ve birleşik oy pusulaları ile birlikte muhtarlık - ihtiyar heyeti/meclisi için hazırlanmış olan beyaz kâğıdı veya beyaz kâğıda basılan, teksir edilen, herhangi bir araçla veya elle çoğaltılan oy pusulasını mühür basmadan katlayıp zarfa koyarak ağzını yapıştırması gerektiğini anlatır.
- Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere oy verme sırasında yardım etmek amacıyla oy verme yerine kendisinden başka kimse giremez ve oy kullanma sırasında yardım edemez. (138 Sayılı Genelge 28 madde.)

Fiil ehliyeti bulunmayan yaşlı kişiler ve/veya zihinsel engelli kişiler oy kullanabilirler mi? Böyle bir durumda nelere dikkat edeceğiz?

- Zihinsel engelli vatandaşların ve ayırt etme ehliyeti bulunmayan yaşlıların kanunen oy kullanma hakları yoktur. Ancak seçmen listesinde isimlerinin yanında oy kullanamayacaklarına dair herhangi bir kayıt yoksa oy kullanabilirler. Bu kişilerin paravana kendisinin gitmesine ve yanlarında başka bir kişinin bulunmamasına dikkat edilmelidir.

Tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlülerin oy kullanması

- Tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlüler yeterli güvenlik tedbirleri alındıktan sonra, ceza infaz kurumları idaresinin belirleyeceği bir düzen içinde oy kullanacakları sandık bölgesine getirilir. Tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlülerin serbest olarak ve gizlilik içinde oylarını kullanmaları sandık kurulu tarafından sağlanır. (138 Sayılı Genelge 27 madde)

Sandık seçmen listesinde adları yazmayan kişiler, o sandıkta oy kullanabilirler mi?

- Normal olarak hayır. Ancak bu kuralın istisnaları vardır:

İlçe seçim kurulu başkanı, seçimin yapıldığı çevrede oy verme hakkına sahip olduğu halde, (Seçimin yapıldığı seçim çevresindeki seçmen listesinde kayıtlı olması koşuluyla) görev yaptığı

sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan (298/3, 94);

a) Sandık kurulu başkan ve üyeleri ile bina sorumlularının,

b) Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçlerinin,

c) İlçe seçim kurulu tarafından sandık kurulu üyelerini görev yerine ulaştırmak için görevlendirilmiş kişilerin, her birine seçmen olduğunu ve hangi seçimde oy kullanabileceğini gösteren ve sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan bir belge verir (Örnek: 142). Ayrıca, bu seçmenlerin esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşruhat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazı ile bildirir.

İl genel meclisi üyeliği seçimi için her ilçe, belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimi için her belde bir seçim çevresi olduğu gibi, mahalle muhtarlıkları ile ihtiyar heyetleri seçimi için de her muhtarlık bir seçim çevresidir.

- Bu madde uyarınca, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından kendilerine oy kullanma hakkı bulunduğuna ilişkin olarak belge verilen görevliler, bu belge ile görevli oldukları sandık bölgesinde oy verirler.
- Sandık kurulu, bu madde kapsamında oy kullanan kimselerin ilgili belgelerini, oy verme işleminden önce alır. Bu belgeler, diğer seçim evrakı ile birlikte ilçe seçim kuruluna teslim edilir.
- Bu madde uyarınca oy kullanan seçmenlerin ad ve soyadları ile kimlik bilgileri, oy kullandıkları sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak karşısına imzaları alınır (298/94).
- Yukarıda sayılan seçmenlerin sayısı o sandık seçmen listesine dâhil edilmez; oy kullanan seçmenlerin toplamına dâhil edilir. (138 Sayılı Genelge 32 madde)
- Büyükşehir belediye sınırları içinde ancak kayıtlı olduğu ilçe dışında görev alan kişi, yalnız büyükşehir belediye başkanlığı seçimi için oy kullanır.

- Sandık seçmen listesine kayıtlı olduğu il dışında başka bir ilde görevlendirilenler hiçbir seçim türünde oy kullanamazlar.

Dikkat: Geçmiş seçimlerde, seçmen bilgi kağıdı ile başka bir sandıkta oy kullanabilen bazı görevlilerin “mükerrer oy” kullanma girişiminde buldukları yolunda duyurular alınmıştır. Bunu önlemek için, görevlendirme belgesi ile oy kullanmaya gelen kolluk ve diğer görevli personelin, oy kullanmaları halinde, oy kullanan görevlinin ibraz ettiği belgeyi kontrol etmeli, isim, TC. No. ve görevini not alarak bu bilgileri bildirmelidir.

Böylece, izleme merkezinde bu gibi kendi sandığı dışında oy kullanan kişilerin bilgileri toplanacak ve mükerrer oy kullanmaları halinde bu durum ortaya çıkarılabilecektir.

Dikkat: İLÇE SEÇİM KURULLARINCA VERİLMİŞ BELGESİ OLMAYAN HİÇBİR GÖREVLİ VE SORUMLU, KENDİ SANDIĞI DIŞINDA OY KULLANAMAZ.

Oy kullanma bitiminin ilanı

- Oy verme işlemi bittiğinde, kurul başkanı bunu yüksek sesle ilan eder ve oylamanın bittiği saati tutanak defterine geçirir. Oy sandıkları saat 17.00'den önce açılmaz.
- Sandık seçmen listesinde olanların tümü oyunu kullanmış olsa bile oy verme işleminin sona erme saatinden önce sandıklar açılmaz. (298/96). (135 Sayılı Genelge 33 madde)

5- OY DÖKÜM VE SAYIMI

Başlamadan önce:

- Oy verme yerinde hazır bulunanlar, sayım ve dökümü izleyebilirler. Sandık kurulu başkanı, sayımın rahatça yürütülebilmesi için belli bir mesafe belirleyerek gerekli tedbirleri alır.

DİKKAT !

- **Sayım ve döküm masasında, sandık kurulu ve müşahitler bulunur.**

Sayım ve döküm başlamadan önce yapılacak işler

- Oy verme bitince, kurul başkanı bunu yüksek sesle ilân eder ve oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir. Oy sandıkları Genelge'nin 25. maddesinde belirlenen oy verme bitiş saatinden önce açılmaz (298/96)
- Sandık seçmen listesindeki bütün seçmenlerin oylarını kullanmış olmaları halinde dahi oy vermenin bitim saatinden önce sandıklar kesinlikle açılmayacaktır. (138 Sayılı Genelge 33.madde)

Seyyar sandık kurulu ile ilişkilendirilen sandıklarda sayım ve döküm başlamadan önce yapılacak işler

- Seyyar sandık kurulu ile ilişkilendirilen sandık kurulu, seyyar sandık kurulu gelmeden ve uygunluk teslim tutanağı ile seyyar sandık kuruluna ait zarflar teslim alınmadan kendi sandığını açamaz.

- Bu sandık kurulları, oy sayımına geçmeden önce 138/II sayılı Genelge hükümlerini dikkate alarak işlem yaparlar. (138 Sayılı Genelge 34.madde)

Sayım ve dökümün açık olması ve sayım düzeni

- Sayım ve döküm açık olarak yapılır. Oy verme yerinde bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler.
- Kurul; çalışmalarını düzenli yürütmek bakımından, sayım ve döküm masası etrafında boş kalması gereken kısmı bir karar ile belirtir ve bu kısım etrafında orada bulunanların bu işlemleri izlemelerine engel olmayacak (ip germek gibi) tedbirleri alabilir (298/95).
- Sayım ve döküm sırasında sandığın bulunduğu odanın kapısı açık tutulur (138 Sayılı Genelge 35.madde)

Masa üzerindeki eşyaların kaldırılması, oy verenler sayısının denetlenmesi ve tutanağa geçirilerek ilânı

- Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir.
- Bundan sonra sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı ile adları hizasındaki imza veya parmak izleri sayılarak oy vermiş olanların toplamı tespit edilerek; Büyükşehir belediyesi seçimlerinde 54/1 Örnek sayılı tutanакlara geçirilir ve sonuçları yüksek sesle ilan edilir (298/96).
- SEÇSİS'ten yalnızca A4 (210x297 mm) formatında beyaz kâğıda çıktısı alınan yukarıda "Örnek" numaraları belirtilen sandık sonuç tutanакları kullanılır. Fotokopi ile çoğaltılmış tutanакlar kullanılamaz. (138 Sayılı Genelge 36.madde)

SAYIM

- Oyların sayım ve dökümüne derhal başlanır, açık ve aralıksız yapılır.
- Yapılacak şikâyet ve itirazlar, işi durdurmaz.
- Sandık kurulu başkanı, sayım ve döküm işine başlamadan önce, sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu hazır bulunanlara gösterir. (138 Sayılı Genelge 39.madde)

Oy pusulaları ve Zarflar

Kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarflar

- Oy zarflarından veya birleşik oy pusulalarından kullanılmayanlar sayılır; oylarını veren seçmen sayısına eklenerek kurula teslim edilmiş bulunan birleşik oy pusulası veya zarf miktarı toplamına uygun olup olmadığı tespit edilir.
- Kullanılmayan birleşik oy pusulaları veya zarflar ayrı ayrı paket haline getirilerek mühürlenir, üzerlerine sayıları yazılır.
- Kullanılmayan zarf sayısı; büyükşehir belediyesi seçimlerinde 54/1 Örnek sayılı tutanağa yazılır.
- Sandık kurulu başkanı, "EVET" veya "TERCİH" mühürlerini bir zarfa koyarak bu zarfın ağzını kapatır ve mühürler, kullanılmamış ve paketlenmiş olan birleşik oy pusulaları ve zarflarla birlikte, "EVET" veya "TERCİH" mühürleri konulmuş olan bu zarfı ilçe seçim veya görevli geçici ilçe seçim kuruluna teslim edilecek torbaya koyar ve torbanın bu kısmını sicimle bağlar.
- Bu işlemler bitirildikten sonra sandıktan çıkacak birleşik oy pusulalarının konmasına yarayan torbanın boş olduğu tespit ve ilan olunur. Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir (298/97). (138 Sayılı Genelge 37 madde)

Sandıkların Açılması:

- Sandık, yukarıdaki maddelerde belirtilen iş ve işlemler tamamlandıktan sonra, oy verme yerinde hazır bulunanların gözü önünde, sandık kurulu başkanı tarafından açılır.
- Sandıktan çıkan zarflar, sandık kurulu başkanı tarafından yüksek sesle iki defa sayılır. İki sayım arasında fark olursa, üçüncü sayım yapılarak sonucuna göre işlem yapılır ve o seçimde kullanılan toplam zarf sayısı tespit edilir.
- Tespit edilen zarf sayısı, o seçime ait özel tutanağın (Örnek: 54/1) ilgili yerine işlenir.

Bütün zarflar sayıldıktan sonra, geçerli olup olmaması yönünden aşağıdaki şekilde kontrol edilir: (138 Sayılı Genelge 38 madde)

- Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,
- "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı olmayan kâğıttan imal edilmiş olan,
- Yüksek Seçim Kurulu amblemi olmayan,
- Üzerinde İlçe Seçim Kurulu mührü bulunmayan,
- Üzerinde sandık kurulu mührü bulunmayan,
- Tamamı yırtılmış olan,
- Üzerinde İlçe Seçim Kurulu ve sandık kurulu mührü dışında herhangi bir mühür, imza, yazı, parmak izi veya herhangi bir işaret bulunan

zarflar geçersiz sayılır. (298/78-2, 298/98)

- **Ancak, üzerinde sandık kurulu mührü bulunmamasına rağmen Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı, amblemi ve ilçe seçim kurulu mührü bulunan zarflar ile üzerinde leke veya çizik bulursa dahi bunun özel işaret**

koymak amacıyla yapıldığı kesin olarak anlaşılamayan zarflar geçerli sayılır. (298/98-4)

- İtiraza uğrayan zarflar ile itiraza uğramadan geçersiz sayılan zarflar, başkan tarafından bir kenara ayrılır.
- Sandık kurulu, bütün zarflar kontrol edildikten sonra, itiraza uğrayan zarfları inceleyerek, geçerli veya geçersiz sayılması yönünde kararını verir.
- Bundan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz oy zarflarının toplam sayısı ayrı ayrı o seçime ait özel tutanağın ilgili yerine işlenir.
- Geçersiz zarflar paketlenir ve paketin üzeri mühürlenerek zarf sayısı yazılır. Bu zarflar saklanır ve kesinlikle açılmaz.
- Bu işlemler yapıldıktan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz zarfların toplam sayısı ile oy kullanan seçmen sayısı karşılaştırılır.
- Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısına eşit veya eksik ise başkaca bir işlem yapılmaz.
- Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise eşitliği sağlamak için önce geçersiz zarf sayısı düşülür.
- Geçersiz zarf sayısının düşülmesi halinde de eşitlik sağlanamıyorsa, sandık kurulu başkanı geçerli zarflar arasından, eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişiğüznel çeker ve bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir.
- İmha edilen zarf sayısı ilgili tutanağa (Örnek: 54/1) yazılır.
- Yukarıda belirtilen işlemler bittikten sonra, geçerli oy zarfları sandığın içine tekrar konularak sayıma geçilir.
- Bütün bu işlemler ayrıca tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.
- Sandıklar, bütün seçimlere ait sayım ve döküm işlemleri bitinceye kadar oy verme yerinden çıkarılamaz (298/98). (138 Sayılı Genelge 38 madde)

DİKKAT: Genelge kendi içinde tutarsız olduğu için henüz oylama başlamadan zarfların sandık mührü ile mühürlenmesi ve bu işlemin tutanağa yazılması çok önemlidir.

Zarfların Açılması

Zarfların açılması ve oyların sayım ve dökümü (138 Sayılı Genelge 41 madde)

- Mahalli İdare seçimlerinde; büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerine ait oy pusulalarının sayım ve dökümü yapılır.
- Zarf içinden eksik oy pusulası çıkmış ise eksik çıkan oyların hangi seçim türüne ait olduğu ve sayısı ile içinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarf sayısı toplamı, zarfların açılması bittikten sonra tespit edilip sandık sonuç tutanağına işlenir.
- Zarfın içinden aynı seçim türüne ait birden fazla oy pusulası çıkmış olması halinde, sadece bu seçim türüne ait oy pusulaları hesaba katılmaz, diğerleri hesaba katılır.

- Zarfta kullanılması gereken oy pusulalarından biri veya birkaçı eksik çıkrsa bile, zarftan çıkan diğer oy pusulaları hesaba katılır. (138 Sayılı Genelge 41 madde)

Geçerli Olmayan Oy Pusulaları (138 Sayılı Genelge 42 madde)

Aşağıda yazılı birleşik oy pusulaları geçerli değildir.

- a) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,
 - b) Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunmayan,
 - c) Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan,
 - ç) Hiçbir yerine "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmamış olan,
 - d) Birden fazla siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alanlara "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmış olan,
 - e) Birden fazla siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alana taşmış "TERCİH" veya "EVET" mührü bulunan,
 - f) Sandığın ait olduğu seçim çevresinden başka bir seçim çevresi için düzenlenmiş olan,
 - g) Bütünlüğü bozulacak şekilde yırtılmış veya koparılmış olan,
 - ğ) Üzerine "TERCİH" veya "EVET" mührü dışında veya "TERCİH" veya "EVET" mührü yerine herhangi bir özel işaret, herhangi bir isim, imza kaşesi, mühür veya parmak izi basılmış olan,
 - h) Üzerinde siyasi partilere veya bağımsız adaylara ait bölümleri belirgin bir şekilde ve özel olarak karalanmış, çizilmiş veya işaretlenmiş olan,
 - ı) Üzerinde yer alan matbu yazıların ve şekillerin dışında yazılar veya harfler veya sayılar yazılmış veya şekiller çizilmiş olan,
- birleşik oy pusulaları geçerli değildir.

Ancak; aşağıdaki haller oy pusulalarını geçersiz kılmaz:

- a) Zarfların açılması veya oyların okunması sırasında yırtılması,
- b) Bütünlüğü bozulmaksızın bir kısmının kazaen yırtılması,
- c) Herhangi bir şekilde lekelenmiş olup da bunun özel olarak işaret koymak amacıyla yapıldığının anlaşılabilmesi,
- ç) Birleşik oy pusulasının katlanarak zarfa konulması sebebiyle "TERCİH" veya "EVET" mührü ile oy pusulasının arkasına basılan sandık kurulu mühür izinin oy pusulasının diğer kısımlarına geçmesi,
- d) Bir siyasi parti veya bağımsız aday alanına basılan "TERCİH" veya "EVET" mührünün alanları ayıran çizgili bölgeye taşmış olması,
- e) Başka bir siyasi parti veya bağımsız adayın alanına taşmamak kaydıyla, siyasi parti veya bağımsız aday alanına birden çok "TERCİH" veya "EVET" mührü basılması,
- f) Yetkili seçim kurulları tarafından gönderilen ve Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan oy pusulalarının arkasının sandık kurullarının ihmaliyle mühürlenmemiş olması.

Zarftan çıkan oy pusulalarında bir seçim türüne ait olanının geçersiz olması, diğerinin geçersiz sayılmasını gerektirmez.

DİKKAT! Zarfın üzerinde, leke veya çizik olsa bile, bunun işaret koymak amacıyla yapıldığı kesin olarak anlaşılıyorsa, o zarf geçerlidir.

Hesaba katılan ve katılmayan oy pusulaları

- Birleşik oy pusulasında baskıda silinme veya yanlışlık yapılmış olsa bile, hangi siyasi parti veya bağımsız aday lehine kullanılmış olduğu "TERCİH" veya "EVET" mührünün vurulduğu yerden kesin olarak anlaşılabilir oy pusulaları hesaba katılır.

- Zarfın içinden el ilânı, broşür ya da özel bir işaret, yazı veya şekil taşıyan kâğıt veya işaret amacı taşıyan herhangi bir madde çıkmış olması halinde, bu zarftan çıkan oy pusulası hesaba katılmaz.
- **Zarfın içerisinden aynı seçim türüne ait birden fazla oy pusulası çıkmış olması halinde, bu seçim türüne ait oy pusulaları hesaba katılmaz.** (298/102)

DİKKAT!!

Elektrik kesintisi halinde sayıma itirazla yeniden sayım yapılması istenebilir.

İl genel meclisi ile belediye seçimlerinde seçim sonuçlarının sayım ve döküm cetvellerine geçirilmesi

- Sandık kurulu başkanı tarafından görevlendirilen üye, oy zarfını sandıktan teker teker alarak başkana verir. Başkan zarfı açarak içinden çıkan oy pusulasının ön yüzünü herkesin görebileceği ve işitebileceği şekilde okur.
 - Birleşik oy pusulası üzerinde hangi partiye veya bağımsız adaya ait yere "EVET" veya "TERCİH" mührü basılmış ise, o partinin adı veya bağımsız adayın ad ve soyadı okunur.
 - Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldığı ve herhangi bir itiraza uğramadan geçerli sayılan her oy, okunmasını müteakiben, görevli iki üye tarafından, aynı anda sayım ve döküm cetvelinde o siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılmış bulunan sütundaki rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle ayrı ayrı işaretlenir. Bu işlemin usulüne uygun yapılıp yapılmadığı, sandık kurulu başkanı tarafından sürekli denetlenir.
 - Okunan geçerli oy pusulaları ve zarflar, görevli üye tarafından, masa üzerinde düzenli biçimde yerleştirilir ve muhafaza edilir.
 - Geçerli oyların sayım ve döküm cetvellerine işlenmesinden sonra, hesaba katılıp katılmaması veya geçerli sayılıp sayılmaması yönünden tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sandık kurulunca ayrı ayrı değerlendirilerek karara bağlanır ve bu karar, tutanak defterine yazıldıktan sonra mühürlenip imzalanır.
 - Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra; itiraz edilmeksizin geçerli sayılan ve her iki sayım ve döküm cetveline işlenen oy sayıları, her siyasi parti veya bağımsız adayın sütununda işaretlenmiş son rakamlar karşılaştırılarak, her siyasi parti veya bağımsız adayın aldığı geçerli oy sayısının iki cetvelde de aynı olup olmadığı başkan tarafından kontrol edilir. Oy sayıları aynı ise, her siyasi parti veya bağımsız adayın aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, o seçim türüne ait sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanaklarına rakam ve yazı ile işlenir.
 - Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları ve kendi hanelerine işlenmiş geçerli oy sayılarını gösterir rakamların her iki görevlinin tuttuğu sayım ve döküm cetvelinde aynı olmaması halinde ikinci sayım yapılır. İkinci sayımda, geçerli tüm oy pusulaları yeniden, tek tek okunarak, boş ve yazısız ayrı iki sayım ve döküm cetveline işlenir. Bu cetvellerdeki oy sayıları aynı ise, her siyasi parti ve bağımsız adayın aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, o seçim türüne ait sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanaklarına rakam ve yazı ile işlenir.
 - İkinci sayımda kullanılan sayım ve döküm cetvelinde yer alan oy sayıları da aynı çıkmazsa, yukarıda belirtilen usule göre üçüncü sayım yapılır ve kurulun varsa siyasi partili olmayan, yoksa başkan tarafından belirlenecek üyesi tarafından tek sayım ve döküm cetveline işlenmek suretiyle sonucuna göre işlem yapılır. Birden fazla sayım yapılan hallerde, bu sayımlarda kullanılan sayım ve döküm cetvellerinin üzerine, hangi sayıma ait olduğu büyük harflerle yazılır ve tüm cetveller muhafaza edilir.

- Açılan sandığa ait son oy pusulası okunduktan sonra, sandık başkanı tarafından o sandığa ait açılmayan geçerli zarf olup olmadığı kontrol edilir ve açılan zarfların sayısı ile sandıktan çıkan ve tutanağa işlenmiş olan geçerli zarf sayısı karşılaştırılır ve sonuç tutanak defterine işlenir.
- Geçerli oyların sayım ve döküm cetvellerine işlenmesinden sonra, hesaba katılıp katılmaması veya geçerli sayılıp sayılmaması yönünde tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sandık kurulunca ayrı ayrı değerlendirilerek karara bağlanır ve bu karar, tutanak defterine yazıldıktan sonra mühürlenip imzalanır.
- Sandık kurulu kararı ile geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelinde ait olduğu siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılmış bulunan sütuna işlenir. Bu şekilde geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulalarının toplam sayısı, o seçim türüne ait sandık sonuç tutanaklarının ilgili yerine işlenir.
- Kararla geçerli sayılan oy pusulaları ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır.
- Geçerli sayılmayan veya hesaba katılmayan oy pusulaları, ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır. Bu oy pusulaları yakılamaz, yırtılamaz ve yok edilemez. Bunların sayısı, o seçim türüne ait sandık sonuç tutanaklarının ilgili yerine işlenir.
- Yukarıda belirtilen işlemler tamamlandıktan sonra, sayım ve döküm cetvelinde siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldığı oyların toplam sayısı, kendi sütununun altına rakamla ve yazı ile yazılır.
- Sayım ve döküm cetvelinde, siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldığı oylar, orada bulunanlara başkan tarafından yüksek sesle ilan edilir.
- Bu ilandan sonra, sayım ve döküm cetvelindeki sonuçlar, ilgili seçim türüne ait sandık sonuç tutanağına okunaklı şekilde işlenir. Bu bilgilerin doğruluğu, sandık başkanı tarafından sayım ve döküm cetveli sonuçları ile karşılaştırıldıktan sonra, ilgili seçim türüne ait sandık sonuç tutanağı başkan ve üyeler tarafından imzalanır ve mühürlenir.
- Bütün bu işlemler, tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.
- SEÇSİS'ten elektronik ortamda alınan sandık sonuç tutanaklarında, her sandık için farklı sandık numarası ve karekod kaydı bulunduğundan, söz konusu tutanakların bilgisayardan sadece A4 (210x297 mm) formatında beyaz kâğıda çıktısı alınır. Bu sebeple fotokopi ile çoğaltılmış tutanaklar kullanılamaz.
- Söz konusu tutanaklar ilçe seçim kurullarınca tarayıcıdan geçirileceğinden buruşturulmaması, katlanmaması, karekodun üzerinin herhangi bir şekilde çizilmemesi, ıslatılmaması vb. hususlara dikkat edilmesi gerekir. Bu nedenle sandık sonuç tutanakları imzalanıp, mühürlendikten sonra ilçe seçim kuruluna teslim edilinceye kadar katlanmadan sığabileceği poşet dosya içerisinde muhafaza edilmelidir.
- Sandık kurulu başkanı, geçerli olan veya hesaba katılacağına tereddüt edilmeyen her birleşik oy pusulasını okudukça cetvel yazıcısı iki üye tarafından, il genel meclisi üyeliği seçiminde büyükşehir belediye başkanı seçiminde Örnek: 49/1 sayılı cetvelin özel sütunlarına aşağıdaki şekilde işlenir.
- Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları geçerli her oy pusulası, adlarının altındaki sütuna sıra ile işaretlenir.
- Anılan cetvellerde ilk önce seçime katılmış olan her siyasi partiye bir sütun ayrılmak ve birleşik oy pusulası sırası göz önünde tutulmak koşuluyla, siyasi partilerin adları soldan sağa doğru sütunların yukarısındaki hanelerde ve bundan sonra da varsa her bağımsız adaya bir sütun ayrılmak şartıyla bağımsız adayların ad ve soyadları sütunların yukarısındaki hanelerde yer alır.
- Bu iş bitince ilk oy pusulası hangi bağımsız adaya ve siyasi partiye ait ise, o siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılmış bulunan sütundaki (1) rakamı çizilir ve bundan sonraki pusula, aynı siyasi parti veya bağımsız adaya ait ise, onun sütunundaki (2) rakamı çizilir. Şayet diğer bir siyasi parti ve bağımsız adaya ait ise, o siyasi parti veya

bağımsız adaya ayrılmış sütündeki (1) rakamı çizilir ve işlemler böylece tekrarlanarak pusulaların sonuçları cetvellere işlenir.

- Pusulaların okunmasından sonra her sütunda çizilmiş bulunan son rakam, o sütuna sahip olan siyasi parti veya bağımsız adayın almış olduğu oy sayısını göstereceğinden, bu sayı sütunun altındaki haneye rakamla ve yazı ile yazılır.
- Sonuçlar orada bulunanlara yüksek sesle ilan edilir; tutanak tarih ve imza atılarak kapatılır (298/100).
(138 Sayılı Genelge 43 madde)

Müşahitlerin oy pusulalarını denetlemeleri

- **Parti müşahitleri, sayım masası başında yer alabilir ve oy pusulalarını görebilirler.**
- Ancak, parti müşahitlerinin sayısı beşten fazla ise, hazır bulunanlar arasından başkan tarafından kurul önünde ad çekme suretiyle, sandık başında kalacak beş parti müşahidi her biri ayrı partiden olmak üzere tespit edilir.
- Diğer müşahitlerle bağımsız aday müşahitleri için sayım işlemi yakından takip edebilecekleri bir yer ayrılır (298/100).

(138 Sayılı Genelge 44.madde)

6- SONUÇ İLANI VE SORUMLULUKLAR

Sandık sonuç tutanağının düzenlenmesi ve ilânı

- Sandık kurulu, her seçim türü için ayrı ayrı hazırlanmış sandık sonuç tutanağını iki nüsha olarak, sayım ve döküm işlemleri sırasında elde edilen bilgilere ve sayım ve döküm cetveli sonucuna göre düzenler.
- Bu tutanakların ait olduğu bölümüne, her seçim türüne ilişkin bilgiler eksiksiz olarak işlendikten sonra, başkan ve üyeler tarafından ad ve soyadları yazılarak imzalanır ve sandık kurulu mührü ile mühürlenir.
(138 Sayılı Genelge 45. madde)

Sandık sonuç tutanağının düzenlenmesi

Tutanağa geçirilecek bilgiler nelerdir?

Belediye başkanı seçimi sandık sonuç tutanağının düzenlenmesi:

Belediye başkanı seçimlerinde oyların sayımı, sayım ve döküm cetvellerine işlenmesi bittikten ve sandık kurulu başkanı sonuçları ilan ettikten sonra (Örnek: 54) sayılı tutanağa aşağıda yazılı bilgiler işlenir:

- 1) Sandığın bulunduğu ilin, ilçenin, seçim çevresinin ve bölgesinin adı ile sandığın numarası,
- 2) Oy vermenin yapıldığı tarih ve gün,
- 3) Oy sandığının sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde bulunanlar önünde açılış saat ve dakikası ile şayet sandık Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen saatten sonra açılmış ise bunun sebebi,
- 4) Oy verme saati bitiminde sırada bekleyen ve oy kullandırılan seçmen sayısı,
- 5) Birden fazla sayım ve döküm yapılmış ise sayısı,
- 6) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
- 7) Varsa Seyyar Sandık Numarası
- 8) Seyyar Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
- 9) İlçe seçim kurulundan teslim alınan;
 - Toplam zarf sayısı,
 - Kullanılmayarak artan zarf sayısı,
 - Toplam oy pusulası sayısı,
 - Kullanılmayarak artan oy pusulası sayısı.

10) Sandık ve varsa seyyar sandık seçmen listesinde yazılı olup oy kullanan seçmenlerin sayısı,

11) Sandık ve varsa seyyar sandık seçmen listesinde kayıtlı olmayan ancak kanun gereği oy kullanan seçmen sayısı,

12) Oy kullanan seçmenlerin toplam sayısı,

13) Geçerli oylar;

➤ İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

➤ İtiraz üzerine geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulası toplamı,

➤ Geçerli oy pusulalarının toplamı.

14) Sandıktan çıkan zarf sayısı,

15) Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise, eşitliği sağlamak amacıyla 298 sayılı Kanununun 98. maddesine göre yakılarak yok edilen zarf sayısı.

16) Sandıktan çıkan geçerli zarf sayısı,

17) Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçerli zarf sayısı,

18) Toplam Geçerli zarf sayısı

19) Geçersiz oylar;

➤ Sandıktan Çıkan Geçersiz zarf sayısı,

➤ Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçersiz zarf sayısı,

➤ Geçersiz zarf toplamı

➤ Geçersizlik sebebi,

➤ İçinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarf sayısı,

➤ Zarfın içinden belediye başkanlığı için oy çıkmamış ise eksik oyların sayısı,

➤ Geçersiz sayılan oy pusulası sayısı,

➤ Geçersizlik sebebi,

➤ Hesaba katılmayan oy pusulası sayısı,

➤ Hesaba katılmama sebebi,

➤ Geçersiz sayılan veya hesaba katılmayan oy pusulası toplamı.

20) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları toplam geçerli oyların yazı ve rakamla belirtilecek sayısı,

21) Oy vermede veya oyların sayım dökümünde kanuna aykırılık bulunduğu yolunda yapılan ihbar, itiraz ve şikâyetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret oldukları,

22) Sayım döküm sonucunun başkan tarafından sandık alanında bulunanlara ilan edildiği.

(Not: Geçerli oy pusulalarının toplamı, siyasi partilerin ve varsa bağımsız adayın almış olduğu geçerli oy sayılarının toplamına eşit olmalıdır.)

Sayım ve döküm işlemleri tamamlandıktan sonra;

Tüm partilerin aldığı oylar, varsa bağımsızların aldığı oylar ve geçersiz oyların toplamı; oy kullanan seçmen sayısına eşit olması gerekir.

NOT: Sayım döküm cetveli ile sandık sonuç tutanağının imzalanmadan karşılaştırılarak kontrol edilmesi gerekmektedir.

Sandık sonuç tutanaklarının ilanı:

- Seçim türüne göre düzenlenen sandık sonuç tutanağının onaylı bir sureti, sandık kurulu tarafından sandığın konulduğu bina veya yapıda herkesin görebileceği bir yere asılır. Bu tutanak oy verme gününden itibaren bir hafta süreyle asılı kalır.
- Sandık sonuç tutanağının birer sureti, yeteri kadar hazırlanarak sandık kurulu başkanı ve üyelerince imzalandıktan ve mühürlendikten sonra seçime katılma yeterliliği olan ve talep eden siyasi parti ve bağımsız adayların müşahitlerine verilir.
- Bu tutanaklar talep halinde öncelikle sandık kurulunun siyasi partili üyelerine imza karşılığında verilir. Ancak bu halde, o partinin müşahidine ayrıca tutanak verilmaz.
- Müşahitlere verilecek sandık sonuç tutanakları, çok yapraklı kopyalı suret biçiminde hazırlanır.

- Sandık sonuç tutanağı verilen müşahit ve sandık kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile temsilcisi oldukları siyasi partinin adı veya bağımsız adayın adı ve soyadı sandık kurulu tutanak defterine yazıldıktan sonra tutanağın teslim alındığına dair imzaları alınır.
- Sandık kuruluna, oy pusulasındaki siyasi parti ve bağımsız aday sayısından beş fazla sayıda sandık sonuç tutanağı verilir (298/105).
- (138 Sayılı Genelge 46 madde)

Sayımaya ilişkin kâğıt ve belgelerin paketlenerek torbaya konulması

- Sandık kurulları, her seçim türüne ilişkin kâğıt ve belgeleri ayrı ayrı olmak üzere, ilçe seçim kuruluna teslim etmek için aşağıdaki şekilde hazırlar;
 - a) Zarflar açıldıktan sonra hesaba katılan ve geçerli sayılan oy pusulalarını,
 - b) Zarflar açıldıktan sonra itiraz üzerine geçerli sayılan oy pusulalarını,
 - c) Zarflar açıldıktan sonra hesaba katılmayan oy pusulalarını,
 - ç) Açılmadan geçerli sayılmayıp saklanan zarfları,
 - d) Kullanılmayarak artan ve iptal edilmiş bulunan oy pusulalarını,
 - e) Kullanılmayarak artan zarfları,
 - f) Alt tarafı imzalı sayım ve döküm cetvellerini,
 - g) Sandık kurullarınca düzenlenen Örnek: 51, 53, 54, 54/1, 54/2 sayılı tutanakları,
 - ğ) Geçerli sayılmış zarfları,
 - h) Tutanak defterini,
 - ı) Sandık seçmen listesini,
- Ayrı ayrı paketler halinde sararak, üzerlerine sayılarını yazıp, üstlerini sandık kurulu mührü ile mühürleyip imzaladıktan sonra tamamını torbaya koyup ağzını yine kurul mührüyle mühürler ve imzalar.
- **Not: Sandık kurulu başkanı sandık alanında seçimle ilgili hiçbir seçim evrakının unutulmamasına özen gösterir.** (138 Sayılı Genelge 52 madde)

Önemli: Müşahitlere, verilen tutanak örneğinin ıslak imzalı ve mühürlü olmasına dikkat etmelidir. Bu tutanak ıslak imzalı ve mühürlü olmazsa, ispat gücü ve hükmü de yoktur.

Dikkat: Eğer sandık kurulu üyesi ve aynı partinin müşahidi ıslak imzalı ve mühürlü tutanaktan isterlerse; imzalı ve mühürlü tutanak, sandık kurulu üyesine verilir. Bu durumda aynı partinin müşahidine tutanağın sadece kopyası verilecektir.

Pusula ve seçim araçlarının teslimi:

Sayımaya ilişkin torbanın (kâğıt ve belgelerin) ilçe seçim kurulu başkanına veya görevli geçici ilçe seçim kurulu başkanına teslimi

- Hazırlanan mühürlü torba ve sandık kurulu mührü, ilçe seçim kurulu başkanlığınca yapılacak düzenlemeye göre; sandık kurulu başkanı ile ad çekme yoluyla belli edilecek en az iki üye tarafından hiçbir gecikmeye meydan verilmeksizin ve hiçbir yere uğranmaksızın en kısa zamanda, ilçe seçim kurulu başkanına veya görevli geçici ilçe seçim kurulu başkanına teslim edilir. **Bu maddeye aykırı hareket edenler hakkında cezai kovuşturma yapılır.**
- Kurulun diğer üyeleri ile gözlemciler de, isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanırsa başkanla birlikte gidebilirler.
- İlçe seçim kurulu, torba ve sandık kurulu mührünü alarak, torbayı getiren üyeler önünde açıp içindekiler hakkında, bu seçimler için sandık kurulu başkanına teslim edilmiş olan torba için Örnek: 40 sayılı tutanağı üç nüsha olarak düzenler.
- Bu tutanağın alt tarafı, torbayı ve mührü teslim edenlerle ilçe seçim kurulu başkanı ve üyelerden biri tarafından imzalanır. Bu tutanağın bir örneği sandık kurulu başkanına verilir. Bir örneği de ilçe seçim kuruluna gönderilecek evraka bağlanır.

- Ayrıca seyyar sandık kurulları için, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfların sayısı tutanağa (Örnek 88/B) geçirilerek bunlarla birlikte oy sandığı, sandık kurulu mühürleri ile diğer oy kullanma araç ve gereçlerini sandık kurulu başkanı ile ad çekme yoluyla belli edilecek siyasi partili en az iki üye tarafından hiçbir gecikmeye meydan verilmeksizin ve hiçbir yere uğranmaksızın en kısa zamanda, sandık kurulunun bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna Örnek 88/B sayılı "Seyyar Sandık Kurulu Tarafından İlçe Seçim Kuruluna Teslim Edilecek Malzemeyi Gösterir Tutanak" ile teslim eder. (138 Sayılı Genelge 53. madde)

Dikkat: İlçe Seçim Kurulu'na pusula ve seçim araçlarını teslim etmeye gidilirken, hiçbir yere uğranılamaz ve yolda durulamaz.

Kurul üyesi veya gözlemci araçta bulunma isteklerini tutanağa geçirtmeleri gerekir. En az iki üyenin araca alınması yasal zorunluluk olduğundan, araç yetersizliği yahutta araçtaki yer yetersizliği bahane edilemez.

İlçe seçim kurulu, mühürlü torbayı ve sandık kurulu mührünü, torbayı getiren üyeler önünde açıp, torba içindekilerin yer aldığı tutanağı 3 nüsha olarak düzenler ve teslim alır.

Tutanak torba ve mührü teslim edenler, ilçe seçim kurulu başkanı ve üyelere biri tarafından imzalanır. Tutanağın bir nüshası İl Seçim kuruluna gönderilecek evraka eklenir, bir örneği sandık kurulu başkanına verilir. Sayım ve döküm cetveli ile Sandık sonuç tutanağında bulunan kayıtlar bu tutanakta da yer alır.

Sandık kurullarınca kullanılacak ve düzenlenecek basılı kâğıtlar

- Sandık kurullarının kullanacağı ve düzenleyeceği basılı kâğıtlara 138 sayılı Genelge'nin çeşitli maddelerinde değinilmiş veya bazıları örnek sayıları ile açıkça belirtilmiştir. Çalışmaları kolaylaştırmak ve kendilerini denetlemelerini sağlamak üzere bunların tamamı, hangilerinin hangi seçim veya iş için kullanılacağı ve düzenleneceği aşağıda gösterilmiştir:

a) Seçimle ilgili genel nitelikte basılı kâğıtlar:

- Örnek: 19; 298 sayılı Kanunun oy verme serbestliğine ve gizliliğine dair hükümlerini içeren bu levha sandık kurullarınca kapalı oy verme yerine asılır.
- Örnek: 20 sayılı "Uyarı Levhası" sandık çevresinde seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri bir yere asılır.
- Örnek: 2 No.lu sandık kurullarınca kullanılacak sandık seçmen listesi; seçmenin isminin bulunması ve oyunu kullanan seçmenlerin imzalarının alınmasında,
- Örnek: 2-C No.lu Sandık Çevresine Asılacak Seçmen Listesi; sandık çevresinde seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilmeleri amacıyla, kullanılır.

b) Seçimlerin özelliklerine göre hazırlanmış basılı kâğıtlar:

Belediye seçimlerinde:

Büyükşehir belediye başkanı seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar;

- Örnek: 49/1; **Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimi Sayım Döküm Cetveli**

- Örnek: 54/1; **Büyükşehir Belediye Başkanı Seçimi Sandık Sonuç Tutanağı**

Kullanılır.

(138 Sayılı Genelge 54.madde)

7- İTİRAZ VE ŞİKAYETLER

İtiraz ve Şikayet aynı şey midir?

- İtiraz ve Şikayet farklıdır
- Oy verme işlemi başlamasından itibaren seçim sonuçlarını tespit eden tutanağın sandık kurulunca düzenlenip imzalanmasına kadar yapılacak başvurular şikâyetlerdir.
- Bir şikâyetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile seçim sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı yapılan işlem itirazdır.
- Sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın 298 sayılı Kanuna aykırı olması nedeniyle kaldırılması veya bu Kanuna uygun hale getirilmesi için itiraz yapılır.

ŞİKAYET:

- Sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine veya herhangi bir kimsenin, 298 sayılı Kanunun koyduğu yasaklara aykırı hareketlerine karşı, bu işlem veya tedbirlerin veya sair işlemlerinin düzeltilmesi veya bu Kanunun koyduğu yasaklara uymayanların bu hareketlerinin önlenmesi için sandık kurullarına başvurulabilir. **Bu şekildeki başvuruya şikâyet denilir.** (298/110, 116, 119).(138 Sayılı Genelge 55.madde)

Şikâyete yetkili kimseler;

138 sayılı Genelge'nin 56. maddesi gereğince şikayete yetkili kimseler:

- a) Seçme yeterliliğine sahip seçmenler;
 - b) Siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin (il ve ilçe kuruluşlarının) başkanları veya vekilleri,
 - c) Siyasi partiler ve bağımsız adayların müşahitleri,
 - ç) Adaylar (298/110, 116).
- (138 Sayılı Genelge 56.madde)

Şikayetin Süresi;

- Şikâyet en geç, seçim sonuçlarını tespit eden tutanağın sandık kurulunca düzenlenmesine, diğer bir ifadeyle yazılıp imzalanması anına kadar sandık kuruluna ulaşmalıdır.
- Tutanak imzalandıktan sonra ve fakat sandık kurulu dağılmadan önce yapılan sözlü şikâyetlerin veya verilen şikâyet dilekçelerinin sürenin geçmiş olması sebebiyle reddine karar verilir (298/127). (138 Sayılı Genelge 60.madde)

Şikayetin Şekli;

- Şikâyet dilekçe veya sözle yapılabilir. Sözlü şikâyetler gerekçesiyle birlikte bir tutanağa yazılır. Bu tutanak adı, soyadı ve adresi de yazılarak şikâyetçiye imza ettirilir. Şikâyetçi imza atamaz ise sol elinin başparmağı bastırılır (298/112). (138 Sayılı Genelge 57.madde)

Şikâyet Üzerine sandık kurulunun yapacağı işlemler;

- Şikâyet dilekçesini alan veya şikâyeti yukarıdaki madde gereğince tutanağa geçiren sandık kurulu, ilk önce şikâyetçinin bu Genelge'nin 56. maddesine göre şikâyete yetkili kimselerden olup olmadığını inceler ve şikâyetçi, şikâyete yetkili kimselerden değilse, başka bir husus üzerinde durmaksızın şikâyeti hemen reddeder.
- Kurul, şikâyetçinin şikâyete yetkili kimselerden olduğunu anlarsa, o zaman şikâyetin haklı veya yerinde olup olmadığını inceler. (138 Sayılı Genelge 58.madde)

Şikâyetin karara bağlanması

- Şikâyetin haklı veya yerinde görülmesi halinde kurul, karar yazmaya ihtiyaç olmaksızın, şikâyet konusu tedbir veya işlemi düzeltir yahut bu tedbir veya işlemi kaldırır.
- Şikâyetçinin yetkili olmaması veya şikâyetin süresinden sonra yapılmış olması ya da haksız yahut yersiz görülmesi halinde kurulca şikâyetin reddine karar verilir. Bu halde kurulun kararını tutanak defterine yazması ve bu kararın başkan ve üyeler tarafından imzalanması gerekir.
- Kurul kararları salt çoğunlukla yani kurul başkan ve üyelerinin yarısından fazlasının oylarının o karar üzerinde toplanmasıyla verilir.
- Oylarda eşitlik halinde başkanın katıldığı tarafın oyu üstün tutulur.
- Şikâyetin reddine ilişkin kararın bir örneği şikâyetçiye verilir (298/117). (138 Sayılı Genelge 59 madde)

İTİRAZ

- Sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın 298 sayılı Kanun'a aykırı olması nedeniyle kaldırılması veya bu Kanun'a uygun hale getirilmesi için ilçe seçim kurullarına başvurulabilir. **Bu başvuruya itiraz denilir.** (298/110, 116, 119). (138 Sayılı Genelge 55.madde)
- Bir şikâyetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile seçim sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı itiraz olunabilir. (138 Sayılı Genelge 61.madde)

İtiraza yetkili kimseler;

- İtirazda bulunabilecek kimseler, 138 sayılı Genelge'nin 56. maddesi gereğince şikâyete yetkili olan kimselerdir: (138 Sayılı Genelge 61.madde)

a) Seçme yeterliliğine sahip seçmenler;

b) Siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin (il ve ilçe kuruluşlarının) başkanları veya vekilleri,

c) Siyasi partiler ve bağımsız adayların müşahitleri,

ç) Adaylar (298/110, 116).

(138 Sayılı Genelge 56.madde)

İtiraz Süresi;

- Sandık kurullarının kararları, oyların sayım ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemleri aleyhine, ilçe seçim kuruluna itiraz olunabilir.

- İtirazlar, sandık kurullarınca seçim sonuçlarını gösteren tutanağın düzenlenmesine kadar, sandık kurulu aracılığı ile sözle veya dilekçe verilerek ileri sürülebilir.
- **Sandık başı iş ve işlemlerine karşı, ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilmesi için, önce sandık kuruluna şikâyet veya itirazda bulunulmuş olması şart değildir.**
- İlçe seçim kurulları, yukarıda gösterilen itiraz süresi sona ermeden veya süresinde yapılan itirazları inceleyip bir karara bağlamadan önce, ilçe birleştirme tutanağını düzenleyemez. Bu hükme rağmen, bu tutanağın düzenlenmiş olması, üst seçim kurullarına itiraz için 298 sayılı Kanun'da öngörülen sürelerle başlangıç teşkil etmez (298/128)
- Sandık başında herhangi bir hata gördüklerinde Sandık Kuruluna ŞİKAYET edilebilecektir.
- Yasa hükmü, emir ve yasaklar çiğnendiğinde ise ilgili hakkında İlçe Seçim Kuruluna İTİRAZ hakkını kullanacaklardır.
- Bu dilekçeler doldurulurken gerekçe ve deliller gösterilecektir.
- İtiraz veya şikâyet eden, dilekçesini sandık kuruluna ilettikten sonra, dilekçenin bir sureti üzerine imzalı mühürlü "alındı" şerhini işletip, dilekçe suretini geri alacaktır.

İtirazın şekli ve sandık kurullarının itirazı ilçe seçim kuruluna ulaştırması

- İtirazlar, sandık kurullarınca seçim sonuçlarını gösteren tutanağın düzenlenmesine kadar, sandık kurulu aracılığı ile sözle veya dilekçe verilerek ileri sürülebilir.
- Sözlü itiraz, sandık kurulunca gerekçesi ile birlikte özel bir tutanağa geçirilir. Bu tutanak; adı, soyadı ve adresi de yazılarak itiraz edene imza ettirilir; itiraz eden imza atamaz ise sol el başparmağı bastırılır.
- Gerek sözlü, gerek yazılı itirazların ileri sürülmüş olduğunu ve yapıldığı tarihi gösteren bir alındı kâğıdı itiraz edene verilir.
- Sözlü itiraza ait tutanak veya itiraz dilekçesi ile itiraz eden tarafından bunlara eklenen deliller ve itiraza uğrayan sandık kurulu kararı, itiraz eden veya güvenilir bir kimse eliyle sandık kurulunca derhal ilçe seçim kuruluna yollanır (298/71-4, 112-1, 128). (138 Sayılı Genelge 62.madde)

İtiraz Üzerine Verilen Kararların Uygulanması

- İtiraz üzerine ilçe seçim kurulu başkanınca veya ilçe seçim kurulunca verilen karar ile sandık kurulunun bir işlemi veya tedbiri düzeltilirse veya sandık kurulunun kararı hükümsüz bırakılırsa, bu karar hemen sandık kuruluna bildirilir. Sandık kurulu bu karara uymak, başka bir ifadeyle kararı olduğu gibi yerine getirmek zorundadır (298/127). (138 Sayılı Genelge 63.madde)

Şikâyetin veya itirazın sandık işlerini durdurmayaacağı

- Sandık kurullarının kararlarına veya tutanakları düzenleme işlerine itiraz edilmiş veyahut kurulların veya başkanlarının işlemlerine yahut tedbirlerine karşı şikâyet edilmiş olması, oy vermeye ve her türlü seçim işlerinin devamına engel olmaz. Diğer bir ifadeyle herhangi bir itiraz veya şikâyet yokmuş gibi seçim işlerine sandık kurullarınca devam olunur (298/118). (138 Sayılı Genelge 64. madde)

Kararların bildirilmesi ve tebliği

- İtiraz üzerine kesin olmayarak verilen kararlar itiraz eden hazır ise sözle bildirilir.
- Sözlü bildirmede, kararın bildirildiği gün ve saat tutanağa geçirilerek kendisine imza ettirilir. **İsterse kararın bir örneği de verilir.**
- İtiraz eden hazır değilse, seçim kurullarının bulunduğu belde veya şehirde muayyen bir yer gösterilmiş olması halinde, karar bu yere asılmak suretiyle tebliğ olunur.
- Kurulların kesin kararı tebliğ olunmaz.
- Ancak itiraz eden başkana başvurduğu takdirde, kendisine gösterilir, isterse bir suret de verilir (298/114). (138 Sayılı Genelge 65.madde)

8- SEÇİM GÜNÜ: SEÇİM ÖNCESİ SORUMLULUKLAR

Sandık başına saat kaçta geleceğiz?

- Sandık Kurulu Başkanı, İlçe Seçim Kurulu'ndan aldığı oy pusulası, sandık, torba, seçmen listesi, mühür vs. gibi oy verme araçlarını, oy verme zamanı başlamadan bir saat önce saat 07.00'de sandığın konulacağı yerde hazır bulundurmak zorundadır.

Dikkat: Gerekli kimlik ispatından geçen yetkililer dışında, başka hiç kimse ilgili sandık başında bulunamaz ve sabah hazırlıklar sırasında odaya alınamaz.

- Saat 07.00'de sandık başında olmak çok önemlidir. Aksi halde, "sandığın boş şekilde mühürlenmesi ve oy pusulalarının sayılıp ayrılması ve mühürlenmesi gibi" önemli işlemlerin kontrol edilememesi söz konusu olacak ve oy güvenliği riske girecektir.

Yemin:

- Sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü, göreve başlamadan önce, ilk iş olarak, sandık başında bulunanlar önünde birer birer aşağıdaki şekilde and içer.
- "Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için, görevimi kanuna göre, dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim." (298/70)
- And içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işleri bittikten sonra, oy pusulaları sayılır, her birinin üzerine sandık kurulu mührü basılır. Böylece üzerinde sandık kurulunun mührü bulunan oy pusulalarının sayısı tespit edilir.

Dikkat: Boş oy pusulaları ve zarfları ile çuval hiçbir gerekçe ile önceden açılmaz ve işlem yapılmış, mühürlenmiş, hazırlanmış olarak seçim günü sandığa getirilemez.

- Boş oy pusulası ve zarfları ile çuvalların açılmasından başlanarak tüm işlemler, sandık kurulu ve müşahitler kontrolünde yapılmalıdır! Aksi durumda avukatla irtibata geçilerek tutanak tutulması sağlanacaktır.

Bu işler tamamlandığında ve saati geldiğinde, oy verme işlemine geçilir.

PRATİK BİLGİLER

- Sandık kurulu sabah hazırlık yaparken torbadan çıkan zarf ve pusulaları mühürlemeli, mümkünse zarf ve pusulalara basılan sandık kurulu mühürleri için bir yer belirlenerek bütün zarf ve pusulalarda aynı yer mühürlenmelidir. Bu husus tutanak defterine de kayıt edilmelidir. Böylelikle farklı yerlerde sandık kurulu mührü bulunan zarf ve oy pusulaları çıkması durumunda, bunların dışarıdan getirilmiş oy pusulaları olduğu anlaşılacak, tutanak defterindeki karar ve uygulamaya dayanarak hesaba katılmayacaktır. Zarf ve oy pusulalarının mühürlenmesi talep edildiği halde, mühürlemeyen sandık kurulunun yasaya aykırı bu eylemi şikâyet edilmelidir.
- Sabah sandık kurulu hazırlık işlemleri yapılırken, torbadan çıkan mühürlerin “evet” mi, “tercih” mi olduğu tutanak defterine geçirilmez. Torbadan çıkan mühürden farklı bir mühürle “evet” ya da “tercih” olarak kullanılmış oylar yine tutanak defterindeki karara dayanarak hesaba katılabilecektir.
- Sandık kurulu işlem ve uygulamalarının yasa ve genelgeye aykırı olması durumunda yapılacak şikâyetler muhakkak delillendirilmelidir. Delillendirme işleminin pratik yolu da, yasa ve genelgeye aykırı uygulamanın uyarı veya talebe rağmen devam ettirildiğini bir tutanakla tespit etmek ve orada hazır bulunan seçmen ve müşahitlere imzalatılarak bir suretini şikâyet dilekçesine eklemektir.
- Şikâyet dilekçeleri iki suret olarak yapılmalı, bir sureti sandık kurulu başkanına alındı şeklinde imzalatılarak partilerin belirlediği okul sorumlusuna teslim edilmelidir. Şikâyet konusu işlem, sandık kurulunca görüşülüp oylanarak karar verilmeli, şikâyet ve şikâyete ilişkin alınan karar da tutanak defterine muhakkak geçirilmelidir. Aksi tutumlar da, tutanağa bağlanarak şikâyet konusu yapılmalıdır.
- Sabah veya gün içerisinde sayım döküm işlemine başlanmadan önceki herhangi bir zaman diliminde, boş sandık sonuç tutanakları yahut sayım döküm cetvellerinin (çetele) imzalanmamış olmasına dikkat edilmeli, aksi durum şikâyet ve itiraz konusu yapılarak bu boş tutanakların İlçe Seçim Kurulunca toplanarak imha edilmesi ve yeni tutanak ve çetelelerin verilmesi sağlanmalıdır.
- Sandık seçmen listeleri, 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimlerde esas alınan sandık seçmen listelerindeki kısıtlı, hükümlü, ölü seçmenler düşülmek suretiyle hazırlanacağı için; sandık seçmen listelerinde 31 Mart 2019 tarihinde kullanılan seçmen listesinden farklı kişilerin yer aldığı görülürse; bu durum tutanağa bağlanarak derhal ilçe seçim kuruluna bir dilekçe ile bildirilmeli ve İlçe Seçim Kurulu tarafından aynı gün içerisinde bir karar verilmesi beklenerek, karar verinceye kadar 31 Mart listesinde yer almayan seçmene oy kullanılmamalıdır.

SONUÇ

İnanığımız tüm değerler ve demokrasi için; özgürlüğün, adaletin ve her biri emeğe, fedakârlığa dayalı tüm hakların korunabilmesi için; ADİL BİR SEÇİMİN ne kadar önemli olduğu hepimizin malumudur.

Bu seçimin adil geçmesini sizler sağlayacaksınız.

Halkımız için üstlendiğiniz bu görevinizde ve çabalarınızda başarılar dileriz.

2. EK BİLGİLER:

2/A- SEÇİM SUÇLARI, İTİRAZ VE ŞİKAYET

2/B- ŞİKAYET VE İTİRAZ DİLEKÇESİ ÖRNEKLERİ

2/C- YSK KARARLARI VE GENELGELER

2. EK BİLGİLER:

- 2/A- SEÇİM SUÇLARI, İTİRAZ VE ŞİKAYET
- 2/B- ŞİKAYET VE İTİRAZ DİLEKÇESİ ÖRNEKLERİ
- 2/C- YSK KARARLARI VE GENELGELER

2/A-SEÇİM SUÇLARI, İTİRAZ VE ŞİKAYET

Kurullara Karşı İşlenen Suçlar

- Hileli faaliyetlerle veya herhangi bir şekil ve surette cebir veya şiddet kullanarak veya tehdit ederek, kurulların toplanmalarına veya görevlerinin ifasına mani olanlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md. 133)

Cezayı arttırıcı hal : Silahla işlenirse, verilecek ceza üç yıldan aşağı olamaz. Bu fiiller, aralarından biri silahlı en az üç kişi tarafından birlikte işlendiği takdirde, failer hakkında beş yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

- Seçim işlerinin cereyanı sırasında, seçimin düzenli yürütülmesini sağlamak maksadı ile, kurullar veyahut kurul başkanları tarafından alınan karar ve tedbirlere, ihtara rağmen riayet etmeyen kişilere iki yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Alınan karar ve tedbirlerin uygulanmasını zorlaştıran veya karar ve tedbirlerin neticesiz kalmasına sebebiyet veren kimseler, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md. 134)

Cezayı arttırıcı hal : görevli kimseler tarafından işlendiği ve fiilleri daha ağır cezayı gerektiren suç oluşturmadığı takdirde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Kurul Üyelerinin Sorumluluklarına İlişkin Suçlar

- Kurulların çoğunlukla vermiş oldukları her çeşit kararlara riayet etmeyen kurul üyeleri, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.135)
- Kurullara seçildiği halde haklı sebep olmaksızın vazifesi başına gelmeyenler elli günden az olmamak üzere adlî para cezası ile cezalandırılır. Seçim başladıktan sonra kuruldaki görevlerini haklı bir sebep olmaksızın terk edenler, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.136)
- Kanunda yazılı işlerden biriyle görevlendirilen kimseler (seçim kurulu başkanları, üyeleri vb.) seçim araç ve gereçlerini vaktinde yerlerine göndermezler veya gönderilmesine mani olurlar veya teslim etmezler veya teslim almazlarsa, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. (Md.137)

Seçmen Kütüğüne İlişkin Suçlar

- Seçmen kütüğünün düzenlenmesine esas teşkil edecek olan krokilerle, binalar cetvelini ilçe seçim kurulu başkanınca bildirilen süre içinde düzenleyerek vermeyenler veya kroki ve binalar cetvellerini seçmen kütüğünün düzenlenmesine elverişli bir şekilde yapmayanlar hakkında, Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinde yazılı cezalar altıda birden üçte bire kadar artırılarak hükmolunur. (Md.140)
- Sayım ve yazım ve denetim işlemleri sırasında, belli edilen esaslara aykırı harekette bulunanlarla, sorulara cevap vermeyenler veya bilerek gerçeğe aykırı cevap verenler yahut ilk sayım ve yazım gününde, ilan edilecek süreden önce buldukları yeri terk edenlere, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. (Md.140)

- Kanunla görevlendirilmiş oldukları halde, seçmen kütüğüne ilişkin evrak ve vesikaları gereği gibi düzenlemeyen veya muhafaza etmeyenler veya gereken mercie vermeyenler altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. (Md.141)

Cezayı arttırıcı hal : Bu sebeple seçmen kütüğünün veya sandık seçmen listelerinin yazılması veya bu sebeple seçmenlerin oy vermesi imkansız hale gelmiş ise, birinci fıkrada yazılı halde bir seneden iki seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Bu fiiller kayıtsızlık veya gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesinden ileri gelmiş ise üç aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur. (Md.141)

Cezayı arttırıcı hal : Seçmen kütüğünün veya sandık seçmen listelerinin yazılması veya bu sebeple seçmenlerin oy vermesi imkansız hale gelmiş ise altı aydan iki seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

- Seçmen kütüğüne yazılmak hakkı olmayan bir seçmeni yazan veya yazılmak hakkı olan bir seçmeni yazmayan veya kütüğe yazılmış olup da silinmesi gereken seçmenin adını silmeyen veya silinmemesi gerektiği halde o seçmenin adını silenler bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.142)

Cezayı azaltıcı hal: Eğer bu fiiller kayıtsızlık ve görevde gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesinden ileri gelmiş ise üç aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

- Seçme yeterliği bulunmadığı halde kendisini veya bu yeterliği olmayan bir başkasını seçmen kütüğüne kaydettiren veya bu şekilde kaydedilmiş olanları seçmen kütüğünden silinmesine mani olan veya seçme yeterliği bulunan birinin aynı fiil ve hareketlerle seçmen kütüğünden silinmesine sebep olan altı aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.143)

Cezayı arttırıcı hal : Yukarıda yazılı fiiller cebir veya tehdit veya şiddet veya nüfuz veya tesir icrası suretiyle yapıldığı takdirde faile verilecek ceza, bir seneden beş seneye kadar haptistir.

- Seçmen kütüğüne kendisini veya bir başka seçmeni bilerek birden fazla kayıt ettirenler veya bu sonucu veren fiilleri bilerek yapanlar altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.144)

Cezayı arttırıcı hal : Bu işlerle görevlendirilenler tarafından işlendiği takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

- Seçme yeterliğine sahip olanların seçmen kütüğüne kaydolmalarını önlemek maksadiyle teşvik ve telkinlerde bulunanlar üç aydan altı aya kadar hapis cezasına mahkum edilirler. Bu fiillerden dolayı seçmenler, seçmen kütüğüne kaydolmadıkları takdirde verilecek hapis cezası altı aydan bir seneye kadardır. (Md. 145)

Ceza arttırıcı hal : Bu fiil ve hareketler cebir veya tehdit veya şiddet kullanarak vuku bulduğu takdirde, verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir.

- Asılması gereken seçmen listelerini asmayan veya vaktinden evvel indiren veya her ne suretle olursa olsun seçmenlerin tetkikine imkan vermeyen veya bu listelere karşı yapılan itirazları kabul etmeyen veya mercilerine bildirmeyen görevliler hakkında üç aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir. (Md.147)

Ceza azaltıcı hal : Bu fiiller kayıtsızlık veya gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesi sonucu meydana gelmiş ise, verilecek ceza bir aydan altı aya kadar hapis cezasıdır.

- Tamamen veya kısmen sahte seçmen kütüğü veya seçmen listesi tanzim eden veya bozan veya çalan veya yok eden kimse hakkında Türk Ceza Kanununun belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerine göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. (Md.148)

Seçmen kütüğü veya seçmen listelerine ait vesikaları çalan veya bozan veya yok eden veya tahrip eden kimseye de aynı ceza verilir. Oy hakkının kullanılmasına engel olmak maksadıyla seçmenlerin kimliklerini ispata yarayan herhangi bir belge üzerinde yukarıdaki yazılı fiilleri işleyenler veya bu belgeleri saklayanlar altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Seçmen, kimliğini ispat ederek oyunu kullandığı takdirde, yukarıdaki fıkrada yazılı ceza yarısına kadar indirilir.

Propaganda Toplantılarına İlişkin Suçlar

- Kanunla öngörülen 3 kişilik heyetin kurulmamış olduğu propaganda toplantılarında söz alır ve söylerse, üç aydan altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. (Md.149)
- Seçim propagandası toplantısına engel olan veya devamına imkân vermeyen kimse altı aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. (Md.149)
- Oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inden sonra ve oy verme gününde umumi veya umuma açık yerlerde seçim propagandası için toplantı veya propaganda yapanlar veya bu maksatla yayınlarda bulunanlar veya seçimin düzenini bozabilecek veya oy vermenin tam bir serbestlikle yapılmasına tesir edebilecek mahiyette söz, yazı veya sair suretlerle propaganda yapanlar veya asılsız şayialar çıkaranlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.151)

Toplantı Heyetlerine Karşı Suçlar

- 3 kişilik heyetin kurulmamış olduğu propaganda toplantısı yapan veya yapıp haber vermeyen toplantı tertipçileri ve mezkûr maddede yazılı görevleri yapmayan heyet üyeleri üç aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar. (Md.150)

Oy Kullanımına İlişkin Suçlar

- Her kim kendisine veya başkasına oy veya tercih işareti verilmesi veya verilmemesi için seçmene para, menfaat, vadeden veya veren ve kabul eden bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu fiilleri, tehdit veya cebir veya şiddet kullanarak işleyenler hakkında ceza, bir misli artırılarak hükmedilir. (Md.152)
- Her kim kendisine veya başkasına oy veya tercih işareti verilmesi veya verilmemesi için seçmenleri toplayanlar ve sandık yerine gelmelerini menedenler hakkında bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir. (Md.153/1)
- Ceza arttırıcı hal : Bu fiiller memuriyet nüfuzunun veya sıfatının veya herhangi bir kimsenin haiz bulunduğu selahiyetin suistimali suretiyle işlendiği takdirde, verilecek hapis cezası iki yıldan az olamaz. (Md.153/2)
- Seçim günü, sandık seçmen listesinde kayıtlı olan seçmenin, sandığın konulduğu yere girmesine veya oy kullanmasına, kanuna aykırı biçimde engel olan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıdır. (Md.153/3)
- Ceza arttırıcı haller : tehdit veya cebir veya şiddet kullanan kimse, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Birden fazla seçmene karşı işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte birden yarısına kadar artırılır. (Md.153/4)

Adaylık Hükümlerine Aykırı Hareketler ve Propaganda Yapamayacak Olanlar

- Özel kanunların adaylık koyma hususunda kabul ettiği esas ve şekillere uymaksızın adaylıklarını koyan memurlar ve yargıçlarla, adaylığını koymak için ordudan ayrılma isteğinde bulunmuş ve bu istekleri kabul edilmiş olmasına rağmen herhangi bir sebeple görevinden fiilen ayrılmadan veya resmi elbisesiyle propaganda yapan veya bu mahiyette herhangi bir harekette bulunan subaylar, askerî memurlar ve astsubaylar yüz günden az olmamak üzere adlî para cezası ile cezalandırılır. (Md.154)

- Yargıç ve yargıç sınıfından sayılanlarla, askerî şahıslar ve bu Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı memur ve hizmetlilerin özel kanunlarına göre ilan olunan seçimin başlangıç tarihinden oy vermenin sona ermesine kadar bir siyasi parti veya bağımsız adayların leh veya aleyhinde propaganda yapmaları veya herhangi bir suretle telkin ve tesirde bulunmaları halinde, fiili daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. (Md.154)

Matbua ve İlan Tahribi

- Seçim propaganda matbualarının, yayınlanmasına veya ilanına mani olanlar veya bunları tahrip edenler üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. (Md.157)

Oy Vermeye İlişkin Suçlar

- Sandık başında oy verme yönünden kendisine yükletilmiş olan ödevleri ihtara rağmen yapmayan seçmenlere ikiyüzlü Türk Lirası idarî para cezası verilir. (Md.158)

- Oyunu kullandıktan sonra ihtara rağmen sandık başından ayrılmayan veya herhangi bir müdahale telkin veya tavsiyede bulunan veya bunlara teşebbüs eden kimse üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.159)

- Her kim oy verme sırasında seçme yeterliği olmadığını bildiği halde oy vermeye teşebbüs eder veya verirse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.160)

Ceza arttırıcı hal : Mükerrer oy vermeye teşebbüs eden veya veren kimse , başkasının adını taşıyarak oy vermeye teşebbüs eden veya veren üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Oy Sandığı Üzerinde Suçlar

- Usulüne aykırı olarak veya yetkisi olmadığı halde her ne sebep ve maksatla olursa olsun oy sandığının yerini değiştirenler, yerinden kaldıranlar, oy sandığını açan, çalan veya tahrip eden veya içindeki veya içinden çıkan oy zarflarını alan, çalan veya değiştiren kimse üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Md.161)

Ceza arttırıcı hal : Bu fiil ve hareketler, cebir veya şiddet veya hileyle işlendiği takdirde hükmedilecek ceza bir misli artırılarak hükmolunur.

- Siyasi partilerin veya bağımsız adayların oy pusulalarını veya seçime müteallik her türlü evrakı zapt veya imha eden veya bozan veya oy verme yerine götürülmelerine veya dağıtılmalarına mani olanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar. (Md.162)

Ceza arttırıcı haller : Bu fiiller cebir veya şiddet veya tehdit veya hile ile veya içlerinden biri silahlı olan birden fazla kimseler tarafından veyahut meskene veya siyasi parti binalarına her

ne suretle olursa olsun girerek işlenirse bu maddede yazılı cezalar bir misli eklenerek hükmolunur. Bu fiiller resmi sıfatı haiz olanlar tarafından işlendiği takdirde de aynı ceza verilir.

- Seçim kurulları başkan ve üyelerinden herhangi biri kanuna aykırı hareketleriyle seçim muamelelerinin yapılmasını ve oy verilmesini kısmen veya tamamen imkânsız kılar yahut seçimlerin butlanına bilerek sebebiyet verirse, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Seçim neticelerini ilan etmezler, tutanağı asmazlar veya kanunen vermeye mecbur oldukları tutanak suretlerini vermezlerse aynı ceza ile cezalandırılırlar. (Md.163)

Oy Verme Sonucuna Tesir Edecek Haller

- Her kim, sandık başında seçmenlerin imzalarını koydukları sandık seçmen listesine gelmeyenler adına sahte imza atmak, mühür koymak veya parmak basmak gibi hileli bir hareket ile sandığa oy atar veya attırır ise üç yıldan beş yıla kadar hapis ve bin günden beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. (Md. 164)

Ceza arttırıcı hal : Bu fiil sandık başkan ve üyeleri ile resmi memurlar tarafından işlendiği takdirde, yukarıdaki fıkrada yazılı cezaya yarısı eklenerek hükmolunur.

- Her kim seçimin neticesini değiştirir veya değiştirtirse veya seçim tutanaklarını tamamen veya kısmen sahte olarak tanzim veya tahrif eder veya ettirirse, beş yıldan sekiz yıla, bu fiil kurul başkan ve üyeleri ve resmi memurlar tarafından işlendiği takdirde haklarında verilecek ceza beş yıldan on yıla kadar hapistir. (Md. 164)

Ceza arttırıcı hal : Her kim kurulları, bu fiilleri işlemeye, herhangi bir suretle icbar ederse hapis cezasının (5-8 yıl) üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur. Eğer bu fiil kurul mensuplarına herhangi bir suretle menfaat temini veya vaadi suretiyle meydana gelmiş ise, kurul mensuplarıyla menfaat temin veya vadedenler hakkında hapis cezasının (5-10 yıl) üçte birden yarısına kadar eklenerek hükmolunur.

İtiraz ve Şikayet

- Şikayet ve itirazları tutanağa geçirmeye mecbur oldukları halde tutanağa geçirmeyi reddeden kurul başkan ve üyeleri bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. (Md. 165)
- Kötü niyetle itiraz ve şikayette bulunanlar, ihbar üzerine bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. (Md. 166-7)
- Kurullarca düzenlenen ve oy verme ile seçim neticelerini gösteren tutanakların asıllı suretlerini yırtan, bozan, kaldıran kimse hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir. (Md. 168)
- Seçim işlemlerine ait olmak üzere mercileri tarafından yayınlanan beyanname ve tebliğlerin, ilan ve asılmasına mani olan veya bunları yırtan, bozan, kaldıran üç aydan altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. (Md.169)

Seçim Gününe İlişkin Yasaklar

- Oy verme günü, oy verme müddetince, umuma açık yerlerde spirtolu içki verenler, satanlar veya içenler veya herhangi bir suretle açık veya kapalı şişelerde spirtolu içki satanlar veya alanlar üç aydan altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar. (Md.170, Md.79)
- Oy verme günü, emniyet ve asayiş korumakla görevli olanlardan başka hiçbir kimse, köy, kasaba ve şehirlerde silah taşıyamaz. Bu yasağa aykırı hareket edenler hakkında, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, yirmibeş günden az olmamak üzere adli para cezasına hükmolunur. Fiilin diğer kanunlara göre daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturması halinde, bu kanunlara göre verilecek ceza üçte biri oranında artırılır. (Md.171 , Md.79)

NOT:

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Yenileme Seçimi 15 Mayıs 2019
23 Haziran 2019 Pazar günü yapılacak olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Yenileme Seçiminde, 31 Mart 2019 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde kullanılan sandık seçmen listeleri kullanılacaktır.

Oy kullanacağınız sandık bilgilerine;

Nerede Oy Kullanacağım <https://secmen-ist.ysk.gov.tr/ysk/secmenBilgi-istanbul.jsp>
adresinden,
e-Devlet kapısından ulaşabilirsiniz

2/B- ŞİKAYET VE İTİRAZ DİLEKÇESİ ÖRNEKLERİ

ÖRNEK ŞİKAYET DİLEKÇESİ:

() NOLU SANDIK KURULU BAŞKANLIĞINA

Şikayet Eden : TCKNolu - numaralı Sandık Kurulu Müşahidi

Şikayet Konusu : Okuma-yazma bilmeyen seçmenlere yakınları tarafından yardım edilmesi hakkındadır.

Şikayet Tarih ve Saati :2019 - saat :

Sandık kurulunda, okuma yazma bilmeyen aşağıda adı ve soyadı yazılı seçmenlere sandık kurulu başkanı tarafından yetkilendirilmeyen kişilerce 298 sayılı kanuna aykırı bir şekilde oy kullandırıldığı gözlemlenmiştir.

Hukuki Neden : YSK'nın Tarih ve sayılı kararı

İSTEM:

Yanlış olan bu uygulamanın tespiti ile bir an önce uygulamanın durdurulmasını talep ederim.

Adı ve Soyadı

ÖRNEK İTİRAZ DİLEKÇESİ:

... / ... / 2019

..... İLÇE SEÇİM KURULU BAŞKANLIĞINA

İtiraz Eden : TCKNolu - adına İtiraza Yetkili

İtirazın Konusu : (), (), () , ... nolu sandık kurullarına yapılan sözlü şikayetler ile sandık kurulunca tutanağın yanlış düzenlenmesi hakkındadır.

Yukarıda numaralı belirtilen Sandık kurulu başkanları tarafından, sandık kurulu üyeleri ve müşahitleri tarafından gerçekleştirilen ikazlar dikkate alınmaksızın,tespit edilmiştir. Söz konusu eylem, 298 sayılı kanuna açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Hukuki Neden : 298 Sayılı Kanununun 107.maddesi ile ilgili maddeleri

Deliller : Sandık Kurulu tutanağı, Müşahit tutanağı ve sair yasal deliller.

İstem : Yukarıda numaralı belirtilen sandık kurullarına ait seçim torbalarının açılarak geçerli ve geçersiz oyların ve zarfların yeniden sayılmasına ve gerçekleştirilecek işlem sonucu karardan bir suretin tebliğini saygı ile dilerim.

Adı ve Soyadı

Adresi

2/C-KARARLAR VE GENELGELER

-KARARLAR-

2/C.1-4379 SAYILI KARAR

1. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimiyle ilgili usul ve esasların belirlenmesine ilişkin Yüksek Seçim Kurulunun 2019/4379 sayılı kararı

T.C.

YÜKSEK SEÇİM KURULU

Karar No : 4379

- K A R A R -

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun "Seçimin veya tutanağın iptali" başlıklı 25. maddesinin; İkinci fıkrasında; "Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır. İl seçim kurulu, seçimin iptaline dair kararı ilan ettiği gibi kararın kesinleşmesini müteakip o çevrede seçimin yapılacağını da derhal ilan eder."

Üçüncü fıkrasında; "Bu ilandan sonra gelen 60 ıncı günü takip eden ilk pazar, oy verme günüdür." hükümleri yer almaktadır.

Yüksek Seçim Kurulunun 06/05/2019 tarih ve 2019/4219 sayılı kararı ile iptaline ve 23/06/2019 tarihinde yenilenmesine karar verilen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimiyle ilgili usul ve esasların belirlenmesi gerekmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2972 sayılı Kanunun 25. maddesinin ikinci fıkrasında; "Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır. İl seçim kurulu, seçimin iptaline dair kararı ilân ettiği gibi kararın kesinleşmesini müteakip o çevrede seçim yapılacağını da derhal ilân eder.", hükmüne yer verilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun 06/05/2019 tarih ve 2019/4219 sayılı kararı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptaline ve 23/06/2019 tarihinde yenilenmesine karar verilmiştir. Yapılmış olan bir seçimin, sadece oy verme ve sonrasına ilişkin bazı işlemler nedeniyle iptal edilmiş ve sonuçlanmamış olması karşısında, seçimin yeniden yapılmasına karar verilmesi durumunda iptal edilen seçime bağlı olarak yapılan veya yerine getirilen tüm işlemlerin yapılacak olan seçimde tekrarlanmasına gerek bulunmamaktadır.

31 Mart 2019 Pazar günü yapılan Mahallî İdareler Genel Seçimlerinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimi, seçim iş ve işlemleri sebebiyle iptal edildiğinden 23/06/2019 tarihinde yapılması gereken seçimin; bu seçimin tekrarı ve devamı niteliğinde bulunduğu kabulü ile sandık kurullarının yeniden kanuna uygun olarak oluşturulması ve oy verme işlemlerinin tekrarlanması gerekmektedir. Başka bir anlatımla, 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimler için tespit edilmiş bulunan seçimin başlangıç tarihinden (01 Ocak 2019) itibaren oy verme günü olan 31 Mart 2019 tarihine kadar devam eden seçim süreci içinde, bu seçimler için yerine getirilmiş bulunan seçim iş ve işlemlerinin tümünün tekrarlanmasına gerek bulunmamaktadır.

Bu nedenle de, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun verdiği yetkiye dayanılarak, İstanbul İl Seçim Kurulunca, yapılacak seçim iş ve işlemleri gözetilerek bir kısım süreler kısaltılabilecektir.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminde;

- 1) Seçime katılabilecek siyasi partilerin yeniden tespit ve ilân edilmesine gerek bulunmadığına,
- 2) 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçime katılmış olan siyasi partilerin bu seçime de katılabileceklerine ve bu seçim için oy verme gününün 23 Haziran 2019 Pazar günü olduğuna,
- 3) Siyasi partilerin yeniden aday tespiti yapamayacaklarına, ancak; ölüm, istifa gibi nedenlerle meydana gelecek boşalmaların İstanbul İl Seçim Kurulunun belirleyeceği tarihe kadar doldurulabileceğine,
- 4) 31 Mart 2019 Pazar günü yapılan seçime bağımsız aday olarak katılanların bu seçime de katılabileceklerine, yeniden bağımsız adaylık başvurusunun kabul edilemeyeceğine,
- 5) Birleşik oy pusulalarının basımında 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçim için uygulanan esasların aynen uygulanması gerektiğine,
- 6) 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimler için güncelleştirilmiş ve kesinleşmiş olan sandık seçmen listelerinin yeni bir güncelleştirme yapılmaksızın bu seçimlerde de kullanılması gerektiğine,
- 7) 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimden sonra ortaya çıkan 298 sayılı Kanunun 7. ve 8. maddeleri kapsamındaki seçmenlerin seçmen kütüğündeki kayıtlarına "oy kullanamaz" şerhi düşülmesi gerektiğine,
- 8) İstanbul İlinde yapılacak yenileme seçimlerinde seçmen kütükleri üzerinde değişiklik yapılamayacağından, Yüksek Seçim Kurulunun 26/2/2018 tarihli, 2018/1133 sayılı kararındaki esaslar uyarınca ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve taksirli suçlardan hükümlü olanlardan, yerleşim yeri adresi İstanbul dışı olan veya ceza infaz kurumunu birinci adres olarak bildirenlerin seçmen listelerindeki kayıtlarına "oy kullanamaz" şerhinin düşülmesi gerektiğine (Erhan Çiftçi, Cengiz Topaktaş ve Kürşat Hamurcu'nun karşı oyuyla, oyçokluğuyla),
- 9) a) Seçimlerde görevlendirilecek sandık kurulu başkanlarının, 298 sayılı Kanunun 22. maddesine göre kamu görevlilerinden belirlenmesi zorunlu olduğundan; 298 sayılı Kanunun 26. maddesinde belirtilenler hariç olmak üzere mutlaka mülki amirce gönderilen listedeki kamu görevlileri arasından belirlenmesi gerektiğine,
- b) Seçimlerde görevlendirilecek bir asıl bir yedek sandık kurulu üyesinin de, 298 sayılı Kanunun 23. maddesinin değişik altıncı fıkrasına göre öncelikle kamu görevlilerinden belirlenmesi zorunlu olduğundan; 298 sayılı Kanunun 26. maddesinde belirtilenler hariç olmak üzere mülki amirce gönderilen listedeki kamu görevlileri arasından belirlenmesi gerektiğine, Yukarıdaki usule göre belirlenenlerden mazereti uygun görülen olduğu takdirde, yerlerine yine mülki amirce gönderilen listedeki kamu görevlileri arasından görevlendirme yapılması gerektiğine, Bu şekilde belirlenen sandık kurulu başkan ve üyelerinin listesinin, seçime katılacakları ilan olunan siyasi partilere talepleri halinde verilmesi gerektiğine,
- 10) Bu seçimlerle ilgili seçim takviminin, seçimi yönetecek olan İstanbul İl Seçim Kurulunca hazırlanarak uygulanmasına,
- 11) Yapılacak seçimin SEÇSİS'ten tanımlanmasına,
- 12) 23 Haziran 2019 tarihinde yapılacak olan seçimde kullanılacak sandık seçmen listelerinin ve her bir sandıkta oy kullanacak seçmen sayısının 31 Mart seçimi ile aynı olması gerektiğine,
- 13) 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimde sandık kurullarına üye veren partilerin İstanbul İlinde gerçekleştirilecek yenileme seçimlerinde de sandık kurullarına üye verebileceklerine,
- 14) İstanbul İlinde gerçekleştirilecek yenileme seçimlerinde seçime katılma yeterliliği tespit ve ilan edilen siyasi partilerin müşahit bulundurma haklarının olduğuna,
- 15) Seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adayların oy verme gününden önceki otuzuncu gün olan 23 Mayıs 2019 Perşembe gününden itibaren kendilerini tanıtıcı poster, parti bayrağı, ilan, pankart veya afiş gibi malzemeleri yapıştırmak amacıyla o seçim çevresi içerisinde, belediyelerce doğrudan kullanılan ve ilçe seçim kurullarınca belirlenen sabit ilan ve reklam yerlerinden süresi, sayısı ve ücreti eşit olmak şartıyla yararlanabileceklerine (298/60-5),
- 16) a) Bu seçimin gerektirdiği çalışmalar diğer seçimlere oranla sınırlı bulunduğundan, ödeneğin harcanmasında tasarruf ilkelerinin göz önünde bulundurulmasına ve yapılacak yenileme seçiminde;
- İlçe Seçim Kurulu Başkanlarına, en fazla 40 gündelik tahakkuk ettirilmesine,

İlçe seçim kurulu üyelerine kanunlarda belirtilen görevleri yapmak üzere çalıştıkları süreler esas alınmak suretiyle en fazla 2'şer gündelik ödeneceğine,
İl seçim kurulu başkan ve üyelerine, kanunlarda belirtilen görevleri yapmak üzere çalıştıkları süreler esas alınmak suretiyle ödemedede bulunulabileceğine,

Sandık kurulu başkanlarına kurs dâhil 3'er, kurs verilmez ise 2'şer gündelik ödeneceğine, sandık kurulu üyelerine ise; ilçe seçim kurulu başkanlığınca kurs verilmesi halinde memur üyeye 2'şer, kurs verilmez ise 1'er, partili üyeye 1'er gündelik ödeneceğine ve sandık kurullarından gelen bordrolar ile sayım – döküm cetveli, tutanak defteri ve diğer tutanaklardaki isim ve imzalar kontrol edilip birliktelik sağlandıktan sonra, fiilen görev yapan sandık kurulu başkan ve üyeleri için tahakkuk ettirilmesi gerektiğine ve tahakkuk işlemlerinin geciktirilmeden yapılmasına,

b) Yapılacak seçimde ilçe seçim kurulu başkanının takdirine göre büro personeline sadece seçim takvimi içinde yer alan resmî tatil günlerini kapsayacak şekilde yürütülecek iş ve işlemler nedeniyle yapacakları çalışmalar için gündelik ödeneceğine,

c) Örnek: 104 sayılı Harcama Çizelgesi'nin en geç 10 gün içinde SEÇSİS'ten gönderilmesi gerektiğine,

17) Karar Örneğinin;

a) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuzun www.ysk.gov.tr internet adresinde yayınlanmasına,

b) Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne İstanbul İl ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine,

c) Siyasi partilerin genel başkanlıklarına, gönderilmesine,

ç) Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

10/05/2019 tarihinde karar verildi

2/C.2-4462 SAYILI YSK KARARI

2. YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN 15/05/2019 TARİH VE 4462 SAYILI KARARI

-Yüksek Seçim Kurulunun 15/05/2019 Tarih ve 4462 Sayılı Kararı uyarınca 31 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimde kullanılan genelge aynen kullanılacaktır.-

T.C. YÜKSEK SEÇİM KURULU

Karar No : 4462

- K A R A R -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 15/05/2019 tarihli yazıda aynen; "Yüksek Seçim Kurulunun 06/05/2019 tarihli, 2019/4219 sayılı kararı ile 31 Mart 2019 tarihinde yapılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin iptaliyle yenilenmesine, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin 23 Haziran 2019 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir.

23 Haziran 2019 Pazar günü yapılacak olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin sağlıklı ve düzenli yürütülüp sonuçlandırılması amacıyla;

Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir 138 Sayılı Genelge'nin;

İl, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini içeren 139 sayılı Genelge'nin

Gözden geçirilerek yeniden bastırılması hususunda gerekli Kurul kararının alınması takdirlerinize arz olunur." denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Yüksek Seçim Kurulunun 06/05/2019 tarihli, 2019/4219 sayılı kararı ile 31 Mart 2019 tarihinde yapılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinin iptaliyle yenilenmesine, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin 23 Haziran 2019 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun 26/12/2018 tarihli, 2019/1128 sayılı kararı ile kabul edilen il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini düzenleyen 139 sayılı Genelge ile yine Yüksek Seçim Kurulunun 26/12/2019 tarihli, 2019/1129 sayılı kararı ile kabul edilen Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir 138 Sayılı Genelge Resmî Gazete'nin 26/12/2018 tarihli, 30637 mükerrer sayılı nüshasında ve Kurulumuzun www.ysk.gov.tr adresinde yayımlanmıştır.

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; 31 Mart 2019 tarihinde uygulanan il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini düzenleyen 139 sayılı Genelge ile Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir 138 Sayılı Genelge'nin seçim türü (İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı) ve seçim takvimi dikkate alınarak 23 Haziran 2019 Pazar günü yapılacak olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde de uygulanması gerektiğine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Açıklanan nedenlerle;

- 1- 31 Mart 2019 tarihinde uygulanan il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini düzenleyen 139 sayılı Genelge ile Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir 138 Sayılı Genelge'nin seçim türü (İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı) ve seçim takvimi dikkate alınarak 23 Haziran 2019 Pazar günü yapılacak olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde de uygulanması gerektiğine,
 - 2- 2- Karar örneğinin Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile İstanbul İl Seçim Kurulu Başkanlığına gönderilmesine,
- 15/05/2019 tarihinde oybirliği ile karar verildi

GENELGELER:

2/C.3-138 SAYILI GENELGE

T.C. YÜKSEK SEÇİM KURULU 138 SAYILI 31 MART 2019 PAZAR GÜNÜ YAPILACAK MAHALLİ İDARELER GENEL SEÇİMLERİNDE SANDIK KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİNİ GÖSTERİR GENELGE

Kapsam

MADDE 1- Bu Genelge; il genel meclisi üyelikleri, belediye başkanlığı (büyükşehir belediye başkanlığı dâhil) ve belediye meclisi üyelikleri, mahalle muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeliği, köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyeliği seçimlerinde; sandık kurullarının görev ve yetkilerini, uygulayacakları işlemleri, oy verme şekillerini, şikâyet ve itirazlar ile bunların incelenme usullerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- Bu Genelge'de geçen;

- a) İl Genel Meclisi Üyelikleri Seçimi: İl genel meclisi üyelerinin (büyükşehir belediyeleri dışında),
- b) Belediye Seçimi: Büyükşehir belediye başkanı, belediye başkanı ve belediye meclisi üyelerinin,
- c) Köy Seçimi: Köy muhtarları ve ihtiyar meclisi üyelerinin,
- ç) Mahalle Seçimi: Mahalle muhtarları ve ihtiyar heyeti üyelerinin, seçimlerini,
- d) Mühür: Numaralı sandık kurulu mührü ile "EVET" veya "TERCİH" mührünü, ifade eder.

Bina sorumlularının görevleri

MADDE 3- Bina sorumluları;

- a) İlçe seçim kurulunca belirlenen binaya getirilen oy sandıkları ile oy verme kabinlerini imza karşılığı teslim almak ve bunların yerlerine yerleştirilmesinde sandık kuruluna yardım etmek,
- b) Seçimde kullanılacak masa, sıra, sandalye gibi araç ve gereçleri temin etmek,
- c) Oy verme günü, oy vermenin başlama saatinde görev yerine gelmeyen sandık kurulu başkanını ilgili ilçe seçim kuruluna bildirmek,
- ç) Oy verme süresince binadan ayrılmamak ve oy vermenin düzen içinde geçmesi için sandık kurulu başkanının isteklerini yerine getirmek,

- d) Oy verme günü binanın ısınma, su, elektrik gibi hizmetlerinin işler durumda bulundurulması için gerekli önlemleri almak,
- e) Sandık sonuç tutanaklarının onaylı birer suretlerinin bir hafta süre ile ilan yerinde asılı kalmasını sağlamak,
- f) Sayım ve döküm işlemlerini izleyerek biter bitmez ulaşım için ilçe seçim kuruluna haber vermek,
- g) Sandık kurullarının görevlerini tamamlayıp binayı terk ettikten sonra sandık çevresini kontrol etmek, varsa unutulmuş oy zarfı, oy pusulası gibi seçim kâğıtlarını paketleyip ilgili ilçe seçim kuruluna teslim etmek,
- ğ) Sandık çevresi dışında ancak binada, 298 sayılı Kanunda gösterilen yasaklara uyulmaması veya suç işlenmesi halinde kolluk güçlerini çağırarak (298/82). görevlerini yürütür.

Bina sorumlusu yardımcısının görevleri

MADDE 4- İlçe seçim kurulu başkanlıklarınca oy verme günü saat 05.00'te teslim edilen malzeme torbalarının ilçe seçim kurulu başkanlıklarınca temin edilen araçlarla sandık alanlarına getirerek, görev yerlerindeki sandık kurulu başkanlarına tutanak karşılığı teslim etmek ve bina sorumlusunun verdiği diğer görevleri yapmak.

Sandık bölgelerinde, bütün seçimlerin aynı sandık kurulu tarafından yürütülmesi

MADDE 5- Mahalli idareler ile köy/mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar meclisi/heyeti üyeliği seçimlerinde oy verme iş ve işlemleri bir sandık bölgesinde aynı sandık kurulu tarafından yürütülür.

Oluşturulan sandık kurulu;

- a) Köyde; il genel meclisi ve köy seçimi,
- b) Büyükşehir olmayan belediyelerde; il genel meclisi, belediye ve mahalle seçimleri,
- c) Büyükşehirlerde; belediye ve mahalle seçimleri,
- ile ilgili oy verme işlemlerini yürütür.

Sandık kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 6- Sandık kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Sandık çevresinde düzenin sağlanması, [Sandık çevresinde düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına, sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatında (binanın bahçesi müştemilata dâhildir.) ise bina sorumlusuna aittir. Bina sorumlusunun bulunmadığı yerlerde ise bu yetki, en küçük numaralı sandık kurulu başkanı tarafından görevlendirilen üye tarafından kullanılır (298/71-1, 82/1)].
- b) İlçe seçim kurulunca belirlenen bina, yapı ve benzeri yerlerde, sandığın konulacağı yeri tayin etmek ve sokak başlarına bu yeri göze çaracak surette gösterir işaretleri koymak veya alışılmış araçlar ile duyurmak(298/71-2),
- c) Ceza infaz kurumlarında cezaevi idaresinin de görüşü alınarak ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde sandığın konulacağı yeri belirlemek (298/85-A),
- ç) Görev yaptığı sandığın seçmen listesinde kayıtlı olmayıp da, başka bir sandık seçmen listesinde kayıtlı olan sandık kurulu başkan ve üyelerine, bina sorumlularına, görevli olan kolluk güçlerine ve ilçe seçim kurulu tarafından sandık kurulu üyelerini görev yerlerine ulaştırmak için görevlendirilen kişilere ilçe seçim kurulundan aldıkları (seçmen oldukları ve hangi seçimde oy kullanabileceklerini gösteren) belgelere istinaden oy kullandırmak, oy kullandıkları seçmen listesinin sonuna yazmak, imzalarını almak ve belgeleri ilçe seçim kuruluna teslim etmek,

- d) Sandıktan çıkan zarfları, oy pusulalarını saymak, dökümlerini ve sonuçlarını tutanağa geçirmek,
- e) Hesaba katılan ve geçerli sayılan oy pusulaları, sandık kurulunca düzenlenen tutanaklar, sayım ve dökümde kullanılıp alt tarafı kurulca imza edilen sayım cetvelleri, hesaba katılmayan, geçerli sayılmayan veya itiraza uğrayan oy pusulaları ve hesaba katılmayan zarflar, tutanak defteri, kurulca mühürlü ve imzalı ayrı ayrı paketler halinde kurulun mührü ile mühürlendikten sonra, başkan ve üyeler tarafından imzalanıp bir torbaya konularak, kurulun bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna, sandık kurulu başkanı ve siyasi partili üyeler arasından ad çekme ile seçilecek en az iki üye tarafından götürülüp teslimini sağlamak (Kurulun diğer üyeleri ile müşahitler de isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanmak suretiyle katılabilirler.) (298/107-1-2),
- f) Oy verme işleri hakkında ileri sürülecek şikâyet ve itirazları incelemek ve karara bağlamak, kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak (298/71-3-4),
- g) Sandık kurulu tutanak defteri ile gerekli diğer tutanakları düzenlemek ve altını imzalamak,
- ğ) Oyların sayım ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemler ve sandıkla ilgili kararları vermek,
- h) Sandık kurullarının kararları, oyların sayımı ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemleri aleyhine yapılan itirazları ilçe seçim kuruluna göndermek (298/128-3),
- ı) Bütün seçim türleri için tek tutanak defteri kullanmak,
- i) Kanunlarla ve Yüksek Seçim Kurulu genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak (298/71-6).

Sandık kurulu başkanının öncelikle yapacağı işler

MADDE 7- Sandık kurulu başkanı; il ve ilçe merkezi dışında kalan köy, mahalle ve beldelerde oy verme gününden önceki Cuma günü ilçe seçim kurulu başkanından, il ve ilçe merkezlerinde ise, oy verme günü saat 05.00'te bina sorumlusu veya bina sorumlusu bulunmayan yerlerde ilçe seçim kurulu başkanından veya görevli geçici ilçe seçim kurulu başkanından aşağıda yazılı oy verme araçlarını kontrol ederek tutanakla teslim almak ve zamanında sandık yerinde bulundurmaya zorundadır (298/68).

Sandık kurulu başkanınca;

- a) Görevli olduğu sandık için ağzı mühürlü kese içine konulmuş numaralı sandık kurulu mührü ve iki adet "TERCİH" veya "EVET" yazılı mührü,
- b) Kapalı oy verme yerleri sayısına eşit miktarda siyasi parti adaylarını ve varsa bağımsız adayları gösteren listeler (Örnek: 73, Örnek: 74, Örnek: 75),
- c) Kapalı oy verme yerine asılacak Örnek: 19 sayılı "Açıklama Levhası", ç) Kapalı oy verme yerine asılacak Örnek: 20 sayılı "Uyarı Levhası",
- d) Oy verme kabini ve oy sandığı (Ayrıca, birleştirme yapılan muhtarlık var ise o muhtarlıkların sandıklarına yapıştırılacak muhtarlığın ismi yazılı levhaları ve karışıklığa meydan vermemek için bu sandıklarda oy kullanacak seçmenlerin oyunu kullanacağı karton kabinleri),
- e) Belediye başkanlığı (büyükşehir belediye başkanlığı dâhil), belediye meclisi üyelikleri, il genel meclisi üyelikleri seçimleri için ayrı ayrı olmak üzere, üstü il seçim kurulu tarafından numaralanıp mühürlenmiş ve sandık seçmen sayısının % 15'i kadar fazla sayıda hazırlanmış olan birleşik oy pusulası paketleri (2972/18-h),
- f) Mahalle ve köy seçimlerinde kullanılmak üzere yeteri kadar boş beyaz kâğıt,
- g) Filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi bulunan ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan (SARI) renkli oy zarflarına ait paketi (298/78),
- ğ) Oy sandıklarının önüne yapıştırılacak sandık numarasını gösterir levha,

h) İstampa, ıstampa mürekkebi, mühür mumu ve sicim ile sayfaları ilçe seçim kurulu başkanlığınca mühürlenmiş tutanak defteri, sayım cetvelleri ve tutanak kâğıtları, tükenmez kalem,

i) Her sayfası ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlü ve sonu onaylı olan tek imza sütunlu iki nüsha sandık kurulunca kullanılacak sandık seçmen listesi (Örnek: 2) ve ceza infaz kurumlarında kurulan sandıklar için ise ilçe seçim kurulu başkanınca her sayfası mühürlü ve sonu onaylı tutuklu ve taksirli suçlardan hükümlü seçmen listesi (Örnek: 2/A),

i) Sahiplerine verilememiş olan seçmen bilgi kâğıtları (Örnek: 6),

j) Sandık kurullarının görev ve yetkilerini gösterir 3 (üç) adet 138 sayılı Genelge (Genelgelerden bir adedi başkana, bir adedi kursa katılan memur üyeye verilir; bir adedi de yedek olarak torbaya konulur.),

k) Sandık kurulu başkan ve üyelerinin, bina sorumlularının, seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçlerinin ve ilçe seçim kurulu tarafından sandık kurulu başkan ve üyelerini görev yerine ulaştırmak için görevlendirilmiş kişilerin hangi seçimde oy kullanma haklarının bulunduğu dair belgeler (Örnek: 142) ve diğer gerekli araçlar (298/94),

l) Her seçim için oy pusulasındaki siyasi parti ve bağımsız aday sayısından beş fazla sayıda sandık sonuç tutanağı (298/105),

m) İmza cetveli

ilçe seçim kurulundan, bina sorumlusundan veya muhafaza edildiği yerden temin edilir.

Yukarıda sayılan araç ve gereçleri teslim alan sandık kurulu başkanı, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından daha önce kendisine adı bildirilen bina sorumlusu ile haberleşerek sandığın götürüleceği gün ve oy verme günü binada hazır bulunmasını ister (298/74).

Sandık kurulunun and içmesi

MADDE 8- Sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü, göreve başlamadan önce, ilk iş olarak sandık başında bulunanlar önünde birer birer aşağıdaki şekilde and içerler.

“Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için görevimi kanuna göre, dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim.” (298/70).

Başkan veya üyelerden bir kısmının göreve gelmemesi (Çoğunluğun sağlanması)

MADDE 9- Sandık başında, oy verme başlamadan önce veya oy verme sırasında, sandık kurulu üyelerinden biri veya birkaçı görevini yapmazsa, ceza hükümleri saklı kalmak üzere, yerine yedek üyelerden biri getirilir. Şayet, bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri sayısı (başkan hariç) üçten aşağı düşerse bu konu tutanağa geçirilir ve eksiklikler, o seçim bölgesinde seçme yeterliliğine sahip, okur-yazar olanlar arasından başkanın seçeceği kimselerle tamamlanır (298/73).

Sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi veya bırakıp gitmesi halinde, yerine kamu görevlileri arasından belirlenen üye, bu üyenin de bulunmaması durumunda en yaşlı üye kurula başkanlık eder. Yaş konusunda uyuşmazlık çıkarsa resmi kimlik belgesindeki bilgi esas alınır. Doğum tarihlerinin de aynı olması durumunda ad çekilir.

Göreve gelmeyen veya bırakıp giden başkan yahut üyenin yerine görevlendirilen kişi, önceki başkan veya üye daha sonra gelse dahi görevini sürdürür.

Sandık kurulu başkanı ve üç üyenin hazır bulunması halinde eksik üyeliklerin tamamlanması yoluna gidilmez.

Sandığın konulacağı yerin belli edilmesi

MADDE 10- Sandığın konulacağı yer ilçe seçim kurulunun denetiminde sandık kurulunca kararlaştırılır. Sandığın konulacağı yerlerin belirlenmesinde, seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi göz önünde bulundurulur.

Dağmık mahalle ve sair yerleşim yerleri bulunan köylerde veya köylerin birbirlerine yakın olduğu durumlarda seçim sandıklarının tek mahallede veya bir köyde toplanmasına ilçe seçim kurulu karar vermiş ise, bu karar göz önünde tutularak belirlenen yere sandık konulur (2972/EK 2).

Engelli seçmenlerin kayıtlı olduğu sandık seçmen listelerine ait sandıklar, bunların rahatlıkla ve kolaylıkla oy kullanmalarını sağlamak amacıyla ilçe seçim kurulunca belirlenen binaların uygun yerlerine konulur (298/36-7, 74).

Sandıklar; okul (özel okullar ve özel dersaneler dâhil) avlusu veya salonların elverişli kısımları gibi geniş ve umumi yerlere konulur. Uygun yer bulunamazsa kiralanacak kahvehane, lokanta vb. yerlere de konulabilir.

Açık yerlerde; saçağı, sahanlığı, sundurması bulunan yerler üstün tutulur.

Kışla, karargâh, ordugâh gibi askeri bina ve tesislerle, karakollara ve parti binalarına, muhtarlık odalarına ve mabetlere sandık konulamaz (298/74).

Ceza infaz kurumlarında ilçe seçim kurulu başkanı ile birlikte sandığın konulacağı yeri sandık kurulu başkanı tespit eder, bu tespitte cezaevi yönetiminin görüşü alınır.

Ayrıca cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla oy verme yerine girilmesinin yasak olduğunu ve cezasının bulunduğunu, bu tür cihazların oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere sandık kuruluna bırakılması gerektiğini belirten levhalar (Örnek: 20) sandık çevresinde herkesin görebileceği yerlere asılır (298/92).

Kapalı oy verme yeri

MADDE 11- Kapalı oy verme yerleri; yeterli aydınlatması ve masası olan, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak nitelikte olacaktır. Kapalı oy verme yerleri; içerisi dışarıdan görülemeyecek ve oy veren kişinin birleşik oy pusulasını inceleyip tercihini kullandıktan sonra zarfın içine koyabileceği şekil ve nitelikte olmalıdır.

Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliği sağlayacak şekilde birden fazla kapalı oy verme yeri hazırlar. Kapalı oy verme yerlerinde, köy ve mahalle seçimleri için oy pusulası olarak kullanılacak beyaz kâğıtlar bulundurulacaktır (298/75, 76).

Kapalı oy verme yerine asılacak levha

MADDE 12- Sandık kurulu, sandıkların konulacağı yeri ve kapalı oy verme yerlerini belirledikten sonra, buralara;

298 sayılı Kanunun oy verme serbestliğine ve gizliliğine ilişkin hükümlerini içeren Örnek: 19 sayılı "Açıklama Levhası"nı,

Örnek 20 sayılı "Uyarı Levhası"nı,

Seçim çevresinin siyasi parti adayları ve var ise bağımsız adayları içeren listeyi (Örnek: 73, 74, 75) (2972/36; 2839/27-4),

asar (298/76, 92).

Sandık seçmen listesinin sandık çevresine asılması

MADDE 13- İlçe seçim kurulu başkanı tarafından her sayfası mühürlü ve sonu onaylı sandık seçmen listesi, sandık alanının seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri uygun bir yerine asılır. Ceza infaz kurumlarında bu listeler cezaevi idaresinin görüşü alınmak suretiyle elverişli alana asılır (298/68- 13).

Sandık yerinin duyurulması

MADDE 14- Sandık kurulu, sandığın konulacağı yeri göze çaracak surette gösterir işaretleri koyar veya alışılmış araçlar ile duyurur.

Sandıkların bulunduğu yere giden sokakların başına, o yeri gösteren yazılar ve işaretler (Örneğin; "1010 NO.LU SANDIĞA GİDER" yazısı ve ok işareti) konulur.

İlçe seçim kurulu başkanı; gerek gördüğünde, seçmenlerin sandık yerlerini kolayca bulabilmeleri için ve sorulduğunda gerekli bilgiler verilmek üzere, her bir sandığa komşu ve numaraca yakın olan sandıkların buldukları yerleri gösteren birer yazıyı, sandık kurulu başkanlarına verir. Gerektiğinde, sandık kurulu başkanlarından bazılarını, belli bir mahalle veya birkaç mahallede oturanların oy verecekleri sandıkların yerlerini gösteren çizelgeleri herkesin görebileceği yerlere asmakla da görevlendirebilir.

Sandık çevresi

MADDE 15- Sandık çevresi, oy sandığının konulduğu ve sandık kurulunun görev yaptığı oda, bölüm veya bu amaçla oluşturulan yerdir (298/81).

Sandık çevresinde düzenin sağlanması ve yasaklar

MADDE 16- Sandık çevresinde, sandık kurulu başkan ve üyeleri, adaylar, milletvekilleri, o sandık bölgesinde kayıtlı seçmenler ve o sandıkta görevli müşahitler ile bina sorumluları ve çağrı veya ihbar üzerine gelen görevli kolluk güçlerinden başka kimse bulunamaz. Şu kadar ki, siyasi partilerin seçim kurullarına bildirdikleri itiraza yetkili kişiler ile temsilciler, seçim kurullarınca önceden kendilerine verilen belge ile sandık çevresinde bulunabilirler. Medya mensuplarının sandık çevresinde, sandık başı işlemlerine engel olmamak şartıyla, haber amacıyla görüntü ve bilgi elde etmeleri serbesttir (298/82-2).

Sandık çevresinde seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanlar ile oy verme, oyların sayım ve dökümü veya tutanaklara geçirilmesi gibi tüm sandık başı iş ve işlemlerinin düzenini bozmaya kalkışanları, başkan uyarır. Bu uyarının gereğini yerine getirmeyen kimse, kolluk gücü çağrılarak sandık çevresinden uzaklaştırılır (298/82-3).

Sandık kurulu başkanının bu maddede belirtilen görevini yapmaması halinde, sandık kurulu karar alarak ilgili hakkında yukarıda belirtilen yetkiyi kullanır ve durumu derhal ilçe seçim kurulu başkanına bildirir (298/82-4).

Sandık çevresinde cebir, şiddet veya tehdit kullanarak sandık başı düzenini bozmaya kalkışanlar, sandık kurulu başkanı veya üyelerinden biri tarafından yapılan çağrı ya da seçmenlerin ihbarı üzerine gelen kolluk güçlerince derhal sandık çevresinden uzaklaştırılır ve gerekli yasal işlem yapılır. Seçmenlerce ihbar, o yer kolluk güçlerine şahsen yapılır (298/82-5). Ceza infaz kurumlarında, yukarıda sayılan tedbirlere uymayanlar, cezaevi idaresinin görüşü alındıktan sonra, güvenliği zayıflatmayacak şekilde uygulama yapılarak, sandık çevresinden dışarı çıkarılır (298/82-6).

Bu madde uyarınca çağrılacak kolluk güçleri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorundadır. Bu madde uyarınca sandık çevresine gelen kolluk güçleri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorunda olup, çağrı veya ihbar sebebi ortadan kalkınca sandık çevresinden ayrılır (298/82-7).

Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçleri hariç, özel güvenlik görevlileri ve belediye zabıtalrı gibi görevliler de dâhil olmak üzere resmî üniforma ve silah taşıyan kişiler, sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatına giremezler (298/82-8).

Sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatında hiç kimse, başkalarının görebileceği şekilde bir siyasi parti veya adaya ait rozet, amblem veya benzeri işaretler ya da propaganda amaçlı yayınlar taşıyamaz; yazılı, sözlü veya görüntülü propaganda yapamaz. Bu fıkra hükümlerine uymayan kişiler kolluk güçleri tarafından uzaklaştırılır (298/82-9).

Sandık kurulunun görev yaptığı yerde cep telefonu ile görüşme yapmak yasaktır. Ancak sandık kurulu başkan ve üyelerinin, görevleri gereği yapacağı görüşmeler bu hükmün dışındadır. Bu

hükme aykırı davranan kimseler kurul başkanı tarafından uyarılır. Bu uyarıya rağmen görüşmesini sürdüren kimse, derhal oradan çıkarılır (298/82-10).

Sandık çevresinde bir suç işlenmesi halinde, sandık kurulu, durumu tutanağa geçirir ve ilgili hakkında işlem yapılmak üzere kolluk güçlerini çağırır (298/82-11).

İlçe seçim kurulu başkanı, sandık çevresinde, sandık başı iş ve işlemlerinin düzen içinde yürütülmesini ve sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatında güvenliği ve Kanunda öngörülen yasaklara uyulmasını sağlayacak tedbirleri alır; seçmenin ve bu yerlerde bulunma hakkına sahip diğer kişilerin buralara serbestçe girmesini engelleyen veya güçleştiren her türlü hareketi önler. Bu kapsamda, ilçe seçim kurulu başkanınca verilen talimatlara sandık kurulları, mülki ve idari makamlar uymak zorundadır (298/82-12).

Sandık çevresi dışındaki inzibat tedbirleri

MADDE 17- Sandık çevresi dışında, zabıtaya emir verme yetkisine sahip makamlarla, zabıta amir ve memurları tarafından alınacak tedbirler, seçmenin sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müştemilatına serbestçe girmesini engelleyici veya güçleştirici mahiyette olamaz (298/85).

Sandık ve torba sayısı

MADDE 18- Tüm seçim türleri için her sandık kuruluna bir sandık ve bir torba verilecektir. (Birleştirme yapılan yerlerde muhtarlık ve ihtiyar meclisi/heyeti seçimi için birleştirme yapılan muhtarlık sayısı kadar ilave sandık ve torba verilecektir).

Oy zarfları ve levhalar

MADDE 19- Belediye seçimleri, il genel meclisi üyelikleri seçimi, mahalle ve köy seçimlerinde SARI renkli oy zarfı kullanılacaktır.

Seçmen; oyunu belediye, il genel meclisi, köy ve mahalle seçimleri için tek sandıkta, kullanacaktır.

Bu amaçla;

Büyükşehirlerde oy kullanılacak sandığın önüne Örnek:79,

Büyükşehir olmayan yerlerde oy kullanılacak sandığın önüne Örnek:78,

Köylerde oy kullanılacak sandığın önüne Örnek:77

Sayıllı levhalar yapıştırılır.

Kurulca yapılacak işlemler, alınacak tedbirler

MADDE 20- Kanun gereği sandık kurulunca alınması gereken tedbirler ve yapılması gereken işlemler üzerinde anlaşma olmadığı takdirde, kurulu oluşturan üyelerin yarısından bir fazlasının görüşüne göre karar alınır veya işlem yapılır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın görüşü üstün tutulur.

Sandık kurulu tarafından verilen kararlar veya yapılan işlemler varsa matbu tutanağa, yoksa olayın mahiyetine göre tutanak defterinin boş sayfalarına sırayla yazılarak başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Kanuna göre başkan tarafından yapılması gereken işler ve özel olarak sandık başında yapılacak işler (açıklamalar ve uyardılar) üyeler tarafından da yapılabilir.

Oy verme yetkisi

MADDE 21- Onaylı sandık seçmen listesinde yazılı her seçmen, oy verme yetkisine sahiptir.

298 sayılı Kanunda sayılan istisnalar dışında, sandık seçmen listesinde kaydı olmayanların oy kullanmalarına izin verilmez. Ancak kesinleşen muhtarlık bölgesi askı listelerinde adı yazılı

olduğu veya bu listelere yazılması için askı süresi içinde başvurduğu ve listeye kaydedilmesine karar verildiği halde, çoğaltılarak sandık kurullarına verilen sandık seçmen listelerinde ismi yer almayan seçmenlerin, muhtarlık bölgesi askı listelerinin kesinleşmesine bakılmaksızın, ilçe seçim kurulundaki liste ile oy verecekleri sandık seçmen listesine ilave edilmelerine, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından karar verilir ve seçmene bu yolda verilecek bir yazı ile sandık kuruluna başvurması ve listeye dâhil edilmek suretiyle seçmenin oy kullanması sağlanır (298/86-2).

Her seçmen, kanunda sayılan istisnalar dışında, hangi sandık seçmen listesinde kayıtlı ise ancak o sandıkta oy kullanabilir.

Bir seçmen, aynı seçim türü için birden fazla oy kullanamaz.

Bir seçmen, hangi seçim çevresinin seçmeni ise ancak o seçim çevresinde yapılan seçimler için oy kullanabilir.

Oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden resmî belge gelmiş bulunan seçmenler ile tutuklu sandık seçmen listesine kaydedilmiş olup da tahliye edilen veya taksirli suçlar dışında bir suçtan hüküm giyerek cezası kesinleşenlerin durumlarını gösteren resmî belge gelmiş bulunanlara, seçmen listesinde kayıtlı olsalar bile oy kullandırılmaz ve bu husus sandık kurulunca tutanağa geçirilir (298/86).

Oy verme düzeni

MADDE 22- Sandık başında seçmene, vereceği oy hakkında hiçbir kimse müdahale, telkin veya tavsiyede bulunamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz (298/88).

Oyunu kullandıktan sonra sandık başından ayrılmayan seçmene başkan, uzaklaşmasını hatırlatır. Seçmen yine orada kalırsa başkan, onu kolluk aracılığı ile uzaklaştırır.

Oy verme süresi

MADDE 23- Oy verme günü, saat 08.00'den 17.00'ye kadar geçecek zaman, oy verme süresidir. Ancak Yüksek Seçim Kurulunun 19/12/2018 gün ve 1117 sayılı kararı uyarınca; Adıyaman, Ağrı, Artvin, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Kars, Malatya, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Ordu, Rize, Siirt, Sivas, Trabzon, Tunceli, Şanlıurfa, Van, Bayburt, Batman, Şırnak, Ardahan, Iğdır ve Kilis illerinde ve bu illerde bulunan ceza infaz kurumlarında da oy vermenin başlangıç ve bitiş saatleri 07.00-16.00 olarak uygulanır.

Oy vermenin bitiş saati geldiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler varsa, sandık kurulu başkanı bunları saydıktan ve kimliklerini aldıktan sonra sıra ile oylarını kullanmalarına izin verir. Yüksek Seçim Kurulunun belirlediği bitiş saatinden sonra gelen seçmen oy kullanamaz (298/89, 96).

Oy verme gününde sandık kurulunun toplanma zamanı ve hemen yapacağı işler

MADDE 24- Sandık kurulu oy verme günü olan 31 Mart 2019 Pazar günü oy verme saatinden en az bir saat önce sandık başında toplanarak bu Genelge'nin 8. maddesinde gösterilen şekilde andiçer. Başkan, ilçe seçim kurulundan kontrol ederek teslim almış olduğu keseyi açarak içerisinde bulunan sandık kurulu mührünü ve ayrıca "TERCİH" veya "EVET" mührünü masanın üzerine koyar. Bundan sonra seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit ederek sandığın kapağını kapatır ve kapağı mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık kurulu mührü ile mühürlü.

Sandık kurulu; and içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işini bitirdikten sonra hazır bulunanlar önünde ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldığı ve filigranlı kâğıttan üretilmiş, üzeri numaralanıp mühürlenerek paketlenmiş birleşik oy pusulası paketini açıp, tümünü sayar; birleşik oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile

mühürler ve birleşik oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasının sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

Sandık kurulu ilçe seçim kurulundan teslim alınan filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan sarı renkte bastırılmış olan oy zarflarını sayar, her zarfın üzerine sandık kurulu mührünü basar ve zarfların sayısı ile her birinin ön yüzünün sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

Birleşik oy pusulaları ve zarflar masanın üzerine düzenli bir şekilde konulur.

Sandık kurulu, sandık numarasını gösteren levhayı sandığın önüne yapıştırır.

Sandık kurulu, yaptığı tüm bu işlemleri bu Genelge gereğince tutanak defterine geçirip imzalar (298/77).

Sandık kurulu önüne alınmada sıra

MADDE 25- Oy verme günü sandık başına gelen seçmenler, sandık kurulu önüne kurul başkanı tarafından sıra ile birer birer alınırlar.

Gebeler, hastalar ve engelliler sıra ile bekletilmeden oylarını verirler.

Yaşlıların da bekletilmeden oy kullanmalarına izin verilebilir (298/90).

Bu seçmenlere yardım eden seçmenin de öncelikle oy kullanmasına izin verilebilir.

Görevlendirilen güvenlik güçlerinin de bekletilmeden oy kullanmalarına izin verilebilir.

Engellilerin oy kullanması

MADDE 26- Görme engelliler, felçliler, elleri eksik olanlar veya bu gibi bedeni engelleri açıkça belli olanlar o seçim çevresi seçmeni olan ve o sırada sandık çevresinde bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla engelliye yardım edemez (298/93-2).

Sandık kurulu başkan veya üyeleri, engelli seçmenlere yardım etmek amacıyla oy verme kabinine giremez, oy kullanma sırasında yardım edemez.

Tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlülerin oy kullanması

MADDE 27- Tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlüler yeterli güvenlik tedbirleri alındıktan sonra, ceza infaz kurumları idaresinin belirleyeceği bir düzen içinde oy kullanacakları sandık bölgesine getirilir. Tutuklular ile taksirli suçlardan hükümlülerin serbest olarak ve gizlilik içinde oylarını kullanmaları sandık kurulu tarafından sağlanır.

Okuma - yazma bilmeyen seçmenlerin oy kullanmaları

MADDE 28- Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere, oylarını kullanmaları konusunda başkaları tarafından sandık çevresinde yardım edilemez. Okuma - yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde sandık kurulu başkanı, birleşik oy pusulaları üzerinde bulunan işaretlerden hangisinin hangi siyasi parti veya bağımsız adaya ait olduğunu ve tercih ettiği siyasi parti veya bağımsız adaya, diğer bölüme taşırmamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması ve birleşik oy pusulaları ile birlikte muhtarlık - ihtiyar heyeti/meclisi için hazırlanmış olan beyaz kâğıdı veya beyaz kâğıda basılan, teksir edilen, herhangi bir araçla veya elle çoğaltılan oy pusulasını mühür basmadan katlayıp zarfa koyarak ağzını yapıştırması gerektiğini anlatır.

Görme engelli seçmenlerin, oy kullanma amacıyla hazırlanmış ve yanlarında getirecekleri şablonlarla da oy kullanabilmeleri mümkündür.

Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere oy verme sırasında yardım etmek amacıyla oy verme yerine kendisinden başka kimse giremez ve oy kullanma sırasında yardım edemez.

Seçmenin kimliğinin tespiti

MADDE 29- Sandık başına gelen seçmen; Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan; Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı, Geçici Kimlik Belgesi, nüfus cüzdanı, resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi, hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, avukat, noter ve askerî kimlik kartı gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden birini başkana verir ve seçmen sıra numarasını söyler. Bu belgelerden birini vermeyen seçmen oy kullanamaz. (298/87, 91).

Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri seçmenin kimliğinin tespitinde geçerli değildir (298/87).

Üzerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası olmayan resimli ve resmî bir kimlik belgesi ibraz eden seçmenin oy kullanabilmesi için, bu belgelerin yanında ayrıca seçmen bilgi kâğıdını veya nüfus müdürlüklerince verilmiş nüfus kayıt örneğini ibraz etmesi şarttır.

Ceza infaz kurumlarında tutuklu ya da taksirli suçlardan hükümlü bulunan seçmenlerden yukarıda sayılan kimlik belgeleri bulunmayanlar için, cezaevi idaresince verilmiş belge, kimlik belgesi yerine geçer (298/87).

Aynı zarfa konulacak oy pusulaları

MADDE 30- Mahalli idareler seçimlerinde seçmenler;

a) İl genel meclisi üyeliklerine ilişkin TURUNCU renkli birleşik oy pusulasını;

b) Belediye başkanlığına ilişkin MAVİ renkli birleşik oy pusulası ile belediye meclisi üyeliğine ilişkin SARI renkli birleşik oy pusulalarını; Büyükşehirlerde (ADANA, ANKARA, ANTALYA, AYDIN, BALIKESİR, BURSA, DENİZLİ, DİYARBAKIR, ERZURUM, ESKİŞEHİR, GAZİANTEP, HATAY, İSTANBUL, İZMİR, KAHRAMANMARAŞ, KAYSERİ, KOCAELİ, KONYA, MALATYA, MANİSA, MARDİN, MERSİN, MUĞLA, ORDU, SAKARYA, SAMSUN, ŞANLIURFA, TEKİRDAĞ, TRABZON ve VAN), büyükşehir belediye başkanlığına ilişkin BEYAZ renkli birleşik oy pusulasını,

c) Köy seçimlerinde köy muhtarı ile ihtiyar meclisi üyelerinin birlikte yazılı olduğu oy pusulasını;

ç) Mahalle seçimlerinde mahalle muhtarı ile ihtiyar heyeti üyelerinin birlikte yazılı olduğu oy pusulasını;

aynı zarfa koyarak oylarını kullanırlar.

Oy verme

MADDE 31-

A) Oy vermeden önceki işler;

Sandık kurulu önüne alınan seçmen, oyunu kullanmadan önce kimlik belgesini ve varsa seçmen bilgi kâğıdını başkana verir ve kimliğini ispat eder. Sandık kurulu başkanı, oy verme işlemini izlemek üzere kurul üyeleri arasında iş bölümü yaparak ayrı ayrı görevlendirir. Üyelerden biri, seçmenin oy verme işlemini takip ederek karışıklığa meydan verilmemesini ve seçmenin oyunu sandığa atmasını ve kendilerinin önünde bulunan oy pusulaları ile oy zarflarının kaybolmamasını sağlar. Diğer bir üye ise sandık seçmen listesinin imza bölümünü takip ederek sandık önüne alınan seçmenin sandık seçmen listesinden adını bulur.

B) Oy verme işlemi;

Görevli üye tarafından seçmenin adı sandık seçmen listesinde bulunduktan sonra seçmene oy kullandırılır. Başkan, kanuna uygun biçimde hazırlanmış ve mühürlenmiş oy zarfı ile birleşik oy pusulalarını, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığını ve arkalarının sandık kurulu mührü ile mühürlü olduğunu, kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterdikten sonra "TERCİH" veya "EVET" mührünü seçmene vererek kapalı oy verme yerini gösterir. Başkan tarafından seçmene kapalı oy verme yerine girmeden önce:

1) Birleşik oy pusulalarında tercih ettiği siyasi parti veya bağımsız aday için ayrılan bölümden dışarı taşırmamak suretiyle “TERCİH” veya “EVET” mührünü basması, “TERCİH” veya “EVET” mührü dışında herhangi bir yerine imza atmaması veya işaret koymaması, aksi halde oyunun geçersiz sayılacağı, birleşik oy pusulaları ile birlikte muhtarlık - ihtiyar heyeti/meclisi isimlerinin seçmen tarafından beyaz kağıda yazılmış veya beyaz kağıda basılan, teksir edilen, herhangi bir araçla veya elle çoğaltılan oy pusulasını mühür basmadan düzgün bir şekilde katlayıp aynı zarfa koyması ve yapıştırması gerektiği,

2) Seçmenin; cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu, bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakılması gerektiği (298/92),

3) Zarfa, birleşik oy pusulaları ile muhtarlık - ihtiyar heyeti/meclisi oy pusulası dışında başka hiçbir şey koymaması, aksi halde kullandığı oyun geçersiz sayılacağı,

4) Seçimlerde;

a) Büyükşehir belediyesi olan yerlerde; büyükşehir belediye başkanlığı, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ile muhtarlık seçimlerine ilişkin birleşik oy pusulalarını birlikte aynı zarfa koyacağı,

b) Büyükşehir belediyesi olmayan yerlerde;

ba) İlçe merkezi ve beldelerde, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, il genel meclis üyeliği ve muhtarlık seçimlerine,

bb) Köylerde il genel meclis üyeliği ve muhtarlık seçimlerine, ilişkin birleşik oy pusulalarını birlikte aynı zarfa koyacağı,

5) Mahalle ve köy seçimlerinde; kapalı oy verme yerinde bulunan beyaz kâğıt seçmen tarafından oy pusulası olarak doldurulabileceği gibi beyaz kâğıda basılan, teksir edilen, herhangi bir araçla veya elle çoğaltılan oy pusulaları da kullanılabilir,

6) Seçmene birleşik oy pusulası verildikten sonra hata veya başka bir neden ileri sürülerek yeni bir birleşik oy pusulasının verilemeyeceği, hususları açıklanır. Seçmen, sandık kurulu başkanının açıkladığı şekilde hareket ettikten sonra kapalı oy verme yerinden çıkıp, zarfı sandığa bizzat atar. Kurul başkanı oyunu kullanan seçmene kimlik kartını verirken seçmen listesindeki adı karşısına imza cetveli kullanarak imzasını attırır. Seçmen, imza atmasını bilmiyor veya herhangi bir sakatlığı nedeniyle imza atacak durumda bulunmuyorsa, sol elinin başparmağını basar. Sol elinin başparmağı olmayanların hangi parmağını bastığı listenin imza bölümüne ayrıca yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adı karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır (298/93)

Sandık kurulu başkanı, oyunu kullanmış, mührünü teslim etmiş ve sandık seçmen listesini imzalamış seçmenlerin, seçmen bilgi kâğıdının arka yüzünü imzalayıp mühürledikten sonra kimliği ile birlikte kendisine iade eder. Sandık kurulu başkanları, bu işlemlerin düzenli bir biçimde yapılıp yapılmadığını denetler.

Zarf ve birleşik oy pusulasını alan seçmenin oyunu kullanmadan önce danışmak veya görüşmek amacı ile başka bir yere gitmesine veya sandık çevresinden başka bir kimse ile görüşmesine izin verilmez.

Kapalı oy verme yerine girmeyen veya birleşik oy pusulası ile oy zarfını aldığı halde oy kullanmayan seçmenden birleşik oy pusulası, zarf ve mühür geri alınır (298/78, 88, 91, 93, 101; 2839/27).

Sandık seçmen listesine kayıtlı olmayan seçmenlerin oy kullanması

MADDE 32- İlçe seçim kurulu başkanı, seçimin yapıldığı çevrede oy verme hakkına sahip olduğu halde, (Seçimin yapıldığı seçim çevresindeki seçmen listesinde kayıtlı olması koşuluyla) görev yaptığı sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan (298/3, 94);

a) Sandık kurulu başkan ve üyeleri ile bina sorumlularının,

b) Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçlerinin,
 c) İlçe seçim kurulu tarafından sandık kurulu üyelerini görev yerine ulaştırmak için görevlendirilmiş kişilerin, her birine seçmen olduğunu ve hangi seçimde oy kullanabileceğini gösteren ve sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan bir belge verir (Örnek: 142). Ayrıca, bu seçmenlerin esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşruhat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazı ile bildirir.

İl genel meclisi üyeliği seçimi için her ilçe, belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimi için her belde bir seçim çevresi olduğu gibi, mahalle muhtarlıkları ile ihtiyar heyetleri seçimi için de her muhtarlık bir seçim çevresidir.

Bu nedenle;

1) Büyükşehir belediye başkanlığı seçimi yapılan yerlerde;

a) Kendi seçim çevresinde ve kayıtlı olduğu muhtarlık bölgesinde görev alan kişi, tüm seçim türleri için oyunu kullanır.

b) Kendi seçim çevresinde ancak kayıtlı olduğu muhtarlık bölgesi dışında görev alan kişi, belediye seçimleri için oy kullanır. Mahalle seçimi için oy kullanamaz.

c) Büyükşehir belediye sınırları içinde ancak kayıtlı olduğu ilçe dışında görev alan kişi, yalnız büyükşehir belediye başkanlığı seçimi için oy kullanır.

ç) Sandık seçmen listesine kayıtlı olduğu il dışında başka bir ilde görevlendirilenler hiçbir seçim türünde oy kullanamazlar.

2) Büyükşehir belediye başkanlığı seçimi yapılmayan yerlerde;

a) Kendi seçim çevresinde ve kayıtlı olduğu muhtarlık bölgesinde görev alan kişi, tüm seçim türleri için oyunu kullanır.

b) Aynı belde hudutları içinde ancak sandık seçmen listesine kayıtlı olduğu mahallenin dışında görev alan kişi, il genel meclisi üyeliği ve belediye seçimleri için oy kullanır. Mahalle seçimi için oy kullanamaz.

c) Aynı ilçenin sınırları içinde ancak belediye hudutları dışında, köyde veya beldede görev alan kişi, yalnız il genel meclisi üyeliği seçimi için oyunu kullanır.

ç) Sandık seçmen listesine kayıtlı olduğu köyün bağlı olduğu ilçede veya bu ilçeye bağlı belde veya başka bir köyde görev alan kişi, yalnız il genel meclisi üyeliği seçimi için oy kullanır.

d) Sandık seçmen listesine kayıtlı olduğu ilçe dışında başka bir ilçede veya başka bir ilde görevlendirilenler hiçbir seçim türünde oy kullanamazlar.

3) 298 sayılı Kanunun değişik 94. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan; "Milletvekilleri ile milletvekili adayları seçmen bilgi kâğıdını göstermek suretiyle kayıtlı oldukları seçim çevresi dışında da oylarını kullanabilirler." hükmü, mahalli idareler seçimlerinde uygulanmaz. Dolayısıyla, milletvekilleri kayıtlı oldukları sandık seçmen listesi dışında oy kullanamazlar.

Sandık kurulu, bu madde kapsamında oy kullanan kimselerin ilgili belgelerini, oy verme işleminden önce alır. Bu belgeler, diğer seçim evrakı ile birlikte ilçe seçim kuruluna teslim edilir.

Bu madde uyarınca oy kullanan seçmenlerin ad ve soyadları ile kimlik bilgileri, oy kullandıkları sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak karşısına imzaları alınır (298/94).

Yukarıda sayılan seçmenlerin sayısı, o sandık seçmen listesine dâhil edilmez, oy kullanan seçmenlerin toplamına dâhil edilir.

Sayım ve döküm başlamadan önce yapılacak işler

MADDE 33- Oy verme bitince, kurul başkanı bunu yüksek sesle ilan eder ve oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir. Oy sandıkları saat 17.00'den önce açılmaz (298/96).

Ancak Yüksek Seçim Kurulunun 19/12/2018 gün ve 1117 sayılı kararı uyarınca; Adıyaman, Ağrı, Artvin, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Kars, Malatya, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Ordu, Rize, Siirt, Sivas,

Trabzon, Tunceli, Şanlıurfa, Van, Bayburt, Batman, Şırnak, Ardahan, Iğdır ve Kilis illerinde ve bu illerde bulunan ceza infaz kurumlarında oy sandıkları saat 16.00'dan önce açılmaz. Sandık seçmen listesindeki bütün seçmenler oylarını kullanmış olsalar dâhi oy vermenin bitim saatinden önce sandıklar kesinlikle açılmaz (298/96).

Seyyar sandık kurulu ile ilişkilendirilen sandıklarda sayım ve döküm başlamadan önce yapılacak işler

MADDE 34- Seyyar sandık kurulu ile ilişkilendirilen sandık kurulu, seyyar sandık kurulu gelmeden ve uygunluk teslim tutanağı ile seyyar sandık kuruluna ait zarflar teslim alınmadan kendi sandığını açamaz.

Bu sandık kurulları, oy sayımına geçmeden önce 138/II sayılı Genelge hükümlerini dikkate alarak işlem yaparlar.

Sayım ve dökümün açık olması ve sayım düzeni

MADDE 35- Sayım ve döküm açık olarak yapılır. Oy verme yerinde bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler.

Kurul; çalışmalarını düzenli yürütebilmek bakımından, sayım ve döküm masası etrafında boş kalması gereken kısmı bir karar ile belirtir ve bu kısım etrafında orada bulunanların bu işlemleri izlemelerine engel olmayacak (ip germek gibi) tedbirleri alabilir (298/95).

Sayım ve döküm sırasında sandığın bulunduğu odanın kapısı açık tutulur.

Masa üzerindeki eşyaların kaldırılması, oy verenlerin sayısının denetlenmesi ve tutanağa geçirilerek ilanı

MADDE 36- Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir. Bundan sonra sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı ile adları hizasındaki imza veya parmak izleri sayılarak oy vermiş olanların toplamı tespit edilerek;

- a) Köy ve mahalle seçimlerinde 51,
- b) İl genel meclisi seçimlerinde 53,
- c) Belediye başkanlığı seçimlerinde 54,
- ç) Büyükşehir belediyesi seçimlerinde 54/1,
- d) Belediye meclis üyeliği seçimlerinde 54/2,

Örnek sayılı tutanaklara geçirilir ve sonuçları yüksek sesle ilan edilir (298/96).

SEÇSİS'ten yalnızca A4 (210x297 mm) formatında beyaz kâğıda çıktısı alınan yukarıda "Örnek" numaraları belirtilen sandık sonuç tutanakları kullanılır. Fotokopi ile çoğaltılmış tutanaklar kullanılamaz.

Kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarflar

MADDE 37- Oy zarflarından veya birleşik oy pusulalarından kullanılmayanlar sayılır; oylarını veren seçmen sayısına eklenerek kurula teslim edilmiş bulunan birleşik oy pusulası veya zarf miktarı toplamına uygun olup olmadığı tespit edilir. Kullanılmayan birleşik oy pusulaları veya zarflar ayrı ayrı paket haline getirilerek mühürlenir, üzerlerine sayıları yazılır. Kullanılmayan zarf sayısı; köy ve mahalle seçimlerinde 51, il genel meclisi seçimlerinde 53, belediye başkanlığı seçimlerinde 54, büyükşehir belediyesi seçimlerinde 54/1, belediye meclis üyeliği seçimlerinde 54/2 Örnek sayılı tutanağa yazılır.

Sandık kurulu başkanı, "EVET" veya "TERCİH" mühürlerini bir zarfa koyarak bu zarfın ağzını kapatır ve mühürler, kullanılmamış ve paketlenmiş olan birleşik oy pusulaları ve zarflarla birlikte, "EVET" veya "TERCİH" mühürleri konulmuş olan bu zarfi ilçe seçim veya görevli geçici ilçe seçim kuruluna teslim edilecek torbaya koyar ve torbanın bu kısmını sicimle bağlar.

Bu işlemler bitirildikten sonra sandıktan çıkacak birleşik oy pusulalarının konmasına yarayan torbanın boş olduğu tespit ve ilan olunur. Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir (298/97).

Sandığın açılması, zarfların sayılması, geçerli ve geçersiz zarfların ayrılması

MADDE 38- Sandık, yukarıdaki maddelerde belirtilen iş ve işlemler tamamlandıktan sonra, oy verme yerinde hazır bulunanların gözü önünde, sandık kurulu başkanı tarafından açılır.

Sandıktan çıkan zarflar, sandık kurulu başkanı tarafından yüksek sesle iki defa sayılır. İki sayım arasında fark olursa, üçüncü sayım yapılarak sonucuna göre işlem yapılır ve o seçimde kullanılan toplam zarf sayısı tespit edilir. Tespit edilen zarf sayısı, o seçime ait özel tutanağın (Örnek: 51, 53, 54, 54/1, 54/2) ilgili yerine işlenir.

Bütün zarflar sayıldıktan sonra, geçerli olup olmaması yönünden aşağıdaki şekilde kontrol edilir.

- a) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,
- b) "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı olmayan kâğıttan imal edilmiş olan,
- c) Yüksek Seçim Kurulu amblemi olmayan,
- ç) Üzerinde İlçe Seçim Kurulu mührü bulunmayan,
- d) Üzerinde sandık kurulu mührü bulunmayan,
- e) Tamamı yırtılmış olan,
- f) Üzerinde İlçe Seçim Kurulu ve sandık kurulu mührü dışında herhangi bir mühür, imza, yazı, parmak izi veya herhangi bir işaret bulunan zarflar geçersiz sayılır. (298/78-2, 298/98)

Ancak, üzerinde sandık kurulu mührü bulunmamasına rağmen Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı, amblemi ve ilçe seçim kurulu mührü bulunan zarflar ile üzerinde leke veya çizik bulunsu dahi bunun özel işaret koymak amacıyla yapıldığı kesin olarak anlaşılamayan zarflar geçerli sayılır. (298/98-4)

İtiraza uğrayan zarflar ile itiraza uğramadan geçersiz sayılan zarflar, başkan tarafından bir kenara ayrılır. Sandık kurulu, bütün zarflar kontrol edildikten sonra, itiraza uğrayan zarfları inceleyerek, geçerli veya geçersiz sayılması yönünde kararını verir. Bundan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz oy zarflarının toplam sayısı ayrı ayrı o seçime ait özel tutanağın ilgili yerine işlenir.

Geçersiz zarflar paketlenir ve paketin üzeri mühürlenerek zarf sayısı yazılır. Bu zarflar saklanır ve kesinlikle açılmaz.

Bu işlemler yapıldıktan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz zarfların toplam sayısı ile oy kullanan seçmen sayısı karşılaştırılır.

Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısına eşit veya eksik ise başkaca bir işlem yapılmaz.

Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise eşitliği sağlamak için önce geçersiz zarf sayısı düşülür. Geçersiz zarf sayısının düşülmesi halinde de eşitlik sağlanamıyorsa, sandık kurulu başkanı geçerli zarflar arasından, eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişiğüznel çeker ve bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir. İmha edilen zarf sayısı ilgili tutanağa (Örnek: 51, 53, 54, 54/1, 54/2) yazılır.

Yukarıda belirtilen işlemler bittikten sonra, geçerli oy zarfları sandığın içine tekrar konularak sayıma geçilir.

Bütün bu işlemler ayrıca tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Sandıklar, bütün seçimlere ait sayım ve döküm işlemleri bitinceye kadar oy verme yerinden çıkarılamaz (298/98).

Sayım ve döküm işlerine başlanması

MADDE 39- Oyların sayım ve dökümüne derhal başlanır, açık ve aralıksız yapılır. Yapılacak şikâyet ve itirazlar, işi durdurmaz.

Sandık kurulu başkanı, sayım ve döküm işine başlamadan önce, sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu hazır bulunanlara gösterir.

Başkanın sayım ve döküm sırasında kurul üyeleri arasında iş bölümü yapması

MADDE 40- Sandık kurulu başkanı, oy sayım ve dökümünün düzenini sağlamak bakımından;

- Bir üyeyi sandıktaki zarfları kendisine vermek,
- İki üyeyi okunan oy pusulalarını sayım ve döküm cetvellerine işlemek,
- Bir üyeyi okunan ve dökümü yapılan oy pusulalarını ve açılan zarfları masa üzerine düzenli biçimde yerleştirmek ve korumak üzere görevlendirir.

Zarfların açılması ve oyların sayım ve dökümü

MADDE 41- Mahalli İdare seçimlerinde;

- Büyükşehirlerde, sırasıyla büyükşehir belediye başkanlığı, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve muhtarlık,
- Diğer illerde, sırasıyla belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, il genel meclisi üyeliği ve muhtarlık, seçimlerine ait oy pusulalarının sayım ve dökümü yapılır.

Aynı zarf içinde birden fazla oy pusulası bulunacağından, zarf içinden eksik oy pusulası çıkmış ise eksik çıkan oyların hangi seçim türüne ait olduğu ve sayısı ile içinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarf sayısı toplamı, zarfların açılması bittikten sonra tespit edilip sandık sonuç tutanağına işlenir.

Zarfin içinden aynı seçim türüne ait birden fazla oy pusulası çıkmış olması halinde, sadece bu seçim türüne ait oy pusulaları hesaba katılmaz, diğerleri hesaba katılır.

Zarfta kullanılması gereken oy pusulalarından biri veya birkaçı eksik çıksa bile, zarftan çıkan diğer oy pusulaları hesaba katılır.

Geçerli sayılmayacak oy pusulaları

MADDE 42- Aşağıda yazılı birleşik oy pusulaları geçerli değildir.

- Sandık kuruluna verilen biçim ve renkte olmayan,
- Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunmayan,
- Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan,
- Hiçbir yerine "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmamış olan,
- Birden fazla siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alanlara "TERCİH" veya "EVET" mührü basılmış olan,
- Birden fazla siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alana taşmış "TERCİH" veya "EVET" mührü bulunan,
- Sandığın ait olduğu seçim çevresinden başka bir seçim çevresi için düzenlenmiş olan,
- Bütünlüğü bozulacak şekilde yırtılmış veya koparılmış olan,
- Üzerine "TERCİH" veya "EVET" mührü dışında veya "TERCİH" veya "EVET" mührü yerine herhangi bir özel işaret, herhangi bir isim, imza kaşesi, mühür veya parmak izi basılmış olan,
- Üzerinde siyasi partilere veya bağımsız adaylara ait bölümleri belirgin bir şekilde ve özel olarak karalanmış, çizilmiş veya işaretlenmiş olan,
- Üzerinde yer alan matbu yazıların ve şekillerin dışında yazılar veya harfler veya sayılar yazılmış veya şekiller çizilmiş olan, birleşik oy pusulaları geçerli değildir.

Ancak;

Aşağıdaki haller oy pusulalarını geçersiz kılmaz:

- Zarfların açılması veya oyların okunması sırasında yırtılması,
- Bütünlüğü bozulmaksızın bir kısmının kazaen yırtılması,

- c) Herhangi bir şekilde lekelenmiş olup da bunun özel olarak işaret koymak amacıyla yapıldığının anlaşılabilmesi,
- ç) Birleşik oy pusulasının katlanarak zarfa konulması sebebiyle “TERCİH” veya “EVET” mührü ile oy pusulasının arkasına basılan sandık kurulu mühür izinin oy pusulasının diğer kısımlarına geçmesi,
- d) Bir siyasi parti veya bağımsız aday alanına basılan “TERCİH” veya “EVET” mührünün alanları ayıran çizgili bölgeye taşınmış olması,
- e) Başka bir siyasi parti veya bağımsız adayın alanına taşınmamak kaydıyla, siyasi parti veya bağımsız aday alanına birden çok “TERCİH” veya “EVET” mührü basılması,
- f) Yetkili seçim kurulları tarafından gönderilen ve Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan oy pusulalarının arkasının sandık kurullarının ihmaliyle mühürlenmemiş olması.
- Zarftan çıkan oy pusulalarında bir seçim türüne ait olanının geçersiz olması, diğerinin geçersiz sayılmasını gerektirmez.

İl genel meclisi ile belediye seçimlerinde seçim sonuçlarının sayım ve döküm cetvellerine geçirilmesi

MADDE 43- Sandık kurulu başkanı tarafından görevlendirilen üye, oy zarfını sandıktan teker teker alarak başkana verir. Başkan zarfı açarak içinden çıkan oy pusulasının ön yüzünü herkesin görebileceği ve işitebileceği şekilde okur. Birleşik oy pusulası üzerinde hangi partiye veya bağımsız adaya ait yere "EVET" veya "TERCİH" mührü basılmış ise, o partinin adı veya bağımsız adayın ad ve soyadı okunur.

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldığı ve herhangi bir itiraza uğramadan geçerli sayılan her oy, okunmasını müteakiben, görevli iki üye tarafından, aynı anda sayım ve döküm cetvelinde o siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılmış bulunan sütundaki rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle ayrı ayrı işaretlenir. Bu işlemin usulüne uygun yapıp yapılmadığı, sandık kurulu başkanı tarafından sürekli denetlenir.

Okunan geçerli oy pusulaları ve zarflar, görevli üye tarafından, masa üzerinde düzenli biçimde yerleştirilir ve muhafaza edilir.

Geçerli oyların sayım ve döküm cetvellerine işlenmesinden sonra, hesaba katılıp katılmaması veya geçerli sayılıp sayılmaması yönünden tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sandık kurulunca ayrı ayrı değerlendirilerek karara bağlanır ve bu karar, tutanak defterine yazıldıktan sonra mühürlenip imzalanır.

Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra; itiraz edilmeksizin geçerli sayılan ve her iki sayım ve döküm cetveline işlenen oy sayıları, her siyasi parti veya bağımsız adayın sütununda işaretlenmiş son rakamlar karşılaştırılarak, her siyasi parti veya bağımsız adayın aldığı geçerli oy sayısının iki cetvelde de aynı olup olmadığı başkan tarafından kontrol edilir. Oy sayıları aynı ise, her siyasi parti veya bağımsız adayın aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, o seçim türüne ait sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanaklarına rakam ve yazı ile işlenir.

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları ve kendi hanelerine işlenmiş geçerli oy sayılarını gösterir rakamların her iki görevlinin tuttuğu sayım ve döküm cetvelinde aynı olmaması halinde ikinci sayım yapılır. İkinci sayımda, geçerli tüm oy pusulaları yeniden, tek tek okunarak, boş ve yazısız ayrı iki sayım ve döküm cetveline işlenir. Bu cetvellerdeki oy sayıları aynı ise, her siyasi parti ve bağımsız adayın aldığı geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, o seçim türüne ait sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanaklarına rakam ve yazı ile işlenir.

İkinci sayımda kullanılan sayım ve döküm cetvelinde yer alan oy sayıları da aynı çıkmazsa, yukarıda belirtilen usule göre üçüncü sayım yapılır ve kurulun varsa siyasi partili olmayan, yoksa başkan tarafından belirlenecek üyesi tarafından tek sayım ve döküm cetveline işlenmek

suretiyle sonucuna göre işlem yapılır. Birden fazla sayım yapılan hallerde, bu sayımlarda kullanılan sayım ve döküm cetvellerinin üzerine, hangi sayıma ait olduğu büyük harflerle yazılır ve tüm cetveller muhafaza edilir.

Açılan sandığa ait son oy pusulası okunduktan sonra, sandık başkanı tarafından o sandığa ait açılmayan geçerli zarf olup olmadığı kontrol edilir ve açılan zarfların sayısı ile sandıktan çıkan ve tutanağa işlenmiş olan geçerli zarf sayısı karşılaştırılır ve sonuç tutanak defterine işlenir.

Geçerli oyların sayım ve döküm cetvellerine işlenmesinden sonra, hesaba katılıp katılmaması veya geçerli sayılıp sayılmaması yönünde tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sandık kurulunca ayrı ayrı değerlendirilerek karara bağlanır ve bu karar, tutanak defterine yazıldıktan sonra mühürlenip imzalanır.

Sandık kurulu kararı ile geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelinde ait olduğu siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılmış bulunan sütuna işlenir. Bu şekilde geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulalarının toplam sayısı, o seçim türüne ait sandık sonuç tutanaklarının ilgili yerine işlenir.

Kararla geçerli sayılan oy pusulaları ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır.

Geçerli sayılmayan veya hesaba katılmayan oy pusulaları, ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır. Bu oy pusulaları yakılamaz, yırtılamaz ve yok edilemez. Bunların sayısı, o seçim türüne ait sandık sonuç tutanaklarının ilgili yerine işlenir.

Yukarıda belirtilen işlemler tamamlandıktan sonra, sayım ve döküm cetvelinde siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldığı oyların toplam sayısı, kendi sütununun altına rakamla ve yazı ile yazılır. Sayım ve döküm cetvelinde, siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldığı oylar, orada bulunanlara başkan tarafından yüksek sesle ilan edilir.

Bu ilandan sonra, sayım ve döküm cetvelindeki sonuçlar, ilgili seçim türüne ait sandık sonuç tutanağına okunaklı şekilde işlenir. Bu bilgilerin doğruluğu, sandık başkanı tarafından sayım ve döküm cetveli sonuçları ile karşılaştırıldıktan sonra, ilgili seçim türüne ait sandık sonuç tutanağı başkan ve üyeler tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Bütün bu işlemler, tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.

SEÇSİS'ten elektronik ortamda alınan il genel meclisi, büyükşehir belediye başkanı, belediye başkanı ve belediye meclisi üyeliği seçimlerine ilişkin sandık sonuç tutanaklarında, her sandık için farklı sandık numarası ve karekod kaydı bulunduğundan, söz konusu tutanakların bilgisayardan sadece A4 (210x297 mm) formatında beyaz kâğıda çıktısı alınır. Bu sebeple fotokopi ile çoğaltılmış tutanaklar kullanılamaz. Söz konusu tutanaklar ilçe seçim kurullarınca tarayıcıdan geçirileceğinden buruşturulmaması, katlanmaması, karekodun üzerinin herhangi bir şekilde çizilmemesi, ıslatılmaması vb. hususlara dikkat edilmesi gerekir. Bu nedenle sandık sonuç tutanakları imzalanıp, mühürlendikten sonra ilçe seçim kuruluna teslim edilinceye kadar katlanmadan sığabileceği poşet dosya içerisinde muhafaza edilmelidir.

Sandık kurulu başkanı, geçerli olan veya hesaba katılacağına tereddüt edilmeyen her birleşik oy pusulasını okudukça cetvel yazıcısı iki üye tarafından, il genel meclisi üyeliği seçiminde Örnek: 50, belediye meclisi üyeliği seçiminde Örnek: 49/3, büyükşehir belediye başkanı seçiminde Örnek: 49/1, belediye başkanı seçiminde Örnek: 49/2 sayılı cetvelin özel sütunlarına aşağıdaki şekilde işlenir.

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları geçerli her oy pusulası, adlarının altındaki sütuna sıra ile işaretleir.

Anılan cetvellerde ilk önce seçime katılmış olan her siyasi partiye bir sütun ayrılmak ve birleşik oy pusulası sırası göz önünde tutulmak koşuluyla, siyasi partilerin adları soldan sağa doğru sütunların yukarısındaki hanelerde ve bundan sonra da varsa her bağımsız adaya bir sütun ayrılmak şartıyla bağımsız adayların ad ve soyadları sütunların yukarısındaki hanelerde yer alır.

Bu iş bitince ilk oy pusulası hangi bağımsız adaya ve siyasi partiye ait ise, o siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılmış bulunan sütundaki (1) rakamı çizilir ve bundan sonraki pusula, aynı siyasi parti veya bağımsız adaya ait ise, onun sütunundaki (2) rakamı çizilir. Şayet diğer bir siyasi parti ve bağımsız adaya ait ise, o siyasi parti veya bağımsız adaya ayrılmış sütundaki (1) rakamı çizilir ve işlemler böylece tekrarlanarak pusulaların sonuçları cetvellere işlenir.

Pusulaların okunmasından sonra her sütunda çizilmiş bulunan son rakam, o sütuna sahip olan siyasi parti veya bağımsız adayın almış olduğu oy sayısını göstereceğinden, bu sayı sütunun altındaki haneye rakamla ve yazı ile yazılır. Sonuçlar orada bulunanlara yüksek sesle ilan edilir; tutanak tarih ve imza atılarak kapatılır (298/100).

Müşahitlerin oy pusulalarını denetlemeleri

MADDE 44- Parti müşahitleri, sayım masası başında yer alabilir ve oy pusulalarını görebilirler. Ancak, parti müşahitlerinin sayısı beşten fazla ise, hazır bulunanlar arasından başkan tarafından kurul önünde ad çekme suretiyle, sandık başında kalacak beş parti müşahidi her biri ayrı partiden olmak üzere tespit edilir. Diğer müşahitlerle bağımsız aday müşahitleri için sayım işlemini yakından takip edebilecekleri bir yer ayrılır (298/100).

Sandık sonuç tutanaklarının düzenlenmesi ve ilanı

MADDE 45- Sandık kurulu, her seçim türü için ayrı ayrı hazırlanmış sandık sonuç tutanağını iki nüsha olarak, sayım ve döküm işlemleri sırasında elde edilen bilgilere ve sayım ve döküm cetveli sonucuna göre düzenler. Bu tutanakların ait olduğu bölüme, her seçim türüne ilişkin bilgiler eksiksiz olarak işlendikten sonra, başkan ve üyeler tarafından ad ve soyadları yazılarak imzalanır ve sandık kurulu mührü ile mühürlenir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca işlenmesi gereken bilgiler şunlardır:

A) İl genel meclisi üyeliği seçimine ait sandık sonuç tutanaklarının düzenlenmesi

İl genel meclisi üyeliği seçimlerinde oyların sayımı, sayım ve döküm cetvellerine işlenmesi bittikten ve sandık kurulu başkanı sonuçları ilan ettikten sonra (Örnek: 53) sayılı tutanağa aşağıda yazılı bilgiler işlenir.

- 1) Sandığın bulunduğu ilin, ilçenin ve seçim bölgesinin adı ile sandığın numarası,
- 2) Oy vermenin yapıldığı tarih ve gün,
- 3) Oy sandığının sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde bulunanlar önünde açılış saat ve dakikası ile şayet sandık Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen saatten sonra açılmış ise bunun sebebi,
- 4) Oy verme saati bitiminde sırada bekleyen ve oy kullandırılan seçmen sayısı,
- 5) Birden fazla sayım ve döküm yapılmış ise sayısı,
- 6) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
- 7) Varsa seyyar sandık numarası,
- 8) Seyyar sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
- 9) İlçe seçim kurulundan teslim alınan;
 - Toplam zarf sayısı,
 - Kullanılmayarak artan zarf sayısı,
 - Toplam oy pusulası sayısı,
 - Kullanılmayarak artan oy pusulası sayısı.
- 10) Sandık ve varsa seyyar sandık seçmen listesinde yazılı olup oy kullanan seçmenlerin sayısı,
- 11) Sandık ve varsa seyyar sandık seçmen listesinde kayıtlı olmayan ancak kanun gereği oy kullanan seçmen sayısı,
- 12) Oy kullanan seçmenlerin toplam sayısı,
- 13) Sandıktan çıkan zarf sayısı,
- 14) Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise, eşitliği sağlamak amacıyla 298 sayılı Kanunun 98. maddesine göre yakılarak yok edilen zarf sayısı,

- 15) Sandıktan çıkan geçerli zarf sayısı,
 16) Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçerli zarf sayısı,
 17) Toplam geçerli zarf sayısı,
 18) Geçerli oylar;
 – İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,
 – İtiraz üzerine geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulası toplamı,
 – Geçerli oy pusulalarının toplamı.
 19) Geçersiz oylar ;
 – Sandıktan çıkan geçersiz zarf sayısı,
 – Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçersiz zarf sayısı,
 – Geçersiz zarf toplamı,
 – Geçersizlik sebebi,
 – İçinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarf sayısı,
 – Zarfın içinden il genel meclisi üyeliği için oy çıkmamış ise eksik oyların sayısı,
 – Geçersiz sayılan oy pusulası sayısı ve geçersizlik sebebi,
 – Hesaba katılmayan oy pusulası sayısı ve hesaba katılmama sebebi,
 – Geçersiz sayılan veya hesaba katılmayan oy pusulası toplamı.
 20) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları toplam geçerli oyların yazı ve rakamla belirtilecek sayısı,
 21) Oy vermede veya oyların sayım dökümünde kanuna aykırılık bulunduğu yolunda yapılan ihbar, itiraz ve şikâyetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret buldukları,
 22) Sayım döküm sonucunun başkan tarafından sandık alanında bulunanlara ilan edildiği.
(Not: Geçerli oy pusulalarının toplamı, siyasi partilerin ve varsa bağımsız adayın almış olduğu geçerli oy sayılarının toplamına eşit olmalıdır.)
 Sayım ve döküm işlemleri tamamlandıktan sonra;
 Tüm partilerin aldığı oylar, varsa bağımsızların aldığı oylar ve geçersiz oyların toplamı; oy kullanan seçmen sayısına eşit olması gerekir.
NOT: Sayım döküm cetveli ile sandık sonuç tutanağının imzalanmadan karşılaştırılarak kontrol edilmesi gerekmektedir.
 B)Belediye başkanı seçimi sandık sonuç tutanağının düzenlenmesi
 Belediye başkanı seçimlerinde oyların sayımı, sayım ve döküm cetvellerine işlenmesi bittikten ve sandık kurulu başkanı sonuçları ilan ettikten sonra (Örnek: 54) sayılı tutanağa aşağıda yazılı bilgiler işlenir:
 1) Sandığın bulunduğu ilin, ilçenin, seçim çevresinin ve bölgesinin adı ile sandığın numarası,
 2) Oy vermenin yapıldığı tarih ve gün,
 3) Oy sandığının sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde bulunanlar önünde açılış saat ve dakikası ile şayet sandık Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen saatten sonra açılmış ise bunun sebebi,
 4) Oy verme saati bitiminde sırada bekleyen ve oy kullandırılan seçmen sayısı,
 5) Birden fazla sayım ve döküm yapılmış ise sayısı,
 6) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
 7) Varsa Seyyar Sandık Numarası
 8) Seyyar Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
 9) İlçe seçim kurulundan teslim alınan;
 ➤ Toplam zarf sayısı,
 ➤ Kullanılmayarak artan zarf sayısı,
 ➤ Toplam oy pusulası sayısı,
 ➤ Kullanılmayarak artan oy pusulası sayısı.
 10)Sandık ve varsa seyyar sandık seçmen listesinde yazılı olup oy kullanan seçmenlerin sayısı,

11) Sandık ve varsa seyyar sandık seçmen listesinde kayıtlı olmayan ancak kanun gereği oy kullanan seçmen sayısı,

12) Oy kullanan seçmenlerin toplam sayısı,

13) Geçerli oylar;

➤ İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

➤ İtiraz üzerine geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulası toplamı,

➤ Geçerli oy pusulalarının toplamı.

14) Sandıktan çıkan zarf sayısı,

15) Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise, eşitliği sağlamak amacıyla 298 sayılı Kanunun 98. maddesine göre yakılarak yok edilen zarf sayısı.

16) Sandıktan çıkan geçerli zarf sayısı,

17) Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçerli zarf sayısı,

18) Toplam Geçerli zarf sayısı

19) Geçersiz oylar;

➤ Sandıktan Çıkan Geçersiz zarf sayısı,

➤ Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçersiz zarf sayısı,

➤ Geçersiz zarf toplamı

➤ Geçersizlik sebebi,

➤ İçinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarf sayısı,

➤ Zarfın içinden belediye başkanlığı için oy çıkmamış ise eksik oyların sayısı,

➤ Geçersiz sayılan oy pusulası sayısı,

➤ Geçersizlik sebebi,

➤ Hesaba katılmayan oy pusulası sayısı,

➤ Hesaba katılmama sebebi,

➤ Geçersiz sayılan veya hesaba katılmayan oy pusulası toplamı.

20) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları toplam geçerli oyların yazı ve rakamla belirtilecek sayısı,

21) Oy vermede veya oyların sayım dökümünde kanuna aykırılık bulunduğu yolunda yapılan ihbar, itiraz ve şikâyetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret buldukları,

22) Sayım döküm sonucunun başkan tarafından sandık alanında bulunanlara ilan edildiği.

(Not: Geçerli oy pusulalarının toplamı, siyasi partilerin ve varsa bağımsız adayın almış olduğu geçerli oy sayılarının toplamına eşit olmalıdır.)

Sayım ve döküm işlemleri tamamlandıktan sonra; Tüm partilerin aldığı oylar, varsa bağımsızların aldığı oylar ve geçersiz oyların toplamı; oy kullanan seçmen sayısına eşit olması gerekir.

NOT: Sayım döküm cetveli ile sandık sonuç tutanağının imzalanmadan karşılaştırılarak kontrol edilmesi gerekmektedir.

C) Belediye meclis üyeliği seçimi sandık sonuç tutanağının düzenlenmesi

Belediye meclis üyeliği seçimlerinde oyların sayımı, sayım ve döküm cetvellerine işlenmesi bittikten ve sandık kurulu başkanı sonuçları ilan ettikten sonra (Örnek: 54/2) sayılı tutanağa aşağıda yazılı bilgiler işlenir:

1) Sandığın bulunduğu ilin, ilçenin, seçim çevresinin ve bölgesinin adı ile sandığın numarası,

2) Oy vermenin yapıldığı tarih ve gün,

3) Oy sandığının sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde bulunanlar önünde açılış saat ve dakikası ile şayet sandık Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen saatten sonra açılmış ise bunun sebebi,

4) Oy verme saati bitiminde sırada bekleyen ve oy kullandırılan seçmen sayısı,

5) Birden fazla sayım ve döküm yapılmış ise sayısı,

- 6) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
 - 7) Varsa Seyyar Sandık Numarası
 - 8) Seyyar Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
 - 9) İlçe seçim kurulundan teslim alınan;
 - Toplam zarf sayısı,
 - Kullanılmayarak artan zarf sayısı,
 - Toplam oy pusulası sayısı,
 - Kullanılmayarak artan oy pusulası sayısı.
 - 10) Sandık ve varsa seyyar seçmen listesinde yazılı olup oy kullanan seçmenlerin sayısı,
 - 11) Sandık ve varsa seyyar sandık seçmen listesinde kayıtlı olmayan ancak kanun gereği oy kullanan seçmen sayısı,
 - 12) Oy kullanan seçmenlerin toplam sayısı,
 - 13) Geçerli oylar;
 - İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,
 - İtiraz üzerine geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulası toplamı,
 - Geçerli oy pusulalarının toplamı.
 - 14) Sandıktan çıkan zarf sayısı,
 - 15) Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise, eşitliği sağlamak amacıyla 298 sayılı Kanununun 98. maddesine göre yakılarak yok edilen zarf sayısı.,
 - 16) Sandıktan çıkan geçerli zarf sayısı,
 - 17) Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçerli zarf sayısı,
 - 18) Toplam Geçerli zarf sayısı
 - 19) Geçersiz oylar;
 - Sandıktan Çıkan Geçersiz zarf sayısı,
 - Varsa seyyar sandıktan teslim alınan geçersiz zarf sayısı,
 - Geçersiz zarf toplamı
 - Geçersizlik sebebi,
 - İçinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarf sayısı,
 - Zarfın içinden belediye meclisi üyeliği için oy çıkmamış ise eksik oyların sayısı,
 - Geçersiz sayılan oy pusulası sayısı,
 - Geçersizlik sebebi,
 - Hesaba katılmayan oy pusulası sayısı,
 - Hesaba katılmama sebebi,
 - Geçersiz sayılan veya hesaba katılmayan oy pusulası toplamı.
 - 20) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları toplam geçerli oyların yazı ve rakamla belirtilecek sayısı,
 - 21) Oy vermede veya oyların sayım dökümünde kanuna aykırılık bulunduğu yolunda yapılan ihbar, itiraz ve şikâyetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret buldukları,
 - 22) Sayım döküm sonucunun başkan tarafından sandık alanında bulunanlara ilan edildiği.
- (Not: Geçerli oy pusulalarının toplamı, siyasi partilerin ve varsa bağımsız adayın almış olduğu geçerli oy sayılarının toplamına eşit olmalıdır.)**
- Sayım ve döküm işlemleri tamamlandıktan sonra; Tüm partilerin aldığı oylar, varsa bağımsızların aldığı oylar ve geçersiz oyların toplamı; oy kullanan seçmen sayısına eşit olması gerekir.
- NOT: Sayım döküm cetveli ile sandık sonuç tutanağının imzalanmadan karşılaştırılarak kontrol edilmesi gerekmektedir.**

İl genel meclisi üyeliği seçimi ve belediye seçimi sandık sonuç tutanaklarının ilanı

MADDE 46- Seçim türüne göre düzenlenen sandık sonuç tutanağının onaylı bir sureti, sandık kurulu tarafından sandığın konulduğu bina veya yapıda herkesin görebileceği bir yere asılır. Bu tutanak oy verme gününden itibaren bir hafta süreyle asılı kalır. Sandık sonuç tutanağının birer sureti, yeteri kadar hazırlanarak sandık kurulu başkanı ve üyelerince imzalandıktan ve mühürlendikten sonra seçime katılma yeterliliği olan ve talep eden siyasi parti ve bağımsız adayların müşahitlerine verilir. Bu tutanaklar talep halinde öncelikle sandık kurulunun siyasi partili üyelerine imza karşılığında verilir. Ancak bu halde, o partinin müşahidine ayrıca tutanak verilmez. Müşahitlere verilecek sandık sonuç tutanakları, çok yapraklı kopyalı suret biçiminde hazırlanır. Sandık sonuç tutanağı verilen müşahit ve sandık kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile temsilcisi oldukları siyasi partinin adı veya bağımsız adayın adı ve soyadı sandık kurulu tutanak defterine yazıldıktan sonra tutanağın teslim alındığına dair imzaları alınır.

Sandık kuruluna, oy pusulasındaki siyasi parti ve bağımsız aday sayısından beş fazla sayıda sandık sonuç tutanağı verilir (298/105).

Köy ve mahalle muhtarlığı, ihtiyar heyeti/meclisi seçimlerindeki oy pusulalarına ilişkin özel hükümler

MADDE 47- Köy ve mahalle seçimlerinde adaylık usulü bulunmadığından, seçmenler diledikleri kimselere oy verebilirler ve muhtar ile ihtiyar meclisi/heyeti üye sayısı kadar ismin birlikte yazılı olduğu oy pusulasını zarfa koyarak sandığa atarlar (2972/32).

Kapalı oy verme yerinde bulunan beyaz kâğıt seçmen tarafından oy pusulası olarak doldurulabileceği gibi beyaz kâğıda basılan, teksir edilen, herhangi bir araçla veya elle çoğaltılan oy pusulaları da oy verme yerinde oy zarfına konularak sandığa atılır.

Ad ve soyadları aynı olan muhtar ve ihtiyar meclisi/heyeti üye adlarının yanına parantez içinde baba-anne adlarının, bu da aynı olduğu takdirde baba-anne adının yanına doğum tarihi yazılı oy pusulası kullanılır.

Köy ve mahalle muhtarlığı, ihtiyar heyeti/meclisi seçimlerinde geçersiz sayılacak oy pusulaları

MADDE 48-

A) Aşağıda yazılı oy pusulaları geçerli değildir (Bu oy pusulaları paketlenip üzeri mühürlenir ve sayısı yazılır.):

- 1) Beyaz kâğıda yazılmamış,
- 2) Hangi seçmen tarafından atıldığını belli edecek biçimde imza, mühür ve sair işaret taşıyan veya bu nitelikte zarftan çıkan veya zarf içinde el ilanı ve herhangi bir madde bulunan,
- 3) Sandık kurulunca okunamayan, oy verilen kişinin kim olduğu veya hangi seçim için kullanıldığı anlaşılmayan,
- 4) Bütünlüğü bozulacak şekilde yırtılmış veya koparılmış olan,
- 5) Zarfın içinden o seçime ait birlikte yazılmış oy pusulası yerine, muhtar ve ihtiyar heyeti/meclisi üyeliği seçiminde oy pusulasına tek muhtar adayının ismi veya sadece ihtiyar heyeti/meclisi adaylarının yazılı olduğu oy pusulaları,

Bir adaya ait muhtar ve ihtiyar meclisi/heyeti üyeliği oy pusulasında muhtarın isminin çizilerek (yerine isim yazılmadan) ve başka bir adaya ait muhtar ve ihtiyar meclisi/heyeti üyeliği oy pusulasında ise ihtiyar meclisi/heyeti üyelerinin isimlerinin tamamı çizilmek suretiyle bir zarfa konulması halinde, muhtar için ayrı oy pusulası, ihtiyar meclisi/heyeti için ayrı oy pusulası konulmuş olacağından, oy pusulaları geçersiz sayılır.

B) Aşağıdaki haller oy pusulalarını geçersiz kılmaz:

- 1) Zarfların açılması veya oyların okunması sırasında yırtılması.
- 2) Bütünlüğü bozulmaksızın bir kısmının kazaen yırtılması.

- 3) Herhangi bir şekilde lekelenmiş olup da bunun özel olarak işaret koymak amacıyla yapıldığının anlaşılabilmesi (298/101).
 - 4) Birlikte yazılan oy pusulası üzerinde ihtiyar meclisi/heyeti isimleri çizilip yerine o seçim çevresinde seçilecek sayı kadar kişinin elle yazılması.
 - 5) Birlikte yazılan oy pusulası üzerinde ihtiyar meclisi/heyeti isimleri çizilip yerine o seçim çevresinde seçilecek sayıdan daha az sayıda kişinin elle yazılması.
 - 6) “Aza” ve “Üye” kelimeleri eş anlamlı olduğundan, bu kelimelerden birinin yazılması.
 - 7) Muhtar ve ihtiyar meclisi/heyeti üyeliği seçiminde oy pusulalarına “EVET” veya “TERCİH” yazılı mührün basılması gerekmeyecek şekilde birlikte, “EVET” veya “TERCİH” yazılı mührün basılması,
 - 8) Aynı aday isminin bir oy pusulasında birden fazla yazılması (tek oy sayılır).
 - 9) Oy pusulasına muhtar adayının yanında tek ihtiyar heyeti/meclisi üyesi adayının yazılması,
- Not 1: Birlikte yazılan oy pusulası üzerinde ihtiyar meclisi/heyeti isimlerinden o seçim çevresinde seçilecek sayıdan daha fazla kişinin yazılması halinde ihtiyar meclisi/heyeti oyları geçersiz olmakla birlikte muhtara verilen oy geçerlidir.**
- Not 2: Muhtarlık için kullanılan oy pusulaları, muhtarlık için oy kullanma hakkı bulunan seçmen sayısından fazla çıkarsa, tüm muhtarlık oy pusulaları tekrar ayrı ayrı zarflara konularak sandığa atılır ve fazla kullanılan oy sayısı kadar zarf sandıktan çekilerek açılmadan ayrı olarak paketlenir ve bu husus tutanağa geçirilir.Sayım ve döküm işlemlerine bu işlem yapıldıktan sonra devam edilir.**

Köy ve mahalle muhtarlığı, ihtiyar heyeti/meclisi seçimlerinde sonucun sayım ve döküm cetvellerine geçirilmesi

MADDE 49- Köy ve mahalle seçimlerinde zarflardan çıkan oy pusulalarının sayım ve döküm işine geçilir. Her oy pusulası okundukça; cetvel yazıcı iki üyeden her biri, önlerindeki Örnek: 49 sayılı cetvele aşağıda açıklandığı şekilde bilgi ve işaretleri yazar, aynı işlemler Örnek: 48 sayılı cetvel için de tekrarlanır. Bu şekilde okunup sayım ve döküm cetvellerine geçirilmiş oy pusulalarını başkan, diğer görevli üyeye verir, o da bunları torbaya atar.

a) İlk oy pusulası okununca, pusulada yazılı kimsenin adı ve soyadı, köy ve mahalle muhtarları için kullanılan (Örnek: 49) sayılı sayım ve döküm cetvelinin yukarısında en soldaki sütuna yazılır ve sütundaki (1) rakamının üstü çizilir. İkinci oy pusulası okununca, şayet ilk pusuladaki kimseye oy verilmiş ise, onun sütunundaki (2) rakamı çizilmekle yetinilir; ikinci pusulada başka bir kimsenin adı varsa, onun adı ve soyadı, soldan ikinci sütuna yazılır ve sütundaki (1) rakamının üstü çizilir. Bunlardan sonraki pusulalarda yazılı adların, daha önce geçmiş adlardan olup olmamasına göre, yukarıdaki işlemler tekrar edilir.

Bir kimsenin oylarının toplamını bulmak için o kimseye ayrılmış olan sütunda çizilmiş bulunan en son rakama bakmak yetecektir. Bu rakam, mesela (50) ise, o kimse (50) oy almış demektir ve o sütunun en altındaki haneye rakamla ve yazı ile işlenecek sayı bu (50) rakamıdır.

Oy pusulalarının okunması ve cetvellere geçirilmesi bittikten sonra oy almış bir kimsenin adı ve soyadının yazılı olduğu sütunun altına, aldığı oy sayısı rakamla ve yazı ile yazılır. Oyların eşitliği halinde muhtarlık, ihtiyar heyeti/meclisi üyeliği seçimi tek sandıkta yapılmış ise, sandık kurulu tarafından ad çekme ile kazanan muhtar, ihtiyar heyeti/meclisi üyesi belirlenerek sonuç orada bulunanlara yüksek sesle ilan olunur. (Muhtarlık, ihtiyar heyeti/meclisi üyeliği seçimi birden çok sandıkta yapılmış ise, ad çekme işlemi ilçe seçim kurulu tarafından yapılır.) Bundan sonra da cetvellere tarih konur ve bunlar başkan ve üyeler tarafından imza edilir.

b) Köy ihtiyar meclisi ve mahalle ihtiyar heyeti üyelerine ait oyların sayımı ve dökümü için (Örnek: 48) sayılı cetvel kullanılır. Birinci oy pusulası okununca, orada yazılı kimselerin ad ve soyadları cetveldeki sütunların üst tarafındaki hanelere, her sütun bir kimseye ayrılmak şartıyla, soldan sağa doğru yazılır ve her bir adın altındaki (1) rakamı çizilir. İkinci oy pusulası okununca, bu pusulada yazılı kimselerin, daha önceki oy pusulasındaki yazılı kimselerden

olması halinde, onun adının altındaki (2) rakamı çizilmekle yetinilir; ikinci pusulada adı yazılı kimsenin ilk pusulada yazılı olanlardan başka birisi olması halinde, onun adı ve soyadı boş kalan ilk sütunun üstündeki haneye yazılır ve o sütundaki (1) rakamı çizilir. Üçüncü oy pusulası okununca bu pusulada geçen ad, daha önce geçmiş ve onun için bir sütun ayrılmış ise, o sütunun altındaki (2) veya (3) rakamı çizilmekle yetinilir; bu kimsenin adı ilk olarak geçiyorsa, kendisinin adı ve soyadı boş sütuna yazılır ve o sütundaki (1) rakamı çizilir. Daha sonraki pusulalarda geçen adların, daha önceki pusulalarda geçmiş ve kendileri için birer sütun ayrılmış kimseler olup olmamasına göre yukarıda yazılı işlemler tekrarlanır. Bir kimsenin oylarının toplamını bulmak için o kimseye ayrılmış olan sütunda çizilmiş bulunan en son rakama bakmak yetecektir. Bu rakam, mesela (50) ise, o kimse (50) oy almış demektir ve o sütunun en altındaki haneye rakamla ve yazı ile işlenecek sayı bu (50) rakamıdır.

Oy pusulalarının okunması ve cetvellere geçirilmesi bittikten sonra, oy almış her adayın adı ve soyadının yazılı olduğu sütunun altına, aldığı oy sayısı rakamla ve yazı ile yazılır. En yüksek oy alan adaydan başlanarak sıralanır. Oyların eşitliği halinde ad çekme ile kazanan üye ve sıralaması belirlenerek sonuç orada bulunanlara yüksek sesle ilan olunur. Bundan sonra cetvellere tarih konulur ve bunlar başkan ve üyeler tarafından imza edilir.

Köy ve mahalle muhtarlığı, ihtiyar heyeti/meclisi seçimine ait sayım cetveli sonucunun tutanağa geçirilmesi

MADDE 50- Köy ve mahalle muhtarlığı, ihtiyar heyeti/meclisi seçimlerinde oyların sayımı, sayım ve döküm cetvellere işlenmesi bittikten ve sandık kurulu başkanı sonuçları ilan ettikten sonra (Örnek: 51) sayılı tutanağa aşağıda yazılı bilgiler işlenir.

- a) Sandığın bulunduğu ilin, ilçenin ve seçim bölgesinin (her muhtarlık bir seçim bölgesidir) adı ile sandığın numarası, oy vermenin yapıldığı tarih ve gün,
- b) Oy sandığının, sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde bulunanlar önünde açılış saat ve dakikası, şayet sandık Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen saatten sonra açılmış ise bunun sebebi, oy verme saati bitiminde sırada bekleyen ve oy kullandırılan seçmen sayısı,
- c) Birden fazla sayım ve döküm yapılmış ise sayısı,
- ç) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,
- d) İlçe seçim kurulundan teslim alınan;
 - Toplam zarf sayısı,
 - Kullanılmayarak artan zarf sayısı.
- e) Sandık seçmen listesinde yazılı olup oy kullanan seçmenlerin sayısı,
- f) Sandık seçmen listesinde kayıtlı olmayan ancak kanun gereği oy kullanan seçmen sayısı,
- g) Oy kullanan seçmenlerin toplam sayısı,
- ğ) Sandıktan çıkan zarf sayısı,
- h) Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise, eşitliği sağlamak amacıyla; 298 sayılı Kanununun 98. maddesine göre yakılarak yok edilen zarf sayısı,
- i) Geçerli zarf sayısı,
- i) Geçerli oylar;
 - İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,
 - İtiraz üzerine geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulası toplamı,
 - Geçerli oy pusulalarının toplamı.
- j) Geçersiz oylar;
 - Geçersiz zarf sayısı,
 - Geçersizlik sebebi,
 - İçinden hiç oy pusulası çıkmayan boş zarf sayısı,
 - Geçersiz sayılan oy pusulası sayısı,
 - Geçersizlik sebebi,
 - Hesaba katılmayan oy pusulası sayısı,

→ Hesaba katılmama sebebi,

→ Geçersiz sayılan veya hesaba katılmayan oy pusulası toplamı.

k) Muhtar ve üyelerin aldıkları toplam geçerli oyların yazı ve rakamla belirtilecek sayısı,

l) Oy vermede veya oyların sayım dökümünde kanuna aykırılık bulunduğu yolunda yapılan ihbar, itiraz, şikâyetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret oldukları,

m) Sayım döküm sonucunun başkan tarafından sandık alanında bulunanlara ilan edildiği.

Geçerli oylar ile geçersiz veya hesaba katılmayan oyların toplamı; oy kullanan seçmen sayısına eşit olmalıdır.

Geçerli oyların toplamı; köy/mahalle muhtar adaylarının almış olduğu oyların toplamına eşit olmalıdır.

Muhtarlık seçiminde adaylık usulü olmadığından (Örnek: 51) sayılı tutanakta yer alan (adayın adı ve soyadı) sözlerinden maksat, kendisine oy verilmiş kimsedir (298/100, 105).

NOT: Sayım döküm cetveli ile sandık sonuç tutanağının imzalanmadan karşılaştırılarak kontrol edilmesi gerekmektedir.

Köy ve mahalle muhtarlığı, ihtiyar heyeti/meclisi seçimi sonucunu gösterir sandık sonuç tutanağının asılması

MADDE 51- Bu Genelge'nin 50. maddesine göre düzenlenen imzalı ve onaylı Örnek: 51 sayılı tutanak, sandık kurulu başkanı tarafından sandık çevresi içinde herkesin görebileceği bir yere asılır. Bu tutanak bir hafta süre ile olduğu yerde asılı kalır.

Kendilerine muhtarlık için oy verilen kimseler tutanağın muhtar adayına, üyelik için oy verilen kimseler üye adayına ait olan sütununa geçirilir.

Sayım ile ilişkin kâğıt ve belgelerin paketlenerek torbaya konulması

MADDE 52- Sandık kurulları, her seçim türüne ilişkin kâğıt ve belgeleri ayrı ayrı olmak üzere, ilçe seçim kuruluna teslim etmek için aşağıdaki şekilde hazırlar;

a) Zarflar açıldıktan sonra hesaba katılan ve geçerli sayılan oy pusulalarını,

b) Zarflar açıldıktan sonra itiraz üzerine geçerli sayılan oy pusulalarını,

c) Zarflar açıldıktan sonra hesaba katılmayan oy pusulalarını,

ç) Açılmadan geçerli sayılmayıp saklanan zarfları,

d) Kullanılmayarak artan ve iptal edilmiş bulunan oy pusulalarını,

e) Kullanılmayarak artan zarfları,

f) Alt tarafı imzalı sayım ve döküm cetvellerini,

g) Sandık kurullarınca düzenlenen Örnek: 51, 53, 54, 54/1, 54/2 sayılı tutanakları,

ğ) Geçerli sayılmış zarfları,

h) Tutanak defterini,

ı) Sandık seçmen listesini,

Ayrı ayrı paketler halinde sararak, üzerlerine sayılarını yazıp, üstlerini sandık kurulu mührü ile mühürleyip imzaladıktan sonra tamamını torbaya koyup ağzını yine kurul mührüyle mühürler ve imzalar.

Not: Sandık kurulu başkanı sandık alanında seçimle ilgili hiçbir seçim evrakının unutulmamasına özen gösterir.

Sayım ile ilişkin torba (kâğıt ve belgelerin) ilçe seçim kurulu başkanına veya görevli geçici ilçe seçim kurulu başkanına teslimi

MADDE 53- Hazırlanan mühürlü torba ve sandık kurulu mührü, ilçe seçim kurulu başkanlığınca yapılacak düzenlemeye göre; sandık kurulu başkanı ile ad çekme yoluyla belli edilecek en az iki üye tarafından hiçbir gecikmeye meydan verilmeksizin ve hiçbir yere uğranmaksızın en kısa zamanda, ilçe seçim kurulu başkanına veya görevli geçici ilçe seçim

kurulu başkanına teslim edilir. Bu maddeye aykırı hareket edenler hakkında cezai kovuşturma yapılır.

Kurulun diğer üyeleri ile gözlemciler de isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanırsa başkanla birlikte gidebilirler.

İlçe seçim kurulu, torba ve sandık kurulu mührünü alarak, torbayı getiren üyeler önünde açıp içindekiler hakkında, bu seçimler için sandık kurulu başkanına teslim edilmiş olan torba için Örnek: 40 sayılı tutanağı üç nüsha olarak düzenler.

Bu tutanağın alt tarafı, torbayı ve mührü teslim edenlerle ilçe seçim kurulu başkanı ve üyelerden biri tarafından imzalanır. Bu tutanağın bir örneği sandık kurulu başkanına verilir. Bir örneği de il seçim kuruluna gönderilecek evraka bağlanır.

Ayrıca seyyar sandık kurulları için, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfların sayısı tutanağa (Örnek 88/B) geçirilerek bunlarla birlikte oy sandığı, sandık kurulu mühürleri ile diğer oy kullanma araç ve gereçlerini sandık kurulu başkanı ile ad çekme yoluyla belli edilecek siyasi partili en az iki üye tarafından hiçbir gecikmeye meydan verilmeksizin ve hiçbir yere uğranmaksızın en kısa zamanda, sandık kurulunun bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna Örnek 88/B sayılı "Seyyar Sandık Kurulu Tarafından İlçe Seçim Kuruluna Teslim Edilecek Malzemeyi Gösterir Tutanak" ile teslim eder.

Sandık kurullarınca kullanılacak ve düzenlenecek basılı kâğıtlar

MADDE 54- Sandık kurullarının kullanacağı ve düzenleyeceği basılı kâğıtlara bu Genelge'nin çeşitli maddelerinde değinilmiş veya bazıları örnek sayıları ile birlikte açıkça belirtilmiştir. Ayrıca, kurulların çalışmalarını kolaylaştırmak ve kendilerini denetlemelerini sağlamak üzere bunların tamamı, hangilerinin hangi seçim veya iş için kullanılacağı ve düzenleneceği aşağıda gösterilmiştir.

a) Seçimle ilgili genel nitelikte basılı kâğıtlar;

- Örnek: 19; 298 sayılı Kanunun oy verme serbestliğine ve gizliliğine dair hükümlerini içeren bu levha sandık kurullarınca kapalı oy verme yerine asılır.

- Örnek: 20 sayılı "Uyarı Levhası" sandık çevresinde seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri bir yere asılır.

- Örnek: 2 No.lu sandık kurullarınca kullanılacak sandık seçmen listesi; seçmenin isminin bulunması ve oyunu kullanan seçmenlerin imzalarının alınmasında,

- Örnek: 2-C No.lu Sandık Çevresine Asılacak Seçmen Listesi; sandık çevresinde seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilmeleri amacıyla, kullanılır.

b) Seçimlerin özelliklerine göre hazırlanmış basılı kâğıtlar;

1) İl genel meclisi üyeleri seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar:

- Örnek 50; İl Genel Meclis Üyeliği Seçimi Sayım Döküm Cetveli iki nüsha düzenlenir.

- Örnek 53; İl Genel Meclis Üyeliği Seçimi Sandık Sonuç Tutanağı, sayım-döküm işlemleri sırasında elde edilen bilgilerden ve sayım-döküm cetveli sonucundan yararlanılarak yeteri kadar düzenlenir. Bu tutanak, sandık çevresi içinde herkesin görebileceği bir yere asılır, burada bir hafta süreyle asılı kalır, onaylı birer örneği siyasi partilere ve isterlerse bağımsız adaylara veya müşahitlere verilir.

2) Belediye seçimlerinde:

a) Büyükşehir belediye başkanı seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar;

- Örnek: 49/1; Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimi Sayım Döküm Cetveli

- Örnek: 54/1; Büyükşehir Belediye Başkanı Seçimi Sandık Sonuç Tutanağı

b) Belediye başkanı seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar;

- Örnek: 49/2; Belediye Başkanlığı Seçimi Sayım Döküm Cetveli

- Örnek: 54; Belediye Başkanı Seçimi Sandık Sonuç Tutanağı,

c) Belediye meclisi üyeleri seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar;

- Örnek: 49/3; Belediye Meclisi Üyeliği Seçimi Sayım Döküm Cetveli,
- Örnek: 54/2; Belediye Meclisi Üyeliği Seçimi Sandık Sonuç Tutanağı
- Örnek:75; Her siyasi partinin belediye meclisi üyeleri kesin adaylarını gösteren liste (Bu liste il seçim kurulu tarafından hazırlanır. Listenin birisi sandık seçmen listesi ile birlikte sandık alanına, diğeri kapalı oy verme yerine asılır.)

3) Köy seçimlerinde:

a) Muhtar seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar;

- Örnek: 49; Mahalle veya Köy Muhtarlığı Seçiminde Sandık Kurullarınca Kullanılacak Sayım ve Döküm Cetveli iki nüsha olarak düzenlenir.

- Örnek: 51; Köy Muhtarı ve İhtiyar Meclisi Üyeliği, Mahalle Muhtarı ve İhtiyar Heyeti Üyeliği Seçimi Sandık Sonuç Tutanağı, sayım- döküm işlemleri sırasında elde edilen bilgilerden ve sayım-döküm cetveli sonucundan yararlanılarak yeteri kadar düzenlenir. Bu tutanak, sandık çevresi içinde herkesin görebileceği bir yere asılır, burada bir hafta süreyle asılı kalır.

b) Köy ihtiyar meclisi üyeleri seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar;

- Örnek: 48; Köy İhtiyar Meclisi Üyeliği, Mahalle İhtiyar Heyeti Üyeliği Seçiminde Sandık Kurullarınca Kullanılacak Sayım ve Döküm Cetveli iki nüsha olarak düzenlenir.

- Örnek: 51; Köy Muhtarı ve İhtiyar Meclisi Üyeliği, Mahalle Muhtarı ve İhtiyar Heyeti Üyeliği Seçimi Sandık Sonuç Tutanağı, muhtar için düzenlenen aynı tutanağa işlenir.

4) Mahalle seçimlerinde: -Mahalle muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri seçimi için düzenlenecek basılı kâğıtlar köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyeleri için düzenlenecek kâğıtların aynıdır.

Şikâyet ve itiraz

MADDE 55- Sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine veya herhangi bir kimsenin, 298 sayılı Kanunun koyduğu yasaklara aykırı hareketlerine karşı, bu işlem veya tedbirlerin veya sair işlemlerinin düzeltilmesi veya bu Kanunun koyduğu yasaklara uymayanların bu hareketlerinin önlenmesi için sandık kurullarına başvurulabilir. Bu şekildeki başvuruya şikâyet denilir. Sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın 298 sayılı Kanuna aykırı olması nedeniyle kaldırılması veya bu Kanuna uygun hale getirilmesi için ilçe seçim kurullarına başvurulabilir. Bu başvuruya da itiraz denilir (298/110, 116, 119).

Şikâyet ve itiraza yetkili kimseler

MADDE 56- Şikâyet ve itiraza yetkili kimseler şunlardır;

a) Seçme yeterliliğine sahip seçmenler;

b) Siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin (il ve ilçe kuruluşlarının) başkanları veya vekilleri,

c) Siyasi partiler ve bağımsız adayların müşahitleri,

ç) Adaylar (298/110, 116).

Şikâyetlerin nasıl yapılacağı ve sözlü şikâyetin tutanağa geçirilmesi

MADDE 57- Şikâyet dilekçe ile veya sözle yapılabilir. Sözlü şikâyetler gerekçesiyle birlikte özel bir tutanağa yazılır. Bu tutanak; adı, soyadı ve adresi de yazılarak şikâyetçiye imza ettirilir. Şikâyetçi imza atamaz ise sol elinin baş parmağı bastırılır (298/112).

Şikâyet üzerine yapılacak inceleme

MADDE 58- Şikâyet dilekçesini alan veya şikâyeti yukarıdaki madde gereğince tutanağa geçiren sandık kurulu, ilk önce şikâyetçinin bu Genelge'nin 56. maddesine göre şikâyete yetkili kimselerden olup olmadığını inceler ve şikâyetçi, şikâyete yetkili kimselerden değilse, başka bir husus üzerinde durmaksızın şikâyeti hemen reddeder. Kurul, şikâyetçinin şikâyete yetkili kimselerden olduğunu anlarsa, o zaman şikâyetin haklı veya yerinde olup olmadığını inceler.

Şikâyetin karara bağlanması

MADDE 59- Şikâyetin haklı veya yerinde görülmesi halinde kurul, karar yazmaya ihtiyaç olmaksızın, şikâyet konusu tedbir veya işlemi düzeltir yahut bu tedbir veya işlemi kaldırır.

Şikâyetçinin yetkili olmaması veya şikâyetin süresinden sonra yapılmış olması ya da haksız yahut yersiz görülmesi halinde kurulca şikâyetin reddine karar verilir. Bu halde kurulun kararını tutanak defterine yazması ve bu kararın başkan ve üyeler tarafından imzalanması gerekir.

Kurul kararları salt çoğunlukla yani kurul başkan ve üyelerinin yarıdan fazlasının oylarının o karar üzerinde toplanmasıyla verilir. Oylarda eşitlik halinde başkanın katıldığı tarafın oyu üstün tutulur.

Şikâyetin reddine ilişkin kararın bir örneği şikâyetçiye verilir (298/117).

Şikâyetin süresi ve süresinden sonra yapılacak şikâyetin reddi

MADDE 60- Şikâyet en geç, seçim sonuçlarını tespit eden tutanağın sandık kurulunca düzenlenmesi (yazılıp imzalanması) anına kadar sandık kuruluna ulaşmalıdır.

Tutanak imzalandıktan sonra yapılan sözlü şikâyetlerin veya verilen şikâyet dilekçelerinin sürenin geçmiş olması sebebiyle reddine karar verilir (298/127).

Sandık kurullarının kararlarına itiraz

MADDE 61- Bir şikâyetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile seçim sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı itiraz olunabilir.

İtirazda bulunabilecek olanlar, bu Genelge'nin 56. maddesi gereğince şikâyete yetkili olan kimselerdir.

İtiraz edene alındı kâğıdı verilmesi ve sandık kurullarının itirazı ilçe seçim kuruluna ulaştırması

MADDE 62- İtirazlar, sandık kurullarınca seçim sonuçlarını gösteren tutanağın düzenlenmesine kadar, sandık kurulu aracılığı ile sözlü veya dilekçe verilerek ileri sürülebilir. Sözlü itiraz, sandık kurulunca gerekçesi ile birlikte özel bir tutanağa geçirilir. Bu tutanak; adı, soyadı ve adresi de yazılarak itiraz edene imza ettirilir; itiraz eden imza atamaz ise sol el başparmağı bastırılır.

Gerek sözlü, gerek yazılı itirazların ileri sürülmüş olduğunu ve yapıldığı tarihi gösteren bir alındı kâğıdı itiraz edene verilir.

Sözlü itiraza ait tutanak veya itiraz dilekçesi ile itiraz eden tarafından bunlara eklenen deliller ve itiraza uğrayan sandık kurulu kararı, itiraz eden veya güvenilir bir kimse eliyle sandık kurulunca derhal ilçe seçim kuruluna yollanır (298/71-4, 112-1, 128).

İtiraz üzerine verilecek karara sandık kurulunun uyma zorunluluğu

MADDE 63- İtiraz üzerine ilçe seçim kurulu başkanınca veya ilçe seçim kurulunca verilen karar ile sandık kurulunun bir işlemi veya tedbiri düzeltilirse veya sandık kurulunun kararı hükümsüz bırakılırsa, bu karar hemen sandık kuruluna bildirilir. Sandık kurulu bu karara uymak, başka bir ifadeyle kararı olduğu gibi yerine getirmek zorundadır (298/127).

Şikâyetin veya itirazın sandık işlerini durdurmaması

MADDE 64- Sandık kurullarının kararlarına veya tutanakları düzenleme işlerine itiraz edilmiş veyahut kurulların veya başkanlarının işlemlerine yahut tedbirlerine karşı şikâyet edilmiş olması, oy vermeye ve her türlü seçim işlerinin devamına engel olmaz. Diğer bir ifadeyle herhangi bir itiraz veya şikâyet yokmuş gibi seçim işlerine sandık kurullarınca devam olunur (298/118).

Kararların bildirilmesi veya tebliği

MADDE 65- İtiraz üzerine kesin olmayarak verilen kararlar itiraz eden hazır ise sözlü bildirilir. Sözlü bildirmede, kararın bildirildiği gün ve saat tutanağa geçirilerek kendisine imza ettirilir. **İsterse kararın bir örneği de verilir.** İtiraz eden hazır değilse, seçim kurullarının bulunduğu belde veya şehirde muayyen bir yer gösterilmiş olması halinde, karar bu yere asılmak suretiyle tebliğ olunur.

Kurulların kesin olan kararları tebliğ olunmaz. Ancak, itiraz eden başvurduğu takdirde, kendisine gösterilir ve isterse bir suret de verilir (298 /114).

MADDE 66- Bu Genelge, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınarak, 298 sayılı Kanununun 14. maddesinin 10. bendi uyarınca ve Yüksek Seçim Kurulunun 26/12/2018 gün ve 1129 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

2/C.4-138/II SAYILI GENELGE**138/II SAYILI GENELGE SEYYAR SANDIK KURULLARININ OLUŞUMU İLE GÖREV VE YETKİLERİ**

Ankara - 2019

Kapsam

MADDE 1- Bu Genelge; seyyar sandık kurullarının oluşumu ile görev ve yetkilerini, yapacakları iş ve işlemleri, oy verme şekli ile ilgili esas ve usulleri kapsar.

Seyyar sandık kurullarının oluşumu

MADDE 2- Seyyar sandık kurulu, bir başkan, altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur ve asıl üyeleri ile toplanır.

Seyyar sandık kurulunun ilişkilendirileceği sandık kurulunun belirlenmesi

MADDE 3- İlçe seçim kurulu başkanı, ulaşım, seyyar sandık sayısı, sabit sandık kurulan binaların konumu ve sandık sayılarını dikkate alarak seyyar sandık kurulu ile sabit bir sandık kurulunu ilişkilendirir. Bu ilişkilendirmede sandık kurullarının işlemlerinin seri, rahat, güvenli, kolay ulaşılabilir ve herhangi bir aksamaya mahal vermeyecek şekilde belirlenmesine özen gösterir. Bu belirleme, imkânlar ölçüsünde aynı binadaki sabit sandıkların ilişkilendirilmesi suretiyle ve birden fazla seyyar sandık olması halinde sandığın konulduğu binadaki son sandıktan başlamak üzere geriye doğru yapılır.

Seyyar sandık kurulu başkanının belirlenmesi

MADDE 4- İlçede görev yapan tüm kamu görevlilerinin (298 sayılı Kanununun 26. maddesinde sayılanlar hariç) listesi, mülki idare amiri tarafından yerleşim yeri adresleri esas alınmak suretiyle ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilir. İlçe seçim kurulu başkanı, bu kamu görevlileri arasından ihtiyaç duyulan seyyar sandık kurulu başkanı sayısının iki katı kamu görevlisini ad çekme suretiyle tespit eder ve bu kişiler arasından mani hali bulunmayanları seyyar sandık kurulu başkanı olarak belirler. Seyyar sandık kurulu başkanının göreve gelmemesi halinde, kamu görevlileri arasından belirlenen üye, bu üyenin de bulunmaması durumunda en yaşlı üye kurula başkanlık eder. (298/22).

Seyyar sandık kurulu üyelikleri

MADDE 5- İlçe seçim kurulu başkanı, seçime katılma yeterliliğine sahip ve o ilçede teşkilatı bulunan siyasi partilerden, son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olan beş siyasi parti tarafından, seçim takvimi dikkate alınarak kendilerine tanınan beş günlük süre içinde bildirilen birer asıl ve birer yedek üye isimleri arasından seyyar sandık kurulu üyelerini tamamlar. Bu yöntemle tespit edilen seyyar sandık kurulu üye sayısı beşten az olduğu takdirde, eksik kalan üyelikler, aynı şartları taşıyan diğer siyasi partilerden, aldıkları oyların büyüklük sırasına göre aynı usulle tamamlanır. Oylarda eşitlik halinde ad çekilir. Buna rağmen beş asıl ve beş yedek üyenin tümü belirlenemediği takdirde, seçime katılma yeterliliğine sahip ve o ilçede teşkilatı bulunan diğer siyasi partiler arasından ad çekilir. Ad çekmedeki sıraya göre, eksik üyelik sayısı kadar adı çıkan siyasi partinin, aynı usulle bildireceği kimselerle seyyar sandık kurulu üyelikleri tamamlanır. İlçe seçim kurulu başkanı, seyyar sandık kurulunun kalan bir asıl ve bir yedek üyesini belirlemek için önce, 298 sayılı Kanunun 22. maddenin birinci fıkrası uyarınca bildirilen listeden seyyar sandık kurulu başkanı olarak belirlenmeyenler arasından, ihtiyaç duyulan seyyar sandık kurulu üye sayısının iki katı kamu görevlisini ad çekme suretiyle tespit eder ve bu kişilerden mani hali bulunmayanları seyyar sandık kurulu asıl ve yedek üyesi olarak belirler. Üyeliklerin bu şekilde doldurulması mümkün olmazsa, eksiklikler, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, o çevrede bulunan ve seyyar sandık kurulunda görev verilmesinde sakınca olmayan kimseler arasından tamamlanır (298/23).

Seyyar sandık kurullarında görev alamayacaklar

MADDE 6- İdare amirleri, zabıta amir ve memurları, Askeri Ceza Kanununun 3. maddesinde yazılı (sivil memurlar dâhil) askeri şahıslar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve adaylar seyyar sandık kurullarına seçilemezler (298/26).

Seyyar Sandık kurullarının teşekkülüne karşı şikâyet ve itiraz

MADDE 7- Seyyar sandık kurullarının teşkiline dair şikâyet, ilçe seçim kurulu veya başkanı tarafından yapılan işlemlerin düzeltilmesi için bu işlemlerin neticesinden itibaren bu kurullara veya başkanlarına sözlü olarak veya dilekçeyle iki gün içinde (26-27 Şubat 2019 tarihleri arasında) 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 110. maddesinde gösterilenler tarafından yapılır. Şikâyetin reddine dair kararlara karşı, 1 Mart 2019 Cuma gününe kadar il seçim kuruluna itiraz olunur. İl seçim kurulu 2 Mart 2018 Cumartesi günü kararını kesin olarak verir. Bu şikâyetin yapılmamış olması sandık kurulunun teşekkülüne karşı itiraza engel olmamakla birlikte, itirazın sandık kurulunun teşekkülünden itibaren yukarıda belirtilen sürede yapılması şarttır (298/119).

Seyyar Sandık kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 8- Seyyar sandık kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Sandığın taşınmasında ve seçmenin hastalığı dikkate alınarak oy kullanma sırasında gerekli önlemleri almak (Gerekirse maske takılması, vb),
- b) Oyun gizliliğini sağlamak amacıyla seyyar oy kabininin yerleştirilmesini ve seçmenin rahat oy kullanmasını sağlayacak tedbirleri almak,
- c) Görev yaptığı seyyar sandığın seçmen listesinde kayıtlı olmayıp da, başka bir sandık seçmen listesinde kayıtlı olan sandık kurulu başkan ve üyelerine, seyyar sandık kurulu üyelerini görev yerlerine ulaştırmak için görevlendirilen kişilere ve varsa o sandığın güvenliğini sağlamakla görevli kolluk görevlilerine ilçe seçim kurulundan aldıkları belgelere istinaden oy kullandırmak, oy kullandıkları seçmen listesinin sonuna yazmak, imzalarını almak ve belgeleri ilçe seçim kuruluna teslim etmek,
- ç) Seyyar sandıktan çıkan zarfları saymak, “Seyyar Sandık Kurulunca Düzenlenecek Uygunluk Tespit Tutanağı” ile önceden ilişkilendirilen ve sayımın yapılacağı sabit sandık kuruluna teslim etmek,

- d) Oy verme işleri hakkında ileri sürülecek şikâyet ve itirazları incelemek ve karara bağlamak, kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak,
 - e) Sandık kurulu tutanak defteri ile gerekli diğer tutanakları düzenlemek ve altını imzalamak,
 - f) İlişkilendirildiği sandığa oy kullanılan zarfların tesliminden sonra elinde kalan malzemeyi sandık ve seyyar oy kabini dışında torbaya koyarak, Örnek 88/B sayılı “Seyyar Sandık Kurulu Tarafından İlçe Seçim Kuruluna Teslim Edilen Malzemeyi Gösterir Tutanak” ile bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna teslim etmek,
 - g) Kanunlarla ve Yüksek Seçim Kurulu genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak (298/71-6).
- Oy verme işlemlerini, müşahitler de isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanmak suretiyle izleyebilirler.

Seyyar sandık kurulu başkanının öncelikle yapacağı işler

MADDE 9- Seyyar sandık kurulu başkan ve üyeleri; oy verme günü saat 06.00 da bağlı olduğu ilçe seçim kurulu başkanlığında hazır bulunmak ve ilçe seçim kurulu başkanından aşağıda yazılı oy verme araçlarını kontrol ederek tutanakla teslim almak zorundadırlar. Görev sırasında kullanacakları araç, sürücüsü ile birlikte ilçe seçim kurulu başkanlığınca temin edilir. Sandık kurulu başkanınca;

- a) Görevli olduğu sandık için ağzı mühürlü kese içine konulmuş numaralı sandık kurulu mührü ve iki adet “TERCİH” veya “EVET” yazılı mührü,
 - b) Filigranlı kâğıttan üretilmiş ve Belediye başkanlığı (büyükşehir belediye başkanlığı dâhil), belediye meclisi üyelikleri, il genel meclisi üyelikleri seçimleri için ayrı ayrı olmak üzere, üstü il seçim kurulu tarafından numaralanıp mühürlenmiş birleşik oy pusulası paketlerini, (Oy pusulası paketleri ilçe seçim kurulunca 50 adetlik paketler olarak önceden hazırlanır.)
 - c) Filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi bulunan ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan (SARI) renkli oy zarflarına ait paketi (Oy zarfı paketleri ilçe seçim kurulunca 50 adetlik paketler olarak önceden hazırlanır.)
 - ç) Oy sandıklarının önüne yapıştırılacak sandık numarasını gösterir levha,
 - d) İstampa, ıstampa mürekkebi, mühür mumu ve sicim ile sayfaları ilçe seçim kurulu başkanlığınca mühürlenmiş tutanak defteri, sayım cetvelleri ve tutanak kâğıtları, tükenmez kalem, maske,
 - e) Her sayfası ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlü ve sonu onaylı olan iki nüsha seyyar sandık seçmen listesi,
 - f) Sahiplerine verilememiş olan seçmen bilgi kâğıtları,
 - g) Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir 138 sayılı Genelge,
 - h) Seyyar Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir 138/II sayılı Genelge,
 - i) Seyyar sandık kurulu başkan ve üyeleri ile o sandığın güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçlerinin ve ilçe seçim kurulu tarafından seyyar sandık kurulu başkan ve üyelerini görev yerine ulaştırmak için görevlendirilmiş kişilerin oy kullanma haklarının bulunduğu dair belgeler,
 - i) Seyyar oy verme kabini ve oy sandığı
 - j) İmza cetveli
- ilçe seçim kurulundan temin edilir.

Seyyar sandık kurulunun andiçmesi

MADDE 10- Seyyar sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü, göreve başlamadan önce, ilk iş olarak, birer birer aşağıdaki şekilde and içer. "Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için, görevimi kanuna göre, dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim." (298/70).

Başkan veya üyelerden bir kısmının göreve gelmemesi (Çoğunluğun sağlanması)

MADDE 11- Seyyar sandık kurulu üyelerinden biri veya birkaçı göreve gelmezse veya görevini yapmazsa, ceza hükümleri saklı kalmak üzere, yerine yedek üyelerden biri getirilir. Şayet, bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri sayısı (başkan hariç) üçten aşağı düşerse bu konu tutanağa geçirilir ve eksiklikler, o seçim bölgesinde seçme yeterliliğine sahip, okur-yazar olanlar arasından başkanın seçeceği kimselerle tamamlanır. Seyyar sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi veya bırakıp gitmesi halinde, yerine kamu görevlileri arasından belirlenen üye, bu üyenin de bulunmaması durumunda en yaşlı üye kurula başkanlık eder. Yaş konusunda uyuşmazlık çıkarsa resmi kimlik belgesindeki bilgi esas alınır. Doğum tarihlerinin de aynı olması durumunda ad çekilir. Göreve gelmeyen veya bırakıp giden başkan yahut üyenin yerine görevlendirilen kişi, önceki başkan veya üye daha sonra gelse dahi görevini sürdürür. Seyyar sandık kurulu başkanı ve üç üyenin hazır bulunması halinde eksik üyeliklerin tamamlanması yoluna gidilmez.

Seyyar sandığın konulacağı yerin belirlenmesi

MADDE 12- Seyyar sandığın konulacağı yer, yatağa bağımlı seçmenin evinde oy kullanma rahatlığı sağlanacak şekilde belirlenir.

Seyyar oy kabini

MADDE 13- Oyun gizliliğini sağlamak amacıyla seyyar oy kabini seçmenin rahat oy kullanmasını sağlayacak şekilde belirlenir.

Oy verme gününde sandık kurulunun toplanma zamanı ve hemen yapacağı işler

MADDE 14- Seyyar sandık kurulu oy verme günü olan 31 Mart 2019 Pazar günü oy verme saatinden en az bir saat önce sandık başında toplanarak andiçer. Başkan, ilçe seçim kurulundan kontrol ederek teslim almış olduğu keseyi açarak ilçe seçim kurulunun bulunduğu binada sandık kurulu mührünü ve ayrıca "TERCİH" veya "EVET" mührünü masanın üzerine koyar. Bundan sonra seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit ederek sandığın kapağını kapatır ve kapağı mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık kurulu mührü ile mühürlür. Seyyar sandık kurulu; ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldığı ve filigranlı kâğıttan üretilmiş, üzeri İl Seçim Kurulunca numaralanıp mühürlenerek paketlenmiş birleşik oy pusulaları paketlerini açıp, her paket ayrı ayrı olmak üzere tümünü sayar; birleşik oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürlür ve birleşik oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasının sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir. Seyyar sandık kurulu ilçe seçim kurulundan teslim alınan filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan sarı renkte bastırılmış olan oy zarflarını sayar, her zarfın üzerine sandık kurulu mührünü basar ve zarfların sayısı ile her birinin ön yüzünün sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir. Sandık kurulu, sandık numarasını gösteren levhayı sandığın önüne yapıştırır. Seyyar sandık kurulu bu işlemlerden sonra, seçmenlerin adreslerine göre bir güzergâh belirler ve sandık seçmen listesinde kayıtlı olan tüm seçmenlerin bildirdikleri adreslere tahsis edilen araçla gider. Adreste seçmenin bulunmaması veya makul sürede kapının açılmaması durumunda, bu husus sandık seçmen listesine şerh düşülür ve aynı zamanda tutanak defterine işlenerek imza altına alınır. Bu durumda o seçmenin adresine tekrar gidilmez.

Kurulca yapılacak işlemler, alınacak tedbirler

MADDE 15- Kanun gereği seyyar sandık kurulunca alınması gereken tedbirler ve yapılması gereken işlemler üzerinde anlaşma olmadığı takdirde, kurulu oluşturan üyelerin yarısından bir

fazlasının görüşüne göre karar alınır veya işlem yapılır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın görüşü üstün tutulur. Seyyar sandık kurulu tarafından verilen kararlar veya yapılan işlemler varsa matbu tutanağa, yoksa olayın mahiyetine göre tutanak defterinin boş sayfalarına sırayla yazılarak başkan ve üyeler tarafından imzalanır. Kanuna göre başkan tarafından yapılması gereken işler ve özel olarak sandık başında yapılacak işler (açıklamalar ve uyarmalar) üyeler tarafından da yapılabilir.

Oy verme yetkisi

MADDE 16- Onaylı seyyar sandık seçmen listesinde yazılı her seçmen, oy verme yetkisine sahiptir. 298 sayılı Kanun'da sayılan istisnalar dışında, seyyar sandık seçmen listesinde kaydı olmayanların oy kullanmalarına izin verilmez. Her seçmen, kanunda sayılan istisnalar dışında, hangi seyyar sandık seçmen listesinde kayıtlı ise ancak o sandıkta oy kullanabilir. Bir seçmen, aynı seçim türü için birden fazla oy kullanamaz.

Oy verme düzeni

MADDE 17- Seyyar sandık başında seçmene, vereceği oy hakkında hiçbir kimse müdahale, telkin veya tavsiyede bulunamaz. Seçmen oy kullanamayacak durumda ise oyun gizliliğini ihlal etmeyecek şekilde bir yakınının yardımı ile oy kullanması sağlanır.

Oy verme süresi

MADDE 18- Oy verme günü, saat 08.00'den 17.00'ye kadar geçecek zaman, oy verme süresidir. Ancak Yüksek Seçim Kurulunun 19/12/2018 gün ve 1117 sayılı kararı uyarınca; Adıyaman, Ağrı, Artvin, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Kars, Malatya, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Ordu, Rize, Siirt, Sivas, Trabzon, Tunceli, Şanlıurfa, Van, Bayburt, Batman, Şırnak, Ardahan, Iğdır ve Kilis illerinde oy vermenin başlangıç ve bitiş saatleri 07.00- 16.00 olarak uygulanır. Oy vermenin bitiş saati geldiği halde, seyyar sandık seçmen listesinde yer almasına rağmen adresine gidilemeyen seçmenler varsa, bu seçmenlerin adreslerine gidilerek oy vermeleri sağlanır. Oy vermenin bitiş saatinden önce, seyyar sandık seçmen listesinde yer alan tüm adreslere gidilerek oy verme işleminin tamamlanması halinde seyyar sandık kurulu ilişkilendirildiği sandık kurulunun bulunduğu yere giderek sandıkların açılış saatini burada bekler. Sandıklar, açılış saatinde ilişkilendirildiği sandıkla beraber açılır.

Seçmenin kimliğinin tespiti

MADDE 19- Adresine gidilen seçmen; Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan; Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı, Geçici Kimlik Belgesi, nüfus cüzdanı, resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi, hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, avukat, noter ve askerî kimlik kartı gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden birini başkana verir ve seçmen sıra numarasını söyler. Bu belgelerden birini vermeyen seçmen oy kullanamaz. (298/87, 91). Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri seçmenin kimliğinin tespitinde geçerli değildir (298/87). Üzerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası olmayan resimli ve resmî bir kimlik belgesi ibraz eden seçmenin oy kullanabilmesi için, bu belgelerin yanında ayrıca seçmen bilgi kâğıdını veya nüfus müdürlüklerince verilmiş nüfus kayıt örneğini ibraz etmesi şarttır.

Oy verme

MADDE 20- a) Oy vermeden önceki işler; Seyyar sandık kuruluna kayıtlı seçmen, oyunu kullanmadan önce kimlik belgesini ve varsa seçmen bilgi kâğıdını başkana verir ve kimliğini ispat eder. Sandık kurulu başkanı, adrese giderken oy zarfı ve pusulaları ile seyyar sandık

seçmen listesi ile sandık kurulu mührünü ve EVET/TERCİH mührlerini bir keseye koyarak yanına alır. Seyyar sandık kurulu üyelerinden biri sandığı, diğeri seyyar oy kabinini taşır.

b) Oy verme işlemi; Seyyar sandık kurulu tarafından seçmenin adı seyyar sandık seçmen listesinde bulunduktan sonra, seçmene oy kullanılır. Başkan, kanuna uygun biçimde hazırlanmış ve mühürlenmiş oy zarfı ile birleşik oy pusulasını, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığını ve arkasının sandık kurulu mührü ile mühürlü olduğunu, kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterdikten sonra "TERCİH" veya "EVET" mührünü seçmene vererek seyyar oy kabinini seçmenin en rahat oy kullanabileceği şekilde yerleştirir. Başkan tarafından seçmene;

ba) Birleşik oy pusulalarında tercih ettiği siyasi parti veya bağımsız aday için ayrılan bölümden dışarı taşırmamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması, "TERCİH" veya "EVET" mührü dışında herhangi bir yerine imza atmaması veya işaret koymaması, aksi halde oyunun geçersiz sayılacağı, birleşik oy pusulalarını düzgün bir şekilde katlayıp zarfa koyması ve yapıştırması gerektiği,

bb) Birleşik oy pusulalarından başka, zarfa hiçbir şey koymaması, aksi halde kullandığı oyun geçersiz olacağı,

bc) Seçmene birleşik oy pusulaları verildikten sonra hata veya başka bir neden ileri sürülerek yeni bir birleşik oy pusulası verilemeyeceği,

bç) Büyükşehir olan illerde büyükşehir belediyesi, belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimleri, büyükşehir olmayan illerde belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyeliği seçimleri oy pusulalarının aynı zarfa konulacağı, açıklanır. Seçmen, sandık kurulu başkanının açıkladığı şekilde hareket ettikten sonra seyyar oy kabininde kullandığı ve zarfa koyduğu oyları, bizzat veya bir yakını vasıtasıyla sandığa atar. Kurul başkanı oyunu kullanan seçmene kimlik kartını verirken seçmen listesindeki adı karşısına imza cetveli kullanarak imzasını attırır. Seçmen, imza atmasını bilmiyor veya herhangi bir sakatlığı nedeniyle imza atacak durumda bulunmuyorsa, sol elinin başparmağını basar. Sol elinin başparmağı olmayanların hangi parmağını bastığı listenin imza bölümüne ayrıca yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adı karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır.

Okuma - yazma bilmeyen seçmenlerin oy kullanmaları

MADDE 21- Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere, oylarını kullanmaları konusunda başkaları tarafından sandık alanında yardım edilmez. Okuma - yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde kurul başkanı, birleşik oy pusulası üzerinde bulunan siyasi parti işaretlerinden hangisinin hangi partiye ait olduğunu veya bağımsız adaylara nasıl oy verileceğini ve tercih ettiği bölüme taşırmamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması ve birleşik oy pusulalarını katlayıp sarı renkli zarfa koyarak ağzını yapıştırması gerektiğini anlatır. Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere oy verme sırasında yardım etmek amacıyla oy verme yerine kendisinden başka kimse giremez ve oy kullanma sırasında yardım edemez.

Seyyar oy kabininde müdahale yasağı

MADDE 22- Seyyar sandık kurulu başkan veya üyeleri ile adreste hazır bulunanlar, oy verme sırasında seçmenlere yardım etmek amacıyla seyyar oy kabinine oyun gizliliğini ihlal edecek şekilde müdahale edemez.

Sandık seçmen listesine kayıtlı olmayan seçmenlerin oy kullanması

MADDE 23- İlçe seçim kurulu başkanı, seçimin yapıldığı çevrede oy verme hakkına sahip olduğu halde, (Seçimin yapıldığı seçim çevresindeki seçmen listesinde kayıtlı olması koşuluyla) görev yaptığı seyyar sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan;

a) Seyyar sandık kurulu başkan ve üyelerinin,

b) Seyyar sandığın güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçlerinin,

c) İlçe seçim kurulu tarafından seyyar sandık kurulu üyelerini görev yerine ulaştırmak için görevlendirilmiş kişilerin, her birine seçmen olduğunu ve hangi seçim türü için oy kullanabileceğini gösteren ve sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan bir belge verir (Örnek: 142). Ayrıca, bu seçmenlerin esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşruhat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazı ile bildirir. Bu madde uyarınca, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından kendilerine oy kullanma hakkı bulunduğuna ilişkin olarak belge verilen görevliler, bu belge ile görevli oldukları seyyar sandıkta oy verirler. Seyyar sandık kurulu, bu madde kapsamında oy kullanan kimselerin ilgili belgelerini, oy verme işleminden önce alır. Bu belgeler, diğer seçim evrakı ile birlikte Örnek 88/B sayılı "Seyyar sandık kurulu tarafından ilçe seçim kuruluna teslim edilen malzemeyi gösterir tutanak" ile kurulun bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna teslim edilir. Bu madde uyarınca oy kullanan seçmenlerin ad ve soyadları ile kimlik bilgileri, oy kullandıkları sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak karşısına imzaları alınır. Yukarıda sayılan seçmenlerin sayısı o sandık seçmen listesine dâhil edilmez; oy kullanan seçmenlerin toplamına dâhil edilir.

Seyyar sandık kurulunun oy verme işlemi bittikten sonra yapacağı işler

MADDE 24- Seyyar sandık kurulu, Yüksek Seçim Kurulunca o il için belirlenen saatten önce bitmişse, o il için belirlenen saati beklemeden; Yüksek Seçim Kurulunca o il için belirlenen saat itibarıyla seyyar sandık seçmen listesinde yer almasına rağmen adresine gidilemeyen seçmenler varsa, bu seçmenlerin adreslerine gidilerek oy vermeleri sağlandıktan sonra derhal ilişkilendirildiği sandığın bulunduğu yere hareket eder. Seyyar sandık kurulu Yüksek Seçim Kurulunca o il için belirlenen saatten önce oy verme işlemini tamamlamış ise, Yüksek Seçim Kurulunca o il için belirlenen saate kadar ilişkilendirildiği sandıkta bekler. Seyyar sandık kurulu ile ilişkilendirilen sandık kurulu, seyyar sandık kurulu gelmeden ve uygunluk teslim tutanağı ile seyyar sandık kuruluna ait zarflar teslim alınmadan kendi sandığını açamaz. Mühürlü seyyar oy sandığını Yüksek Seçim Kurulunca o il için belirlenen saatten sonra ilişkilendirildiği sandığın bulunduğu yerde ve bu sandıkta oy verme işlemi bittikten sonra açar. Sandıktan çıkan zarflar, seyyar sandık kurulu başkanı tarafından yüksek sesle iki defa sayılır. İki sayım arasında fark olursa, üçüncü sayım yapılarak sonucuna göre işlem yapılır ve seçimde kullanılan toplam zarf sayısı tespit edilir. Bütün zarflar sayıldıktan sonra, geçerli olup olmaması yönünden aşağıdaki şekilde kontrol edilir.

- a) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,
- b) "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı olmayan kâğıttan imal edilmiş olan,
- c) Yüksek Seçim Kurulu amblemi olmayan,
- ç) Üzerinde İlçe Seçim Kurulu mührü bulunmayan,
- d) Üzerinde sandık kurulu mührü bulunmayan,
- e) Tamamı yırtılmış olan,
- f) Üzerinde İlçe Seçim Kurulu ve sandık kurulu mührü dışında, mühür, imza, yazı, parmak izi veya herhangi bir işaret bulunan, zarflar geçersiz sayılır.

Ancak, üzerinde sandık kurulu mührü bulunmamasına rağmen Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı, amblemi ve ilçe seçim kurulu mührü bulunan zarflar ile üzerinde leke veya çizik bulursa dahi bunun özel işaret koymak amacıyla yapıldığı kesin olarak anlaşılamayan zarflar geçerli sayılır. İtiraza uğrayan zarflar ile itiraza uğramadan geçersiz sayılan zarflar, seyyar sandık kurulu başkanı tarafından bir kenara ayrılır. Seyyar sandık kurulu, bütün zarflar kontrol edildikten sonra, itiraza uğrayan zarfları inceleyerek, geçerli veya geçersiz sayılması yönünde kararını verir. Bundan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz oy zarflarının toplam sayısı ayrı ayrı Seyyar Sandık Kurulunca Düzenlenecek Uygunluk Tespit Tutanağının ilgili yerine işlenir. Geçersiz zarflar seyyar sandık kurulunca paketlenir ve paketin üzeri mühürlenerek zarf sayısı yazılır. Bu zarflar saklanır ve kesinlikle açılmaz. Bu işlemler

yapıldıktan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz zarfların toplam sayısı ile oy kullanan seçmen sayısı karşılaştırılır. Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısına eşit veya eksik ise başkaca bir işlem yapılmaz. Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısından fazla ise eşitliği sağlamak için önce geçersiz zarf sayısı düşülür. Geçersiz zarf sayısının düşülmesi halinde de eşitlik sağlanamıyorsa, sandık kurulu başkanı geçerli zarflar arasından, eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişiğüzcel çeker ve bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir. İmha edilen zarf sayısı, Seyyar Sandık Kurulunca Düzenlenecek Uygunluk Tespit Tutanağına yazılır. Bu tutanak seyyar sandık kurulu ile ilişkilendirilen sabit sandık kurulu tarafından beraberce imzalandıktan sonra seyyar sandık kurulunca paketlenen geçersiz zarflar ile geçerli sayılan zarflardaki kullanılan oylara ait oy zarfları ile uygunluk tespit tutanağının bir örneği ilişkilendirilen sandık kuruluna teslim edilir.

İlişkilendirilen sandık kurulu 138 sayılı Genelge uyarınca kendi sandığına ait zarf sayım ve tespitini yaptıktan sonra, oy sayımına geçmeden önce seyyar sandık kurulunun geçerli zarfları ile kendi sandığından çıkan geçerli zarfları karıştırarak oy sayımına geçer. Seyyar sandık kurulundan teslim alınan geçerli zarfların sayısı ilişkilendirilen sandığın sandık sonuç tutanağının ilgili yerlerine işlenir.

Seyyar sandık kurulunun, malzemeleri ilçe seçim kuruluna teslimi

MADDE 25- Yukarıdaki tüm işlemler bittikten sonra seyyar sandık kurulu başkanı tarafından, ilçe seçim kuruluna teslim edilmek üzere "TERCİH" veya "EVET" mühürleri mühür kesesine konulur. Ayrıca, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfların sayısı tutanağa (Örnek 88/B) geçirilerek bunlarla birlikte oy sandığı, sandık kurulu mühürleri ile diğer oy kullanma araç ve gereçlerini sandık kurulu başkanı ile ad çekme yoluyla belli edilecek siyasi partili en az iki üye tarafından hiçbir gecikmeye meydan verilmeksizin ve hiçbir yere uğranmaksızın en kısa zamanda, sandık kurulunun bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna Örnek 88/B sayılı "Seyyar Sandık Kurulu Tarafından İlçe Seçim Kuruluna Teslim Edilecek Malzemeyi Gösterir Tutanak" ile teslim eder. Bu maddeye aykırı hareket edenler hakkında cezai kovuşturma yapılır. Sandık kurulunun diğer üyeleri ile müşahitler de isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanırsa başkanla birlikte gidebilirler.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 26- Bu Genelge'de hüküm bulunmayan hallerde 138 sayılı Genelge'nin bu Genelge'ye aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Dayanak

MADDE 27- Bu Genelge, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun hükümlerine dayanılarak Yüksek Seçim Kurulunun 02/01/2019 tarih ve 2019/4 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

2/C.5-139 SAYILI GENELGE**T.C. YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKANLIĞI 139 SAYILI GENELGE 31 MART 2019 PAZAR GÜNÜ YAPILACAK MAHALLİ İDARELER SEÇİMLERİNDE İL, İLÇE VE GEÇİCİ İLÇE SEÇİM KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİ**

ANKARA – 2019

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HÜKÜMLER

Amaç ve kapsam

MADDE 1- Bu Genelge, 31 Mart 2019 Pazar günü yapılacak mahalli idareler seçimlerinde; il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkileri ile yapacakları işlemleri açıklamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu çerçevede, sandık kurullarının oluşumunu, il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini, seçim işlemlerinin düzenli, güvenli ve süresinde yürütülüp sonuçlandırılmasını düzenleyen hükümleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- Bu Genelge'de geçen,

1) Mahalli İdareler Seçimi:

a) İl genel meclisi üyelerinin,

b) Büyükşehir belediye başkanı, belediye başkanı ve belediye meclisi üyelerinin,

c) Köy muhtarları ile ihtiyar meclisi üyelerinin,

ç) Mahalle muhtarları ile ihtiyar heyeti üyelerinin, Seçimlerini,

2) İl Seçimi: İl genel meclisi üyelerinin (Büyükşehir dışındaki),

3) Belediye Seçimi: Büyükşehir belediye başkanı, belediye başkanı ve belediye meclisi üyelerinin,

4) Köy Seçimi: Köy muhtarları ve ihtiyar meclisi üyelerinin,

5) Mahalle Seçimi: Mahalle muhtarları ve ihtiyar heyeti üyelerinin,

Seçimlerini ifade eder. İlçe seçim kurulu partili üyelerinin aday olmaları

MADDE 3- İlçe seçim kurullarında görev yapan siyasi parti üyeleri, aday olmaları halinde, seçim sonuçları kesinleşinceye kadar ilçe seçim kurulunda görev yapamaz. Bu dönemde aday olan üyenin yerine yedek üye ilçe seçim kurulunda görev yapar.

İKİNCİ BÖLÜM İL, İLÇE VE GEÇİCİ İLÇE SEÇİM KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİ**İl seçim kurulunun görev ve yetkileri**

MADDE 4-

a) İl seçim çevresinde seçimlerin düzenli yürütülmesi için; il sınırları içerisinde ilçe seçim kurulları arasında koordinasyonu sağlamak, kurullarda oluşacak boşalmalar sebebiyle görevli hâkimi belirlemek, personel görevlendirmek, güvenlik konularında en büyük mülki amir düzeyinde girişimlerde bulunmak suretiyle gerekli önlemleri almak, seçim işlerini denetlemek (298/16-1),

b) İlçe seçim kurullarına oy pusulalarını, oy sandıklarını ve diğer seçim araç ve gereçlerini göndermek (298/16-2),

c) İlçe ve geçici ilçe seçim kurullarının oluşumuna, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek ve derhal karara bağlamak (298/16-3),

ç) İlçe seçim kurulu başkanlarınca sorulan hususları cevaplandırmak (298/16-4),

- d) Büyükşehir belediye başkanlığı aday listelerini almak ve ilan etmek, bunlar hakkında yapılacak itirazları incelemek ve bu listelerden kanuna göre geçerli olmayanlar hakkında karar vermek, geçici ve kesin aday listelerini yerlerine göndermek ve ilan etmek (298/16-5),
- e) Büyükşehir belediye başkanlığı seçimleriyle ilgili ilçe birleştirme tutanaklarını (Örnek 63, 63/Ek 1, 63/A, 63/A-Ek 1) SEÇSİS'te elektronik ortamda birleştirerek, karekodlu ve imzalı büyükşehir belediye başkanlığı il birleştirme tutanağını (Örnek: 63/1, 63/1-Ek 1) düzenlemek, SEÇSİS uygulama tarama modülü marifetiyle taramak ve seçim sonucunu belirlemek (298/16-6; 2972/22-2),
- f) Her seçim çevresi için seçilecek belediye meclisi ve il genel meclisi asıl ve yedek üye sayılarını tespit ederek ilgili ilçe seçim kurullarına bildirmek (2972/5, 7),
- g) Kanunla ve Yüksek Seçim Kurulunun genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak.

İlçe seçim kurulunun ve ilçe seçim kurulu başkanının görev ve yetkileri

MADDE 5-

A- İlçe seçim kurulunun görev ve yetkileri

- 1) Sandık kurullarını oluşturmak (bu yetki ilçe seçim kurulu başkanına aittir), birden çok mahalle, semt veya mezradan oluşan muhtarlıklarda veya birbirine yakın köylerde seçim işlerinin düzenli yürütülebilmesi için gerekli görülüyorsa sandık kurullarının bir yerde toplanmasına karar verilmesi halinde bu durumu seçim gününden en az bir hafta önce sağlayarak duyurmak (298/20-2; 2972/Ek 2),
- 2) Seçim güvenliği açısından gerekli görülmesi durumunda, vali veya il seçim kurulu başkanının oy verme gününden en geç bir ay önce talepte bulunması halinde, o yerdeki sandıkların en yakın seçim bölgelerine taşınmasına, sandık bölgelerinin birleştirilmesine, muhtarlık seçimleri hariç olmak üzere seçim bölgelerinin birleştirilmesi ile seçmen listelerinin karma şekilde düzenlenmesine Yüksek Seçim Kurulu tarafından karar verilmesi halinde, sandık çevresinin fiziki koşulları dikkate alınarak sandık kurullarını kurmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak (298/14-16),
- 3) Sandık kurullarının oluşumuna, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak (298/20-4),
- 4) Sandık sonuç tutanağının düzenlenip başkan ve üyeler tarafından imzalanmasına kadar sözleşme veya yazıyla ve oy verme gününden sonraki (2 Nisan 2019 Salı günü saat 15.00'e kadar) doğrudan ilçe seçim kurullarına yazılı olarak yapılan itirazları, itirazın yapıldığı tarihten sonraki ikinci gün saat 17.00'ye kadar karara bağlamak ve verilen kararı itirazı yapan hazırsa kendisine bildirmek, değilse tebliğ etmek (298/128),
- 5) Sandık kurulu başkanlarının ve birer üyesinin, 138 sayılı Genelge ve seçim kanunları ile kendilerine verilen görevler ve sorumluluklar, uygulamaya yönelik sandık iş ve işlemleri, oy vermenin usulü, oy sayımı ve dökümü esasları ile ilgili kurs düzenleyerek bu konularda eğitim vermek, bunların eğitime katılmalarını sağlayarak devamlarını denetlemek,
- 6) Sandık kurulu başkanlarının seçim işlerinin yürütülmesine ilişkin sorularını cevaplandırmak (298/20-5),
- 7) Sandık kurullarına oy sandığı ve diğer seçim araç ve gereçlerini ulaştırmak, sandığın konulacağı yerler yetmediği takdirde gerekli önlemleri alarak kahvehane, lokanta gibi özel yer kiralamak (298 /20-3, 74),
- 8) Birleştirme yapılan muhtarlık var ise o muhtarlıkların sandıklarına yapıştırılacak muhtarlığın ismi yazılı levhaları ve karışıklığa meydan vermemek için bu sandıklarda oy kullanacak seçmenlerin oyunu kullanacağı karton kabinleri temin etmek,
- 9) SEÇSİS'ten elektronik ortamda alınan İl genel meclisi, büyükşehir belediye başkanı, belediye başkanı ve belediye meclisi üyeliği seçimlerine ilişkin sandık sonuç tutanaklarında, her sandık için farklı sandık numarası ve karekod kaydı bulunduğundan, söz konusu

tutanakların bilgisayardan sadece A4 (210x297 mm) formatında beyaz kâğıda çıktısını almak (Bu sebeple fotokopi ile çoğaltılmış tutanakların kullanılmaması gerekir.),

10) Sandık kurullarından (varsa geçici ilçe seçim kurullarından) gelen sayım ve döküm cetvelleri (Örnek: 49/1, 49/2, 49/3, 50, 49, 48) ile sandık sonuç tutanaklarına (Örnek: 51, 53, 54, 54/1, 54/2) göre, ilçe birleştirme tutanağını (Örnek: 57, 62, 62/Ek 1, 63, 63/Ek 1) (Birden fazla ilçe seçim kurulu varsa 1.İlçe Seçim Kurulu tarafından alınan (Örnek: 62/A, 62/A-Ek 1, 63/A, 63/A-Ek 1 Kurullar Toplamı) SEÇSİS'te elektronik ortamda düzenlemek ve bu tutanakların karekodlu ve imzalanmış şekli ile SEÇSİS uygulama tarama modülü marifetiyle taramak (Örnek: 48, 49, 51 ve 57 hariç) ve seçim işlerine ait diğer evrak ile birlikte il seçim kuruluna derhal teslim etmek (298/20-6),

11) Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi, mahalle muhtarı ve ihtiyar heyeti, il genel meclisi üyeleri, belediye başkanı ve belediye meclisi üyeleri seçimlerinde kazananları SEÇSİS'te elektronik ortamda belirlemek, seçim sonuçlarını ilan etmek ve kazananlara tutanaklarını vermek. (Birden çok ilçe seçim kurulu bulunan ilçelerde, diğer seçim kurullarının birleştirme tutanakları da birinci ilçe seçim kurulunca birleştirilerek sonuçlandırılır.),

12) Büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerine ilişkin SEÇSİS'te elektronik ortamda düzenlenen ilçe birleştirme tutanağını (Örnek : 63, 63/Ek 1, 63/A, 63/A-Ek 1) il seçim kuruluna teslim etmek,

13) Seçim sonuçlarına ilişkin bilgileri bir kez daha gözden geçirerek düzgün ve eksiksiz olarak Yüksek Seçim Kuruluna göndermek,

14) Seçim işlemlerinin düzenli ve güven içinde yürütülmesi, sonuçların süratle alınması için gerekli bütün önlemleri almak, araç ve gereçleri sağlamak (298/20-1), Kesin sonuçların bir an önce alınması ve ilanının sağlanması için, sandık kurulu başkanlarınca, seçim sonuçlarını içeren bilgi ve belgelerin en kısa yoldan ve en kısa sürede, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarına ulaştırılmalarını sağlamak amacıyla gerekli önlemleri önceden almak, (31 Mart 2019 Pazar günü her sandık kurulu birden çok seçimi bir arada yapacağından, tüm seçim türlerine ait sandık kurulu işlemleri bitirilmeden getirilen belgeler ilçe veya geçici ilçe seçim kurullarınca teslim alınmayacaktır.)

15) Büyükşehir belediye başkan adayları hariç, diğer belediye başkanı, belediye ve il genel meclisi üyeleri adaylarına ait listeleri almak ve alışılmış usullerle ilan etmek (2972/12-1, 2),

16) Ceza infaz kurumlarında taksirli suçlardan hükümlü bulunanlar ile tutukluların seçmen listesinin, askı gününden bir gün evvel gönderilmesini sağlamak,

17) Ceza infaz kurumlarında taksirli suçlardan hükümlü bulunanlar ile tutukluların oy kullanacağı sandığın konulacağı yeri cezaevi idaresinin görüşünü de alarak belirlemek, oy verme iş ve işlemlerini denetlemek,

18) Engelli veya 75 yaş ve üstü seçmenlerin erişimine uygun sandık konulacak yerlerin tespitini yapmak ve binaların giriş katlarında oy kullanmalarını sağlayacak tedbirleri almak (298/74),

19) Seyyar sandıklarda oy kullanabilmeleri için, hastalığı veya engeli sebebiyle yatağa bağımlı olan seçmenlerin seçmen listelerini oluşturmak ve seyyar sandık kurullarını kurmak. (298/14-

17) Seyyar sandıkta kullanılan oyların sayım ve döküm işlemlerini yapmak üzere seyyar sandık kurulunu sabit olan bir sandık kurulu ile ilişkilendirmek,

20) En az 4 sandık kurulunun görev yapacağı binalardaki kurum amirini veya onların yerine tespit edilecek kişileri bina sorumlusu olarak görevlendirmek,

21) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların seçim kuruluna bildirdikleri itiraza yetkili kişiler ile temsilcilerine sandık çevresinde bulunabileceklerine ilişkin belge vermek (298/82-2),

22) Kesinleşmiş mahkeme kararıyla kısıtlı olup da, kısıtlılık hali sona erenler ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 408. maddesinde belirtilen ve ayırt etme gücü olan ilgilinin yaşlılığı, engelliliği, deneyimsizliği veya ağır hastalığı sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetememesi sebeplerine bağlı olarak kendi istekleri üzerine verilen kısıtlama kararı kesinleşenlerin, kararı veren mahkemeden alacakları onaylı karar örneği ile başvurmaları üzerine kayıtlarını yapmak,

23) Kanunlar ve Yüksek Seçim Kurulunun genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak (298/20-7),

B- İlçe Seçim Kurulu Başkanının görev ve yetkileri

- 1) Oy verme hakkına sahip olduğu halde, görev yaptığı sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan sandık kurulu başkan ve üyeleri ile bina sorumlularının, seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçlerinin, ilçe seçim kurulu tarafından sandık kurulu üyelerini görev yerine ulaştırmak için görevlendirilmiş kişilerin, her birine seçmen olduğunu ve hangi seçimde oy kullanabileceğini gösteren sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan belgeyi (Örnek: 142) vermek (Bu kişiler görevli oldukları sandık bölgesinde oylarını kullanabilirler),
- 2) Görevli olan bu seçmenlerin esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşruhat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazıyla bildirmek (298/94),
- 3) SEÇSİS üzerinden A4 ebadında alınan seçmen bilgi kâğıtlarının kesimini yaptırarak dağıtıma hazır hale getirmek,
- 4) Kanunlar ve Yüksek Seçim Kurulunun genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak.

İlçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev yerleri

MADDE 6- İlçe ve geçici ilçe seçim kurulları, Seçim Takvimi süresince bölgelerindeki bina sorumluları ve sandık kurulları ile iletişimi, malzeme ve evrak alışverişini en kolay gerçekleştirebilecekleri bir kamu binasında görev yaparlar.

Geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 7- a) Görev alanları içindeki; oy sandığı, diğer seçim araç ve gereçleri ile basılı evrakı güvenlik içinde sandık kurullarına teslim etmek, bağlı olduğu ilçe seçim kurulundan teslim alınan tüm evrakın güvenliğini sağlamak (298/18-3),

b) SEÇSİS'ten elektronik ortamda alınan il genel meclisi, büyükşehir belediye başkanı, belediye başkanı ve belediye meclisi üyeliği seçimlerine ilişkin sandık sonuç tutanakları ile sayım ve döküm cetvellerinde, her sandık için farklı sandık numarası ve karekod kaydı bulunduğundan, söz konusu tutanakların bilgisayardan sadece A4 (210x297 mm) formatında beyaz kâğıda çıktısını almak (Bu sebeple fotokopi ile çoğaltılmış tutanakların kullanılmaması gerekir.),

c) Görev bölgesindeki işlerin düzenli ve güven içinde yürütülmesi ile sonuçların süratle alınması için gerekli önlemleri almak (298/18-3), ç) Oy verme sürecinde yapılacak şikâyet ve itirazlar ile geçici ilçe seçim kurulu ve sandık kurulu tutanağındaki maddi hataları derhal inceleyip sonuçlandırmak,

d) Sandık kurullarından itiraz üzerine verilen kararlara karşı veya doğrudan gelen itirazları itirazın yapıldığı tarihten sonraki ikinci gün saat 17.00'ye kadar karara bağlamak ve verilen kararı itirazı yapan hazırsa kendisine bildirmek, değilse tebliğ etmek (298/128),

e) Sandık kurullarından gelen tutanaklara göre, görev alanına ilişkin geçici ilçe birleştirme tutanağını düzenlemek, bu tutanağı seçim işlerine ait diğer evrak ve varsa sandık ve geçici ilçe birleştirme tutanağına itiraz dilekçeleri ile birlikte bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna derhal teslim etmek (298/18-3),

f) Geçici ilçe seçim kurulu, sandık kurulu "EVET/TERCİH" mühürlerini; bağlı olduğu ilçe seçim kurulu başkanlığına teslim etmek, Kanun hükümleri ve Yüksek Seçim Kurulunun genelge ve kararları doğrultusunda birinci ilçe seçim kurulu başkanlığınca alınacak karar ve önlemlere uymak (298/20-7),

(Not: Bu kurullar, görev alanları içerisinde ilçe seçim kurullarının tüm yetkilerine sahiptirler.)

Sandık kurullarının oluşumu

MADDE 8- Sandık kurulu ve seyyar sandık kurulu, bir başkan, altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur ve asıl üyeleri ile toplanır (298/14-17, 21). Sandık kurulunda görevlendirilecek başkan ve üyelerin belirlenmesinde, öncelikle yerleşim yerinin bulunduğu muhtarlık seçim çevresi, mümkün olmadığı takdirde belde veya ilçe esas alınmalıdır.

Sandık kurulu başkanının belirlenmesi:

MADDE 9- İlçede görev yapan tüm kamu görevlilerinin (298 sayılı Kanununun 26. maddesinde sayılanlar hariç) listesi, mülki idare amiri tarafından yerleşim yeri adresleri esas alınmak suretiyle ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilir. (İlçe seçim kurulu başkanı mülki idare amiri tarafından gönderilen listede yer almayan diğer kamu kurumlarındaki kamu görevlilerini re'sen istemeli ve listeye eklemelidir.) İlçe seçim kurulu başkanı, bu kamu görevlileri arasından ihtiyaç duyulan sandık kurulu başkanı sayısının iki katı kamu görevlisini ad çekme suretiyle tespit eder ve bu kişiler arasından mani hali bulunmayanları sandık kurulu başkanı olarak belirler. Sandık kurulu başkanının göreve gelmemesi halinde, kamu görevlileri arasından belirlenen üye, bu üyenin de bulunmaması durumunda en yaşlı üye kurula başkanlık eder. (298/22).

Sandık kurulu üyelerinin belirlenmesi:

MADDE 10- İlçe seçim kurulu başkanı, seçime katılma yeterliliğine sahip ve o ilçede teşkilatı bulunan siyasi partilerden, son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olan beş siyasi parti tarafından, seçim takvimi dikkate alınarak kendilerine tanınan beş günlük süre içinde bildirilen birer asıl ve birer yedek üye isimleri arasından sandık kurulu üyelerini tamamlar. Bu yöntemle tespit edilen sandık kurulu üye sayısı beşten az olduğu takdirde, eksik kalan üyelikler, aynı şartları taşıyan diğer siyasi partilerden, aldıkları oyların büyüklük sırasına göre aynı usulle tamamlanır. Oylarda eşitlik halinde ad çekilir. Buna rağmen beş asıl ve beş yedek üyenin tümü belirlenemediği takdirde, seçime katılma yeterliliğine sahip ve o ilçede teşkilatı bulunan diğer siyasi partiler arasından ad çekilir. Ad çekmedeki sıraya göre, eksik üyelik sayısı kadar adı çıkan siyasi partinin, aynı usulle bildireceği kimselerle sandık kurulu üyelikleri tamamlanır. İlçe seçim kurulu başkanı, sandık kurulunun kalan bir asıl ve bir yedek üyesini belirlemek için önce, 298 sayılı Kanununun 22. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bildirilen listeden sandık kurulu başkanı olarak belirlenmeyenler arasından, ihtiyaç duyulan sandık kurulu üye sayısının iki katı kamu görevlisini ad çekme suretiyle tespit eder ve bu kişilerden mani hali bulunmayanları sandık kurulu asıl ve yedek üyesi olarak belirler. Üyeliklerin bu şekilde doldurulması mümkün olmazsa, eksiklikler, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, o çevrede bulunan ve sandık kurulunda görev verilmesinde sakınca olmayan kimseler arasından tamamlanır (298/23).

Sandık kurullarında görev alamayacaklar

MADDE 11- İdare amirleri, zabıta amir ve memurları, Askeri Ceza Kanununun 3. maddesinde yazılı (sivil memurlar dâhil) askeri şahıslar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve adaylar sandık kurullarına seçilemezler (298/26). Sandık kurullarının oluşturulacağı tarih ve görev süresi MADDE 12 - a) İlçe seçim kurullarınca, sandık kurullarının oluşum çalışmalarına 19 Şubat 2019 Salı günü başlanacak ve 4 Mart 2019 Pazartesi günü tamamlanarak görevlilere tebliğ edilecektir. b) Sandık kurulu üyeleri 30 Mart 2019 Cumartesi günü göreve başlayacak ve oyların sayımına ilişkin belgeler ilçe seçim kuruluna teslim edilinceye kadar aralıksız çalışacaklardır.

Sandık kurullarının teşekkülüne karşı şikâyet ve itiraz

MADDE 13- Sandık kurullarının teşkiline dair şikâyet, ilçe seçim kurulu veya başkanı tarafından yapılan işlemlerin düzeltilmesi için bu işlemlerin neticesinden itibaren bu kurullara

veya başkanlarına sözlü olarak veya dilekçeyle iki gün içinde (26-27 Şubat 2019 tarihleri arasında) 298 sayılı Kanununun 110. maddesinde gösterilenler tarafından yapılır. Şikâyetin reddine dair kararlara karşı, 1 Mart 2019 Cuma günü il seçim kuruluna itiraz olunur. İl seçim kurulu 2 Mart 2019 Cumartesi günü kararını kesin olarak verir. Bu şikâyetin yapılmamış olması sandık kurulunun teşekkülüne karşı itiraza engel olmamakla birlikte, itirazın sandık kurulunun teşekkülünden itibaren yukarıda belirtilen sürede yapılması şarttır (298/119).

Sandık kurullarına seçimle ilgili araç ve gereçlerin sağlanması

MADDE 14- 138 ve 138/II sayılı Genelgelerin ilgili maddelerinde yazılı araç ve gereçler ile gerekli diğer malzeme ilçe seçim kurulu başkanlığınca hazırlanır ve süresinde gereğine göre asıl ve geçici ilçe seçim kurulu başkanlıklarınca sandık yerlerinde bulundurulması sağlanır.

Sayım ve döküm yerinin düzeni

MADDE 15- Asıl ve geçici ilçe seçim kurulu başkanları da, sandık kurulu başkanlarının sandık çevresinde alınacak güvenlik önlemlerine ve ilçe seçim kurulunca belirlenen bina, yapı ve benzeri yerlerde suç işlenmesi halinde sandık kurullarının yapacakları işlere ait yetkileri, sayım, döküm ve birleştirme işlerinin yapıldığı yerlerde kullanabilirler (298/82, 108).

İlçe ve geçici ilçe seçim kurullarınca seçim sonuçlarının birleştirilmesi ve denetlenmesi

Madde 16- Sandık kurullarından gelen sandık sonuç tutanaklarının (Örnek: 51, 53, 54, 54/1, 54/2) ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarında birleştirilmesi ve seçim sonuçlarının belirlenmesi işlemleri açık olarak yapılır. İlçe veya geçici ilçe seçim kurulunun yapacağı sayım, döküm ve birleştirme işlemleri sırasında, siyasi partilerin aday ve müşahitleri ve bağımsız adaylar ve müşahitleri ile ilçe seçim kurullarındaki siyasi parti temsilcileri istedikleri takdirde hazır bulunurlar. Hazır bulunan bağımsız adayların müşahitleri üçten fazla olursa ad çekilerek, adı ilk çıkanlardan üçü bu işlemleri takip etmek üzere kalabilirler. Siyasi parti aday ve müşahitleri için ad çekme yapılmaz. Bu işlemlerde hazır bulunanlara, birleştirme iş ve işlemlerini yakından takip edebilecekleri bir yer mutlaka ayrılır. İlçe veya geçici ilçe seçim kurulunca, sandık kurullarından gelen sandık sonuç tutanağında yer alan bilgiler (Örnek: 51, 53, 54, 54/1, 54/2) SEÇSİS uygulamaları, seçim işlemleri-sandık sonuç girişi (SCM_017) ekranına girildikten sonra karekodlu ve imzalı sandık sonuç tutanakları (Örnek: 51 hariç), ilçe seçim kurullarında bulunan tarayıcılar ile SEÇSİS uygulamaları tarama modülü kullanılarak Sandık Sonuç Paylaşım Sisteminde (SSPS) görüntülenmek üzere elektronik ortama aktarılır. Bu işlem tutanaklar geldikçe bekletilmeksizin yapılır.

Sandık sonuç bilgileri girildikten sonra, sandık sonuç tutanakları ile sandık sonuç kontrol raporu döküm almak suretiyle karşılaştırılarak, girilen bilgilerin doğruluğu denetlenir. En son sandık sonuç tutanağı geldikten sonra, ilçe dâhilindeki bütün sandık sonuç tutanaklarının birleştirilmesi tamamlanarak, bunun sonucu bir tutanakla tespit edilir (Örnek: 57, 62, 62/Ek1, 62/A, 62/A-Ek1, 63, 63/Ek1, 63/A, 63/A-Ek1). İlçe birleştirme tutanağı imzalanmadan önce, birleştirmesi yapılan sandık sonuç tutanaklarındaki bilgilerin tamamını gösterir döküm cetveli, ilçe seçim kurulunun siyasi partili üyelerine de birer nüsha çoğaltılarak verildikten sonra, o tutanakta birleştirmesi yapılan sandık sonuç tutanaklarında, siyasi parti ve bağımsız adayların aldıkları oy sayıları, ilçe seçim kurulunda, başkanın görevlendireceği memur üyelerden biri tarafından, birleştirme tutanağındaki sıraya göre, yüksek sesle okunmak suretiyle, ilçe birleştirme tutanağına işlenen oy sayılarında yanlışlık olup olmadığı denetlendikten sonra, karekodlu ve imzalı bu tutanaklar tarama modülü kullanılarak taranır. Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce seçim kesin sonuçları alınıncaya kadar siyasi partilerin SSPS aracılığıyla, bu birleştirme tutanaklarındaki bilgilere erişimi ve görüntülenmesinin devamı sağlanır. Birleştirme işlemi için birden fazla tutanak kullanılmış ise, her tutanağa sıra numarası verilir. İlçe seçim kurullarında yeterli imkân olması halinde denetim işlemi hazır bulunanların izleyebileceği

şekilde görüntülü olarak cihazlarla yayınlanabilir. Başkan, denetim sırasında tespit edilen hataları denetim tutanağına (Örnek: 90/A), SEÇSİS'te (SCM_017_1) "Sandık Sonuçları Günleme" ekranına işlemek üzere kurulun diğer memur üyesini görevlendirir. Denetim tutanağında, ilçe seçim kurulunun adı, denetlenen seçimin türü ve çevresi ile denetim işlemi sırasında hatalı bilgi girişi yapıldığı tespit edilen sandıkların numarasını yazmaya elverişli bir cetvel yer alır. Denetleme sırasında, ilçe birleştirme tutanağına hatalı olarak işlenmiş sandık kurulu sonuç tutanakları bir kenara ayrılır. Denetim işlemi sonucunda, düzenlenen tutanak başkan ve üyelerce imzalanır. Denetim işlemi tamamlandıktan sonra, hata tespit edilmişse, ayrılan sandık sonuç tutanaklarına göre gerekli düzeltmeler yapılarak hazırlanan ilçe birleştirme tutanağı, kurul başkanı ve üyelerince imzalanır ve sonuçlar hazır bulunanlara sözlü olarak ilan edilir.

SEÇSİS'te (SCM_017_1) "Sandık Sonuçları Günleme" ekranında hatalı bilgi girişi nedeniyle Denetim Tutanağı (Örnek:90/A) sandık bazlı düzenlenir. İlçe seçim kurulu kararına göre ilgili sandıklar için sonuç bilgi değişikliği yapılır. Denetim tutanağı bu ekrandan hazırlanır ve karekodlu olarak dökümü alınarak ilçe seçim kurulu tarafından imzalanır. İlgili sandıklar için Tarama SCNR_001 ekranında varsa ilçe seçim kurulu kararının taranması sandık sonuç tutanağındaki karekodun altında bulunan karekod numaralarının elle girişi ile sağlanır. Sonra karekodlu olan Denetim Tutanağının (Örnek: 90/A) taranması gerçekleştirilir. İlçe seçim kurullarınca denetim tutanağı düzenlenmiş sandıklar listesi (Örnek: 90/B) alınır. Örnek: 90/B'nin taranması SCNR_001 ekranında ilçe birleştirme tutanağındaki karekodun altında bulunan karekod numaralarının elle girişi ile sağlanır. Bu tutanaklar yeniden düzenlendikten ve imzalandıktan sonra tekrar taranır. İlçe birleştirme tutanağındaki bilgilere göre hazırlanacak tutanağın onaylı bir sureti, ilçe seçim kurulunda herkesin inceleyebileceği uygun bir yere bir hafta süreyle asılmak suretiyle ilan edilir (Örnek: 58, 64, 64/1, 69). İlçe birleştirme tutanak özetleri ile denetim tutanağının imzalı ve mühürlü birer sureti ilçe seçim kurulu başkanınca, kurulun siyasi partili üyelerine imza karşılığı verilir. Ayrıca, ilan süresi içinde yazılı talepte bulunan ve o seçim çevresinde seçime katılan siyasi partilerin ilçe başkanlıklarına ve bağımsız adaylara da birer nüsha çoğaltılarak bir defaya mahsus olmak üzere imza karşılığı verilir (298/108). Birden çok ilçe seçim kurulu bulunan ilçelerde, her ilçe seçim kurulu, kendisine bağlı bulunan sandık kurullarından gelen sandık sonuç tutanaklarını birleştirdikten sonra, düzenleyeceği denetim ve birleştirme tutanak özetinin onaylı birer suretini, bir numaralı (birinci) ilçe seçim kuruluna teslim eder.

Birinci ilçe seçim kurulu, aldığı bu tutanaklardaki sonuçları, kendi düzenlediği özel tutanağa, sütun başlıkları altına toplam sayıları yazmak suretiyle veya ayrı bir tutanak düzenleyerek birleştirme işlemini yapar. Birinci ilçe seçim kurulunun düzenleyeceği ilçe birleştirme tutanak özetinin ilânı ile siyasi partilere verilmesi hususunda da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. Henüz adli teşkilatı kurulmayan ilçelerin seçim sonuçları; halen bağlı buldukları ilçe seçim kurullarınca adli teşkilatı kurulmayan o ilçenin adı ile ayrı ayrı düzenlenip bildirilir. Büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerinde, ilçe birleştirme tutanağının ve özetinin onaylı birer sureti ilçe seçim kurulu başkanı ile en az iki üye tarafından en kısa sürede ilçe seçim kuruluna teslim edilir (Örnek: 63, 63/Ek 1 ve varsa Örnek: 63/A, 63/A- Ek 1 Kurullar Toplamı, 64/1).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SEÇİLENLERİN BELİRLENMESİ

Seçilenlerin belli edilmesinde uygulanacak yöntem

MADDE 17- Büyükşehir belediye başkanı, belediye başkanı, köy ve mahalle seçimleri çoğunluk sistemine göre yapılacağından, bu seçimlerde seçim çevresinde en çok oy alan aday seçilmiş olur. Onda birlik baraj uygulanacak nisbi temsil sistemine göre yapılan il genel meclisi

ve belediye meclisi üyelerinin seçimlerinde seçilenlerin nasıl belli edileceği aşağıdaki maddelerde gösterilmiştir (2972/2-2, 32-4).

Yalnız bir sandıkta oy kullanılan köy ve mahalle muhtarlığı ile ihtiyar meclisi ve heyeti üyeliği seçim sonucunun belirlenmesi

MADDE 18- Köy veya mahalle seçimleri için, seçim çevresinde yalnız bir sandıkta oy kullanılmış ise; sandık kurullarınca düzenlenen (Örnek: 51) sayılı tutanaktaki bilgilere göre; - Köy muhtarlığını, - Köy ihtiyar meclisi asıl ve yedek üyeliklerini, - Mahalle muhtarlığını, - Mahalle ihtiyar heyeti asıl ve yedek üyeliklerini, kazananları gösterir (Örnek: 60) sayılı tutanak (İli, ilçesi, köy ya da mahalle adı yazılacak şekilde) SEÇSİS'te elektronik ortamda düzenlenir. Bu tutanakta yazılı olanlar hazır bulunanlara ilan edilir ve bir örneği, bir hafta süreyle ilçe seçim kurulunun ilan yerine asılır.

Birden çok sandığı bulunan köyler ile mahallelerde yapılacak köy, mahalle muhtarlığı ile ihtiyar meclisi ve ihtiyar heyeti seçimlerine ilişkin tutanakların ilçe seçim kurullarınca birleştirilmesi

MADDE 19- İlçe seçim kurulu, sandık kurullarından gelen tutanaklardaki bilgileri SEÇSİS'te elektronik ortama aktarır. En son sandık tutanağı geldikten sonra SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 57) sayılı tutanağı düzenler ve bu tutanağı her mahalle ve köydeki sandık tutanakları ile karşılaştırır. Varsa hatalar sandık numarasına göre elektronik ortamda düzeltilir ve yeniden döküm alınarak imzalanır. Oyların eşitliği halinde kazanan ad çekme sureti ile belirlenir.

Birden çok sandığı bulunan köyler ile mahallelerde yapılacak köy, mahalle muhtarlığı ile ihtiyar meclisi ve ihtiyar heyeti seçimleri sonucunda ilçe seçim kurullarınca düzenlenecek tutanaklar ve ilanı

MADDE 20- a) İlçe seçim kurulu (Örnek: 58) sayılı tutanağı SEÇSİS'te elektronik ortamda düzenler. Bu tutanaktaki sonuçlar orada bulunanlara yüksek sesle derhal ilan edilir. Tutanağın birer sureti isterlerse adaylara veya bunların gözlemcilerine verilir; diğer bir örneği de ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına bir hafta süre ile asılır.

b) İlçe seçim kurulu ayrıca 19. maddede sözü edilen (Örnek: 57) sayılı birleştirme tutanağını esas alarak seçilenleri gösteren (Örnek: 60) sayılı tutanağı SEÇSİS'te elektronik ortamda düzenler ve bunu ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına asar.

c) Köy ve mahalle muhtarlığı ile ihtiyar meclisi ve heyeti üyeliği seçimleri çoğunluk sistemine göre yapıldığından, bu seçim çevresinde en çok oy alan aday seçilmiş olur.

Belediye başkanlığı seçimi sonuçlarının birleştirilmesi

MADDE 21- a) Belediye başkanlığı seçimiyle ilgili olarak sandık kurullarından gelen sonuçlar, ilçe seçim kurulu tarafından merkez belediye ve varsa beldeler itibariyle (Örnek: 63, 63/Ek1) numaralı tutanağa SEÇSİS'te elektronik ortamda işlenmek suretiyle birleştirilir. Bu tutanakta 2972 sayılı Kanunun 21. maddesindeki ve bu genelgedeki ilgili hususlar yer alır. Bütün sandıkların sonucu alınıp toplamlar yapılıncaya sonuç yüksek sesle açıklanır. Tutanağın bir örneği seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına bir hafta süre ile asılır (2972/21).

b) Birden çok ilçe seçim kurulu bulunan ilçe ve merkez ilçelerde; ikinci, üçüncü ilâ... ilçe seçim kurulları kendi bölgelerine ait sandıkların sonuçlarını SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 63, 63/Ek1) sayılı tutanakta birleştirmekle beraber bunları birinci ilçe seçim kurulu başkanlığına hemen gönderirler. Birinci ilçe seçim kurulu başkanı, bu tutanakları ve kendi birleştirme tutanağını birleştirir ve sonucu belirler (Örnek: 63, 63/Ek1 Kurullar toplamı)

c) Yukarıdaki maddeye göre yapılan birleştirme işlemi sonunda, en çok geçerli oy alan aday belediye başkanlığına seçilmiş olur ve ilçe seçim kurulunca (Örnek: 65/A) sayılı tutanak SEÇSİS'te elektronik ortamda düzenlenerek kendisine verilir.

Büyükşehir belediye başkanlığı seçimine ilişkin tutanakların birleştirilmesi

MADDE 22-a) İlçe seçim kurulları, sandık kurullarından aldıkları büyükşehir belediye başkanlığı seçim sonuçlarını SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 63, 63/Ek1) numaralı tutanakta birleştirir. Bütün sandıkların sonuçları alındıktan sonra sonuç orada açıklanır ve tutanağın bir örneği ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına asılır. Büyükşehir belediye başkanlığı seçim sonuçlarına ilişkin birleştirme tutanakları derhal bağlı bulunduğu il seçim kurulu başkanlığına SEÇSİS veya telefon, telefaks vs. araçlarla bildirilir (2972/22-2).

b) Birden çok ilçe seçim kurulu bulunan ilçe ve merkez ilçelerde; ikinci, üçüncü ilâ... ilçe seçim kurulları, birleştirme tutanaklarını birinci ilçe seçim kuruluna hemen teslim ederler. Birinci ilçe seçim kurulu, aldığı bu tutanaklardaki sonuçlara göre; SEÇSİS kapsamında büyükşehir belediye başkanlığı seçiminde ilçe birleştirme (Örnek: 63/A ve 63/A-Ek1 Kurullar toplamı) tutanağı düzenleyerek birleştirme işlemi yapar. Bu suretle tüm ilçeyi kapsayacak şekilde oluşan birleştirme tutanağı derhal bağlı bulunduğu il seçim kurulu başkanlığına SEÇSİS veya telefon, telefaks vs. araçlarla bildirilir.

c) İlçelerden alınan tutanakların il seçim kurulunda birleştirme işlemi SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 63/1, 63/1-Ek1) sayılı tutanakta yapılır. Birleştirme işlemi tamamlandıktan sonra sonuç orada bulunanlara açıklanır. Partilere ve bağımsız adaylara verilmek ve bir örneği ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına asılmak üzere SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 64/2) sayılı tutanak düzenlenir.

ç) Tutanakların birleştirilmesi sonunda en çok oy aldığı anlaşılan aday büyükşehir belediye başkanlığına seçilmiş olur ve il seçim kurulunca SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 65) sayılı tutanak düzenlenerek kendisine verilir. Büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçelerin belediye başkanlarının seçimi hakkında da bu Genelge'nin ilgili maddesi hükümleri uygulanır.

Belediye meclisi üyeleri seçimlerine ilişkin tutanakların ilçe seçim kurullarınca birleştirilmesi

MADDE 23- a) İlçe seçim kurulu, sandık kurullarından gelen tutanakları geldikçe almakla beraber, aralıksız olarak çalışır ve sandık tutanaklarını ilçe belediyesi ve varsa beldeler itibariyle birleştirmeye devam eder. En son sandık tutanağı geldikten sonra, ilçedeki bütün sandık tutanaklarının birleştirilmesi tamamlanarak bunun sonucu SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 62, 62/Ek1) sayılı tutanağa işlenir. Tutanağın altı Kurul başkanı ve üyelerince imzalanır (2972/21).

b) Birden çok ilçe seçim kurulu bulunan ilçelerde, birleştirme tutanağının birinci ilçe seçim kurulunca düzenlenerek kazananlara tutanak verilmesi gerektiğinden, diğer ilçe seçim kurulları kendilerine bağlı bulunan sandıkların sonuçlarını yine SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 62, 62/Ek1) sayılı tutanakta birleştirmekle beraber bu tutanağın bir örneğini derhal birinci ilçe seçim kurulu başkanlığına verirler.

c) Birinci ilçe seçim kurulu, aldığı bu tutanaklardaki sonuçlara göre; SEÇSİS kapsamında belediye meclisi üyeleri seçiminde ilçe birleştirme (Örnek: 62/A, 62/A-Ek1 Kurullar toplamı) tutanağı düzenleyerek birleştirme işlemi yapar.

İl genel meclisi üyelikleri seçimlerine ilişkin tutanakların birleştirilmesi

MADDE 24- İl genel meclisi üyelikleri seçimlerine ilişkin tutanakların birleştirilmesinde 22. maddede açıklanan yöntem uygulanır. Ancak, bu seçimlerde seçim çevresi ilçe olduğundan birleştirme işlemi ilçe itibariyle yapılır ve o ilçe sınırları içindeki köylerin adları ile buralardaki sandıkların numaraları da SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek:62, 62/Ek1) sayılı tutanağa işlenir.

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri belediye meclisi üyeliklerinin hesabı

MADDE 25- Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri belediye meclisi üye sayısını belirlemek için SEÇSİS kapsamında bulunan (Örnek: 66/Ek) ve (Örnek: 66) sayılı çizelgeler kullanılır. Belirleme işlemleri aşağıdaki sıraya göre yapılır ve sonuçlandırılır.

A) Örnek: 66/Ek sayılı çizelgenin ilgili bölümlerinde:

a- Seçim çevresinde kullanılan geçerli oyların toplamı,

b- Geçerli oy toplamının 10'a bölünmesi suretiyle bulunacak "onda birlik baraj" sayısı,

c- Seçime katılan siyasi partilerin alfabe sırasına göre adları,

ç- Bağımsız adayların ad ve soyadları,

d- Siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları karşısına, - Aldıkları geçerli oy sayısı, - Onda birlik baraj sayısı, - Aldıkları geçerli oy sayısından, baraj sayısının çıkarılmasından sonra kalan sayı, (çıkarma işlemi sonucu bir sayı kalmıyorsa " - " şeklinde işaret konulur.) işlenir.

e- Kontenjan adayı gösterilen seçim çevrelerinde belediye meclisi üyeliği seçiminde geçerli oyların en çoğunu almış olan siyasi partinin kontenjan adayları belediye meclisi üyeliğini kazanmış olurlar (2972/23-a).

B) Örnek: 66 sayılı çizelgede:

a- Çıkarma işleminden sonra geriye kalan ve SEÇSİS kapsamında bulunan (Örnek: 66/Ek) sayılı çizelgede gösterilen siyasi partiler ile bağımsız adayların adları ve aldıkları geçerli oy sayısından baraj sayısı çıktıktan sonra kalan sayı SEÇSİS kapsamında bulunan (Örnek: 66) sayılı çizelgenin (1) işaretli bölümünde ayrılmış bulunan yere işlenir.

b- Her partinin baraj sayısı çıktıktan sonra kalan geçerli oyları önce bire, sonra ikiye, sonra üçe... şeklinde bölünür. Bölme işlemine, seçim çevresinin çıkaracağı üye sayısından, o çevre için gösterilmesi gereken kontenjan sayısı çıktıktan sonra elde edilecek sayıya ulaşıncaya kadar devam edilir. Bölme işlemleri sonunda bulunan paylar 1/1, 1/2, 1/3... gibi gösterilen hanelere işlenir. ÖRNEĞİN; 15 belediye meclisi üyesi seçimi yapılacak bir çevrede bölme işlemi 1/15'e kadar değil, o çevre için gösterilecek kontenjan sayısı 2 olduğundan 1/13'e kadar yapılacaktır. (Örnek: 66) form düzenlenirken kontenjanla ilgili hususlara dikkat edilmesi gereklidir.

c- İlçe seçim kurulunca yapılacak hesaplamada, tam sayı artıklarının virgülden sonraki küsuratının dikkate alınması gerekir.

ç- Bulunan bu paylar ve bağımsız adayların baraj sayısı çıktıktan sonra kalan oyları, çizelgenin (2) numara ile gösterilen yerinin solundaki sütuna büyüklük sırasına göre kaydedilir. Bunların karşılıklarına da bu sayılar hangi partiye veya bağımsız adaya ait ise onların isimleri işlenir.

d- Seçilmesi gereken asıl üye sayısı kadar üyelikler (kontenjan hariç) bu payların sahibi olan siyasi partilere ve bağımsız adalara sayıların büyüklük sırasına göre verilir. Son kalan üyelikler için eşit sayılar bulunduğu takdirde bu sayıların sahipleri arasında ad çekme sonucu adı çıkana üyelik verilir. Siyasi partilerin elde ettikleri üyelikler, ilçe seçim kuruluna verilen aday listesindeki sıraya göre belirlenerek kimlerin üye seçildiği böylece saptanır.

e- Kontenjan adayları başta olmak üzere, üyeliğe seçilen siyasi parti adayları alfabe sırasına göre partinin adı, adayın soyadı ve adı, aday listesindeki sıra numarası belirtilerek (6) numara ile işaretli yerdeki sütunlara yazılır. Seçilen bağımsız adaylar da aynı sütunda yer alır. Oyların eşitliği nedeniyle ad çekmeye başvurulmuş ise, ad çekme sonucu üyeliğin hangi siyasi partiye veya bağımsız adaya verildiği de çizelgenin (3) numara ile işaretli bölümüne işlenir.

C) Belediye meclisi yedek üyeliklerine seçilenlerin belirlenmesi: 2972 sayılı Kanununun 23. maddesinin (c) bendinde yedek üyelerin belirlenmesi için asıl üyeler hakkında yapılan işlemlerin uygulanması öngörülmüştür. Yedek üyeleri belirlerken iki farklı durumu göz önünde tutmak gerekir.

a- Bağımsız adaylardan üyeliğe seçilen yoksa; asıl üyeliğe seçilenlerden sonra gelen isimden itibaren siyasi partilerin elde ettikleri asıl üyelikler kadar yedek üyelik, aday listelerindeki sıraya göre belirlenir ve (Örnek: 66) sayılı çizelgenin yedek üyelere ayrılmış sütunlarına işlenir.

b- Bağımsız adaylardan üyeliğe seçilen varsa; bu takdirde önce yukarıda belirtilen şekilde her partiye kazandığı asıl üye sayısı kadar yedek üye verilir. Bağımsız adayın yedeği olmayacaksa da bir çevrenin çıkaracağı asıl üye sayısı kadar yedek üye belirlenmesi zorunlu olduğundan, bu yedek üyelikler; parti ayrımı yapılmaksızın (yukarıda nasıl yapılacağı belirtilen oy bölüşümünde kendisine yedek üyelik verilen) partilerden sonra ilk gelen payın sahibi olan parti veya partilere verilir. Böylece, bağımsızlar da dâhil olmak üzere bir seçim çevresinden seçilecek asıl üye sayısı kadar, yedek üyelik belirlenmiş olur.

D) Belediye meclisi üyeliklerine seçilenlerin belirlenmesi işlemlerinin bir örnekle açıklanması:

Belde nüfusu 40.000

Seçilecek belediye meclisi üye sayısı (asıl) 15

Seçmen sayısı 15.000

Geçerli oyların toplamı 13.500

Seçime katılan siyasi parti sayısı 6

Seçime katılan bağımsız aday sayısı 2

olduğunu ve siyasi partilerin alfabe sırasına göre; 6.000, 1.400, 1.800, 500, 600, 2.900 ve bağımsız adayların 210 ve 90 oy aldıklarını varsayalım. Sırayla şu işlemler yapılacaktır:

- (Örnek: 66/Ek) Sayılı Çizelgede;

1- "Seçim çevresinde kullanılan geçerli oyların toplamı" yazısının karşısına (13.500) sayısı yazılır.

2- "Onda birlik baraj sayısı" yazısının karşısına, geçerli oyların 10'a bölünmesi suretiyle (1.350) sayısı yazılır.

3- Seçime katılan siyasi partilerin adları alfabe sırasına göre ilgili bölüme, bağımsız adayların adları ve soyadları siyasi partilerin altında ayrılmış olan yere yazılır.

4- A Partisinin karşısına 6.000,

B Partisinin karşısına 1.400,

C Partisinin karşısına 1.800,

D Partisinin karşısına 500,

E Partisinin karşısına 600,

F Partisinin karşısına 2.900,

bağımsız aday Ahmet TOPRAK'ın karşısına 210 ve

bağımsız aday Tahir ALAKURT'un karşısına 90 sayıları yazılır.

Hepsinin karşısına baraj sayısı (1.350) yazılır.

5- Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldığı geçerli oylardan baraj sayısı çıktıktan sonra geriye oyu kalan

A Partisinin 4.650,

B Partisinin 50,

C Partisinin 450 ve

F Partisinin 1.550 oyu çizelgedeki son sütuna yazılır.

D Partisi ile E Partisinin ve bağımsız adayların karşısına çizgi çekilir.

Böylece "ÖRNEK 66 SAYILI ÇİZELGEYE" aşağıdaki gerekli bilgiler işlenmiş olur.

- (Örnek: 66) Sayılı Çizelgede;

Çıkarma işleminden sonra geriye oyu kalan (Örnek: 66/Ek) sayılı çizelgenin ilgili kısmına yazılan (A Partisi, B Partisi, C Partisi, F Partisi) (Örnek: 66) sayılı çizelgenin (1) işaretli bölümünde belirlenen yere işlenir.

Karşılarına da (Aldıkları geçerli oy sayısı yazılı yere) (Örnek: 66/Ek) sayılı çizelgenin son sütununda gösterilen ve geçerli oylardan baraj sayısı çıktıktan sonra kalan sayıları (4.650, 50, 450, 1.550) yazılır, devamına da bu sayıların önce bire, sonra ikiye, sonra üçe (2 kontenjan üyeliği çıktıktan sonra kalan sayı olan 13'e kadar) şeklinde bölünmesi sonucu bulunan paylar ilgili bölümlerindeki hanelere aşağıdaki gibi yazılır.

Böylece (A) Partisi 10, (F) Partisi 3 olmak üzere, belediye meclisine seçilen 13 üye belirlenmiş olur. Örnekte en çok oy almış olan (A) Partisi kontenjan üyeliklerini de kazanmış olacağından ve çevrenin çıkaracağı üye sayısına (15) göre kontenjan adedi 2 olduğundan bu 2 üyelik de (A) Partisine verilerek (A) Partisi 12 + (F) Partisi 3 = 15 sayısına ulaşılmış olur.

Kontenjan üyelerinin adları (Örnek: 66) sayılı formun 6 numaralı bölümünün başına yazılır.

Yedek Üyelerin Belirlenmesi

Yukarıdaki örnekte A Partisi 10 tanesi oy bölümünden, 2 tanesi de kontenjan olmak üzere 12 asıl üyelik kazandığından, asıl üyeliğe seçilenlerden sonra gelen isimden (11 inci asıldan) başlayarak cetvelin yedek üyelere ayrılan bölümüne 12 isim, sırayla yazılır. F Partisi 3 asıl üyelik kazandığından bunların yedekleri olan üç isim 4 üncü asıl üyelikten başlayarak yine aynı bölüme yazılır. Böylece A Partisinin 12, F partisinin 3 olmak üzere 15 yedek üyenin adları aşağıdaki çizelgede belirtilmiş olur.

Belediye meclisi üyeliklerine seçilenlerin tutanak özeti ve seçilenlere tutanak verilmesi

Madde 26- İlçe seçim kurulu, belediye meclisi üyeliklerine seçilenleri SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 67) sayılı tutanağa işler. Bu tutanağın bir örneğini ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına asar. Belediye meclisi asıl ve yedek üyeliklerine seçilenlerle ilgili olarak SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 68) sayılı tutanak düzenlenir ve seçilenlere verilir.

Siyasi partilerin ve bağımsızların elde ettikleri il genel meclisi üyeliklerinin hesabı

Madde 27- İl genel meclisi üyelikleri seçimlerinde siyasi partilerin ve bağımsızların elde ettikleri üyeliklerin tespitinde de genel olarak 25. maddede yazılı işlemler uygulanacak, bu işlemler için de SEÇSİS kapsamındaki (Örnek: 66/Ek) ve (Örnek: 66) sayılı çizelgeler kullanılacaktır. Ancak; bu tür seçimlerde kontenjan gösterme usulü bulunmadığından, (Örnek: 66) sayılı çizelgede yer alan bölme işlemi, seçim çevresinin çıkaracağı üye sayısına ulaşıncaya kadar sürdürülecektir. Örneğin, (A) ilçesinden seçilecek il genel meclisi üye sayısı 4 ise, bölme işlemi 1/1, 1/2, 1/3, 1/4'e kadar devam edecektir (2972/10). Bölme sonucunda elde edilen sayılar büyüklük sırasına ve seçilmesi gereken üye sayısına göre yazıldıktan sonra üyelikler, bu payların sahibi olan siyasi partilere ve bağımsızlara büyüklük sırasına göre verilir. Siyasi partilerin elde ettikleri üyelikler, ilçe seçim kuruluna verilen aday listesindeki adaylara bu listedeki sıraya göre verilir ve kimlerin üye seçildiği böylece belirlenir. İl genel meclisi yedek üyeliklerine seçilenleri ismen belirlemek için; asıl üyeliklere seçilenlerden sonra gelen isimden itibaren siyasi partilerin elde ettikleri asıl üyelikler kadar yedek üyelik, yine aday listelerindeki sıraya göre belirlenir ve (Örnek: 66) sayılı çizelgede yedek üyelere ayrılmış sütunlara yazılır.

İl genel meclisi üyeliği seçimi sonuçlarını gösteren tutanak özeti ve seçilenlere tutanak verilmesi

Madde 28- İl genel meclisi üyelikleri seçiminde siyasi partilerin ve bağımsızların kazandıkları oyları göstermek üzere SEÇSİS'te elektronik ortamda (Örnek: 69) sayılı tutanak düzenlenir. Bu tutanağın bir örneği ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına asılır, siyasi partilere ve bağımsızlara da verilir. İl genel meclisi asıl ve yedek üyeliklerine seçilenler SEÇSİS kapsamında (Örnek: 70) numaralı tutanakta gösterilir. Bu tutanağın bir örneği ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına asılır. İl genel meclisi üyeliklerine seçilenlere SEÇSİS'ten alınan (Örnek: 71) sayılı tutanak verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Büyükşehir belediye meclisine katılacak üyelerin belirlenmesi

Madde 29- Büyükşehir belediye meclisi, belediye sınırları içinde kalan ilçe seçim çevreleri için tespit edilen belediye meclisleri üye sayısının her ilçe için beşte biri alınmak suretiyle bulunacak toplam sayı kadar üyeden oluşur. Bu hesaplamada artık sayılar nazara alınmaz. Yedek üyeler de aynı usulle hesaplanır (2972/6). Bu hesaplamadan sonra kimlerin büyükşehir belediye meclisine katılacağı, her ilçe için seçilmiş olan asıl üyelerin seçiliş sıralarına göre baştan başlanarak yeter sayıya kadar inilmek suretiyle belirlenir (2972/24-a). Yedek üyelerin belirlenmesinde de aynı yöntem uygulanır (2972/24-b).

2972 sayılı Kanununun 10/c maddesi uyarınca siyasi partilerce gösterilmiş bulunan kontenjan adaylığından belediye meclisi üyeliğine seçilenlerden birinci sıradakiler, aynı Kanununun 6. maddesinde belirtilen oranla (beşte bir) sınırlı kalmak kaydı ile büyükşehir belediye meclisine katılırlar (2972/23-a-son). İlçe seçim kurulları, büyükşehir belediye meclisine katılacak üyelerin bir listesini (Örnek: 66/1) SEÇSİS'ten alarak büyükşehir belediye başkanlığına ve valiliğe verirler.

Köy ve mahalle muhtarlığı ile ihtiyar meclisi-heyeti üyeliği seçimleriyle belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimini kazananların idari makamlara bildirilmesi

Madde 30 - İlçe seçim kurulları, köy ve mahalle muhtarlığı ile ihtiyar meclisi - heyeti asıl ve yedek üyeliklerini kazananların bir listesini (Örnek: 61) SEÇSİS elektronik ortamdan alarak ilgisine göre valilik veya kaymakamlığa verirler. Belediye başkanlığına seçilen adayın adı - soyadı ile belediye meclisi asıl ve yedek üyeliklerine seçilenlerin bir listesi mahalli mülki amire ve belediye başkanlığına verilir. Büyükşehir belediye başkanlığına seçilen adayın adı - soyadı, ilgili valiliğe ve büyükşehir belediye başkanlığına il seçim kurulu başkanı tarafından bildirilir.

Seçimle ilgili belgelerin saklanması

Madde 31- Hesaba katılan, katılmayan ve itiraz edilen oy pusulaları, sayım döküm cetvelleri, tutanaklar ve seçimle ilgili her türlü evrak, sandık kurullarından gelen torbalar içinde ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde iki yıl süre ile saklanır. Yüksek Seçim Kurulunun izni olmadıkça hiçbir yere verilmez.

Belediye başkanı ve belediye meclisi ile il genel meclisi üyelikleri seçimleri genel sonuçlarının Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesi

Madde 32- İlçe seçim kurulları, SEÇSİS elektronik ortamda birleştirme işlemlerini tamamladıktan ve kazananlara tutanakları verdikten sonra, mahalli idareler seçimlerinin genel sonucunu SEÇSİS elektronik ortamdan alınan (Örnek: 105) ve (Örnek: 106) sayılı çizelgeleri onaylayarak Yüksek Seçim Kuruluna hemen gönderir. Henüz adli teşkilatı kurulmayan ilçelerin seçim sonuçları; halen bağlı buldukları ilçe seçim kurullarınca o ilçelerin adları ile ayrı ayrı düzenlenerek bildirilir. Büyükşehir belediye başkanlığı seçimini sonuçlandıran il seçim kurulları da düzenledikleri (Örnek: 64/2) sayılı tutanağın bir örneğini onaylayarak Yüksek Seçim Kuruluna gönderir. Birleşik oy pusulası paketlerinin verildiği sandığın belirtilmesi

Madde 33- Birden çok seçim bir arada yapılacağından ve belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, büyükşehir belediye başkanlığı, il genel meclisi üyeliği seçimleri için ayrı birleşik oy pusulası kullanılacağından, bir karışıklığa meydan verilmemesi için, bunların sandık kurulu başkanlarına verilmesinde azami dikkat ve özen gösterilir. Hangi sandığa hangi oy pusulası paketinin verildiği, tutanakla tespit edilir.

Sandık kurullarında görevli olanlara oy kullanmalarını sağlayacak belge verilmesi

Madde 34- Sandık kurulu başkan ve üyeleri, bina sorumluları, güvenlik güçleri ile ulaştırma görevlileri, görev yaptıkları sandığın seçmen listesinde yazılı değilse, bunların oy kullanmalarını sağlamak için; o sandık bölgesinde yapılan hangi seçimde oy kullanabileceklerini gösteren bir belgeyi ilçe seçim kurulu başkanı kendilerine verir (Örnek:

142). Ayrıca, esas kayıtlı oldukları sandık kurulu başkanlığına da bilgi verilerek isimleri karşısına açıklama yapılması sağlanır (298/94-1).

Madde 35- Bu Genelge'de sözü edilen bütün tutanak ve basılı evrak örnekleri eksiksiz olarak doldurularak, incelenip kontrol edildikten sonra yetkili kurulların başkan ve üyelerince imzalanır.

Madde 36- Bu Genelge Yüksek Seçim Kurulunun 26/12/2018 tarih ve 1128 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

INDEX

1. SEÇİMDE SANDIK GÜVENLİĞİ İÇİN AVUKATLARIN BİLMESİ GEREKENLER

2. EK BİLGİLER

2/A- SEÇİM SUÇLARI, İTİRAZ VE ŞİKAYET

2/B- ŞİKAYET VE İTİRAZ DİLEKÇESİ ÖRNEKLERİ

2/C- YSK KARARLARI VE GENELGELER

2/C.1- İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI SEÇİMİYLE İLGİLİ USUL VE ESASLARIN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN 2019/4379 SAYILI KARARI

2/C.2- İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI SEÇİMİNDE 138 SAYILI GENELGE HÜKÜMLERİNİN ESAS ALINMASINA İLİŞKİN YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN 15/05/2019 TARİH VE 4462 SAYILI KARARI

2/C.3- 138 SAYILI 31 MART 2019 PAZAR GÜNÜ YAPILACAK MAHALLİ İDARELER GENEL SEÇİMLERİNDE SANDIK KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİNİ GÖSTERİR GENELGE

2/C.4- 138/II SAYILI GENELGE- SEYYAR SANDIK KURULLARININ OLUŞUMU İLE GÖREV VE YETKİLERİ

2/C.5- 139 SAYILI GENELGE- 31 MART 2019 PAZAR GÜNÜ YAPILACAK MAHALLİ İDARELER SEÇİMLERİNDE İL, İLÇE VE GEÇİCİ İLÇE SEÇİM KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİ